Årsredovisning 2020

GÖTEBORGS OPERAN

Årsredovisning 2020
GöteborgsOperan

Innehåll

Digitala salonger i pandemins skugga ... 3
Året i korthet ... 4
På scen 2020 ... 7
- Opera ... 7
- Musikal ... 13
- Konsert ... 16
- Dans ... 21
- Regional verksamhet ... 27

GöteborgsOperan Skapa ... 31
- Barn och unga ... 31
- Tillgänglighet på alla fronter ... 34
- Intersektionellt perspektiv ... 35

Verksamheten i sammandrag ... 37
Möten med publiken ... 40
- Digitala möten med publiken ... 40
- I besökarnas tjänst ... 41
- Inför föreställningar ... 43
- Aktiviteter med fri entré ... 44
- Nå nya och gamla målgrupper ... 44
- GöteborgsOperan och omvärlden ... 46

GöteborgsOperan som samhällsaktör ... 49
- Samarbeten lokalt, regionalt och nationellt ... 49
- Internationella samarbeten ... 50

Medarbetare ... 52
- Effekter av pandemiåret 2020 ... 52
- Organisation ... 52
- Arbetsmiljö ... 53
- Samverkan ... 54
- Hälsa ... 54
- Jämställdhet och mångfald ... 55
- Internkommunikation ... 56
- Övrig utveckling ... 57

Miljö och hållbarhet ... 58
- Hållbar opera ... 58
- Långsiktiga miljömål ... 58

Förvaltningsberättelse ... 60
- Noter ... 71
- Revisionsberättelse ... 83
- Granskningsrapport ... 85

Hållbarhetsrapport 2020 ... 86

Styrelsen och verkställande direktören för GöteborgsOperan AB, org nr 556121-7828, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 1 januari–31 december 2020.

Digitala salonger i pandemins skugga

ÅR 2020 BLEV ett år som ingen av oss kunnat föreställa sig. Ett år av bilder som tagna ur en dystopisk science fiction-film. Ett år av avstånd, oro, nedstängningar, tragedier och förändrade livsvillkor. Hur beskriver vi detta år, som till tre fjärdedelar bestod av tomma salonger, tysta scener och öde foajéer?

Vi kan välja att beskriva det som året då vi fyllde våra digitala salonger i stället för de fysiska. Ett år då medarbetarnas kreativa lösningar och engagemang spred glädje på nya, uppfinningsrika sätt. Ett år då GöteborgsOperans publik fortsatte njuta av närkontakt med konsten, om än utan den gemenskap och nerv som ryms i en fysisk salong, och överöste oss med kärleksfulla och energigivande tillrop i de kanaler där vi har kunnat möta dem. Genom hela denna period har vi hållit kontakten med publiken – och de med oss.

På så sätt drev pandemins konsekvenser fram ett genombrott för GöteborgsOperans digitala format. Men. Opera, dans och musikal ska upplevas live. Scenkonst – den kultur som GöteborgsOperan har i uppdrag att skapa, förmedla och sprida – får liv i själva mötet med publiken. En filmad uppsättning kan vara ett substitut för eller komplement till en liveupplevelse, men aldrig någonsin en ersättning.

Vid sidan av tomma salonger och uteblivna intäkter medföljde pandemin även omkullkastad planering och repertoar. Operahus har en lång planeringshorisont. Konstnärliga team och artister kontrakteras flera år före planerad premiär, och arbetet med uppsättningen pågår intensivt under ett drygt år. Detta borgar för hög kvalitet och gediget hantverk. Det medför också en långsammare flexibilitet jämfört med andra kulturkonstinstitutioner; det är svårare att ställa om och spara in med kort varsel, och konsekvenserna blir långsiktiga. Året 2020 har därför inneburit stora utmaningar i vår strävan att skapa en hållbar repertoar i en osäker tid. Våra medarbetare har engagerat slutit upp i denna intensiva problemlösning.

Det har även vår ägare gjort. Västra Götalandsregionen beslutade i regionfullmäktige våren 2020 om förlusttäckning till sina bolag till och med 2022-12-31. Ett beslut av avgörande betydelse för GöteborgsOperans uppdrag.

Under året fick både Henning Ruhe, som sommaren 2020 tillträdde posten som konstnärlig chef Opera/drama på heltid, och Katrín Hall, konstnärlig chef för GöteborgsOperans Danskompani, ägna mycket tid åt att planera om, ställa in och planera om igen. Tillsammans med dem ser jag nu med tillförsikt på att GöteborgsOperan tar sig igenom denna mörka tid och tar klivet ut i strålkastarljuset igen inför fullsatta salonger.

Christina Björklund, vd

Året i korthet

ALL PUBLIK VERKSAMHET ställdes in från och med 12 mars 2020, med det följer att årets publiksiffror är avsevärt lägre än tidigare år. Våra möten med publiken ställdes snabbt om till digitala visningar. Nya arbetssätt introducerades för medarbetarna via den digitala arbetsplatsen, Molnet, och allas kreativitet och förmåga till snabba förändringar ställdes på sin spets. Här följer kort sammanfattning från året 2020. Läs mer under respektive kapitel.

Produktioner

Regional verksamhet ingår i antalet under respektive genre. Läs om produktionerna och se lista under respektive genre under rubriken På scen 2020. För mer om våra övriga digitala sändningar, se Möten med publiken.

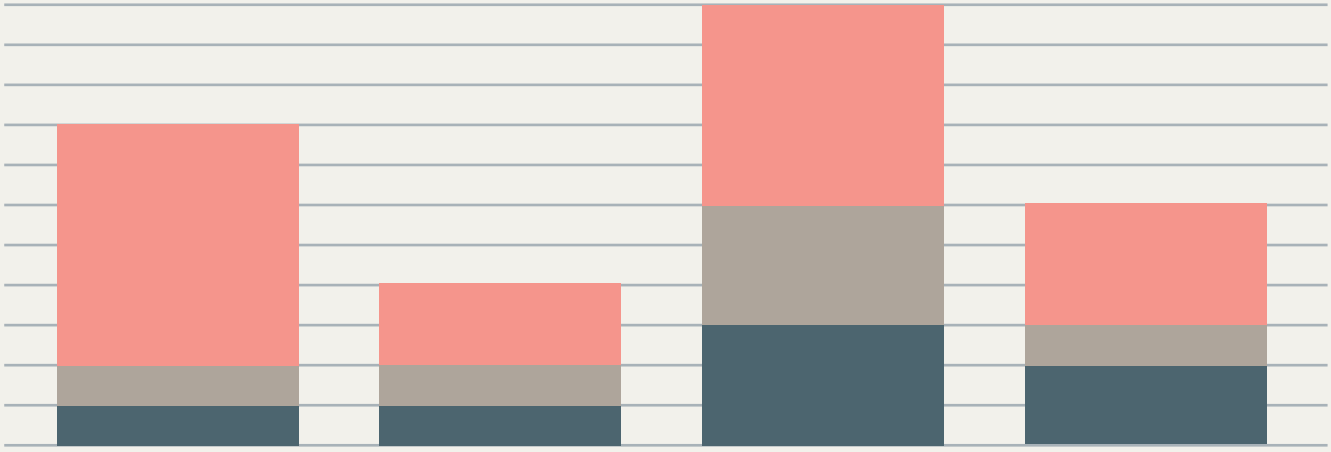

Opera

Digitala sändningar; *La bohème*, konsertant version x 2 tillfällen. Sändning av inspelad *Così fan tutte*.

Musikal

Digitala sändningar; ett *Musikalmaraton* på 4 timmar på opera.se samt gp.se.

Konserter

Digitala sändningar som exempelvis: *Avslutningskonsert för säsongen 19/20*, *Till glädjen* (operakonsert), *Sångens ljuva makt* samt *Much ado about Beethoven* (båda Beethovenjubileum), cirka 12 digitala konserter i kammarformat, svenska operor i konsertant version från tidigare säsonger; *Vikingarna, Fritiofs saga, Herr Arnes penningar* och *Kronbruden*.

Dans

Digitala sändningar av dansverk från 2020 samt dansverk från tidigare år: *Beyond*, (*Hurricane, Au revoir*), *As it were, Love, Noetic, Icon, Stoic, Untitled black, Valley.* Utöver siffrorna till vänster har samtliga nationella och internationella turnéer för GöteborgsOperans Danskompani ställts in under 2020.

Av 29 produktioner (inklusive konserter/konsertserier) 2020:

7
spelades som planerat

6
fick avbrytas

16
ställdes in helt under året

Digitala möten med publiken. Visningar på opera.se/GOfilm

I slutet av mars lanserades HemmaOperan på opera.se, en samlingssida för digitala produktioner som filmer/GOfilm, specialproducerade digitala inslag, videor på Facebook, poddar med mera. Samtliga sändningar av utbudet var kostnadsfria.

Siffrorna till höger gäller endast de besökare som tagit del av det digitala utbudet via opera.se/HemmaOperan. De som sett inslag på exempelvis Facebook är inte inräknade.

91
Antal produktioner

702
Antal visningar i genomsnitt

63 924
Totalt antal unika visningar

Totalt antal besökare

I övriga aktiviteter ingår exempelvis introduktioner, samtal, lunchkonserter, öppet hus med mera.

	2020	*2019*
Scener och spelplatser	54 877	264 423
Övriga aktiviteter	11 320	35 817
	66 197	**300 240**

GöteborgsOperan Skapa

GöteborgsOperans delaktighetsbaserade verksamhet, Skapa, har tre huvudfokus: barn och unga, tillgänglighet på alla fronter och ett intersektionellt perspektiv. Läs mer under kapitlet Skapa

Medarbetare

GöteborgsOperan har drygt 450 tillsvidareanställda medarbetare samt ett antal visstidsanställda/projektanställda. Medelantalet anställda 2020 uppgick till 474. Könsfördelning 50 % kvinnor/50 % män. Ledningsgruppen består av 89 % kvinnor/11 % män. Sjukfrånvaron 2020; 3,70 % av den totala förväntade arbetstiden, fördelning 2,12 % kvinnor /1,58 % män. Läs mer under kapitlet Medarbetare.

Miljö och hållbarhet

GöteborgsOperans miljöarbete är prioriterat genom hela organisationen, fokus ligger på transporter, energi, produkter och avfall, kemikalier, livsmedel samt kommunikation om miljöarbetet. Uppsättningarna av Wagners epos *Nibelungens ring* har hållbarhet som en aktiv del i de konstnärliga valen. Arbetet med ”Ringen” har fått gehör ute i Europa och samtal förs med andra operahus om hur vi tillsammans kan arbeta fram en mer hållbar scenkonstproduktion. Läs mer under kapitlet Miljö samt Hållbarhetsrapport.

På scen 2020

Opera

OPERAÅRET 2020 PÅVERKADES stort av pandemin med ett fåtal spelade föreställningar och andra som flyttades fram eller ställdes in. Året inleddes med fortsatta föreställningar av Richard Wagners *Valkyrian* (premiär 1 december 2019). Detta var den andra delen av fyra i operacykeln *Nibelungens ring*. GöteborgsOperan sätter upp en del per år med sista delen säsongen 2021/2022.

Årets första och, skulle det visa sig, enda operapremiär var *La bohème* av Giacomo Puccini (1 februari). Det är ett av operavärldens mest älskade verk fyllt av innerlig kärlek, ungdom och vänskap, längtan och – som så ofta i operans värld – död. Handlingen hade förlagts till det tidiga 1970-talets Paris, med rådande idealism och en konstnärlig och intellektuell frihet. Föreställningen sjöngs på italienska med svensk och engelsk översättning på textmaskin. Vi hann ge åtta av tolv föreställningar innan huset stängde för publik verksamhet den 12 mars. Den sista föreställningen på våren samt föreställningarna i augusti fick ställas in och publiken bjöds då på en konsertant version av *La bohème* som sändes digitalt vid två tillfällen.

Den 4 april skulle *Den listiga lilla räven* ha sin premiär. En premiär som även den fick utgå. *Den listiga lilla räven* är en opera av Leoš Janáček med libretto av tonsättaren efter en tecknad serie och en kortroman av Rudolf Těsnohlídek och Stanislav Lolek. Svensk översättning Linda Mallik. I denna påhittiga uppsättning, skapad för The Cleveland Orchestra 2014, agerar sångarna med en animerad film som livfullt visar skogen och alla dess djur. Man kan likna den vid en fabel för vuxna. Med på scenen skulle också hela GöteborgsOperans Orkester ha varit. *Den listiga lilla räven* skulle ha sjungits på svenska, textats på svenska och engelska samt var rekommenderad för alla från 9 år.

Den 8 maj skulle *Tosca* haft nypremiär. Denna opera, med kraftfulla inslag av kärlek, svartsjuka, intriger och ond bråd död, vilka blir burna genom dramat av Giacomo Puccinis flödande musik, var en repris av tidigare produktion. Handlingen är placerad i 1930-talets Italien, en mörk och dramatisk tid färgad av Mussolinis förtryck. *Tosca* får dock vänta på nypremiär till en senare säsong.

Den 31 oktober skulle bjuda på premiär av *Nabucco*, komponerad av Giuseppe Verdi. En praktfull opera med fantastiska arior, ett stort antal medverkande, och inte minst stora körpartier. Verket är en våldsam berättelse om frihetslängtan, förtryck och försoning. Ett drama där makten byter ägare och god och ond byter plats tills gränserna suddas ut. Även denna uppsättning fick flyttas till en framtida säsong, allt för att göra denna opera och uppsättning rättvisa och att GöteborgsOperan som operahus får visa sin konstnärliga höjd.

Sist ut under operaåret 2020 var *Siegfried*, Richard Wagners tredje del i operacykeln *Nibelungens ring*. Denna skulle haft sin stora premiär den 30 november och sedan spelats över årsskiftet. I *Siegfried* har vi till största delen lämnat gudarnas värld och kommit över i människornas. Titelpersonen har med sig ett gudomligt svärd som hans döde far lämnat efter sig. Nu ger hjälten sig iväg för att lära sig vad fruktan är och får till sist möta Brünnhilde, som går från att vara gudomlig valkyria till människa.

Denna gång fick *Siegfried* istället bli en filmhjälte med utblick från operascenen. Föreställningen spelades in för digital sändning. Flera större åtgärder gjordes för att coronasäkra produktionen, bland annat byggdes orkesterdiket ut i salongen. Dock hann inte inspelningen av detta sex timmar långa verk helt färdigställas för sändning i december 2020, utan kommer att sändas vid senare tillfälle.

Samtliga delar i *Nibelungens ring* spelas in och visas som film för besökarna, både i fullängd före de nästkommande föreställningarna och som en kort Virtual Reality-film (ej VR-film för *Siegfried*). GöteborgsOperan har länge prioriterat miljöfrågor och anses vara en föregångare i branschen. Hela *Nibelungens ring* är ett projekt inom grön opera, med tydliga miljöval och med ett hållbart synsätt. (Läs mer under avsnittet Miljö och hållbarhet.)

Digital opera

La bohème, av Giacomo Puccini, konsertant version visad vid två tillfällen.

Così fan tutte, av Wolfgang Amadeus Mozart (läs mer under Regional verksamhet).

VALKYRIAN

MUSIK OCH TEXT Richard Wagner
DIRIGENT Evan Rogister
REGI Stephen Langridge
SCENOGRAFI OCH KOSTYMDESIGN Alison Chitty
LJUSDESIGN Paul Pyant
RÖRELSEINSTRUKTÖR Annika Lindqvist
PREMIÄR 1 NOVEMBER 2019

LA BOHEME

MUSIK Giacomo Puccini
LIBRETTO Luigi Illica och Giuseppe Giacosa
efter Henri Murgers roman.
DIRIGENT Karen Kamensek/Henrik Schaefer
REGI Max Webster
SCENOGRAFI OCH KOSTYMDESIGN Fly Davis
LJUSDESIGN Jack Knowls
PREMIÄR 1 FEBRUARI 2020

COSÌ FAN TUTTE

(se Regional verksamhet)

PREMIÄR SKÖVDESCENEN 14 MARS 2020 – INSTÄLLT

DEN LISTIGA LILLA RÄVEN

En produktion av The Cleveland Orchestra.
Franz Welser-Möst, music director.

MUSIK Leoš Janáček
LIBRETTO Leoš Janáček efter en tecknad serie och
kortroman av Rudolf Těsnohlídek och Stanislav Lolek.
Svensk översättning Linda Mallik.
DIRIGENT Fredrik Burstedt
REGI ORIGINALUPPSÄTTNING Yuval Sharon
ANIMATIONER Walter Robot Studios –
Bill Barminski och Christopher Louie
PROJICERINGAR OCH LJUSDESIGN Jason H. Thompson
KOSTYMDESIGN Ann Closs-Farley
MASKDESIGN Cristina Waltz
MAKEUP-DESIGN Amy Jean Wright
PREMIÄR 4 APRIL 2020 – INSTÄLLT

TOSCA

MUSIK Giacomo Puccini
LIBRETTO Giuseppe Giacosa och Luigi Illica
efter Victorien Sardous drama.
DIRIGENT Henrik Schaefer
REGI Lorenzo Mariani
SCENOGRAFI Maurizio Baló
KOSTYMDESIGN Silvia Aimonio
LJUSDESIGN Christian Pinaud
NYPREMIÄR 8 MAJ 2020 – INSTÄLLT

NABUCCO

MUSIK Giuseppe Verdi
LIBRETTO Temistocle Solera
DIRIGENT Giancarlo Andretta
REGI Jacopo Spirei
SCENOGRAFI Mauro Tinti
KOSTYMDESIGN Silvia Aimonio
LJUSDESIGN Giuseppe Di Iorio
PREMIÄR 31 OKTOBER 2020 – INSTÄLLT

SIEGFRIED

MUSIK OCH TEXT Richard Wagner
DIRIGENT Evan Rogister
REGI Stephen Langridge
SCENOGRAFI OCH KOSTYMDESIGN Alison Chitty
LJUSDESIGN Paul Pyant
RÖRELSEINSTRUKTÖR Annika Lindqvist
PREMIÄR 29 NOVEMBER 2020 – INSTÄLLT

Musikal

MUSIKALEN OLIVER! MED premiär i september 2019, spelades över årsskiftet in i mars månad. Den 12 mars tvärbromsade produktionen på grund av coronapandemin och de sex sista föreställningarna fick ställas in. *Oliver!* var Fredrik Benke Rydmans version av Lionel Barts klassiska musikal, baserad på Charles Dickens bok Oliver Twist. Uppsättningen med dess hjärtevärmande historia om den föräldralöse pojken Oliver, hade hunnit både roa och beröra en stor publik innan alla medverkande barn och ensemble fick tacka för sig. Föreställningen sjöngs på svenska med text på svenska och engelska.

För de yngre barnen, från 6 till 8 år, spelades i början av året minimusikalen *Rakel och Oraklet*, en repris från 2019. Produktionen var i denna omgång på turné i regionen och hann precis avsluta innan pandemi-stängningen i mars. *Rakel och Oraklet* är ett beställningsverk från 2019 skrivet av Anders Wängdahl (idé, manus och regi) och Per Larsson (musik).

I september skulle säsongens musikal, *Cabaret*, bjudit in till premiär och utropat "Willkommen, bienvenue, welcome!". Men det nöjeslystna, kanske något dekadenta, persongalleriet på nattklubben Kit Kat Club i Berlin på 1930-talet, fick se sin premiär skjutas på framtiden för att till sist ställas in helt. Konferenciern, en av huvudrollerna, fick ta av sig sina högklackade skor i väntan på att denna gripande och fartfyllda musikal eventuellt kan sättas upp i framtiden. *Cabaret* är baserad på pjäsen av John van Druten och berättelser av Christopher Isherwood, musik av John Kander och sångtexter av Fred Ebb. GöteborgsOperans version skulle ha sjungits på svenska och textats på svenska och engelska. Svensk översättning Rikard Bergqvist.

Årets julmusikal var *Julglitter och operakaos*, en föreställning för hela familjen. Produktionen var ny men kunde inte heller få sin premiär som planerat utan flyttades fram till 2021. I *Julglitter och operakaos* har klassiska julmelodier fått nya arrangemang och föreställningen är tänkt som ett musikaliskt äventyr där glädje och allvar vandrar tillsammans. Föreställningen skulle ha sjungits på svenska med svensk och engelsk text på textmaskin.

Digital musikal

Musikalmaraton, favoriter ur musikalrepertoaren, sändes live 24 april. (Läs mer under Möten med publiken.)

OLIVER!

Efter Charles Dickens roman Oliver Twist

MUSIK OCH TEXT Lionel Bart
SVENSK ÖVERSÄTTNING Ulricha Johnson
DIRIGENT OCH MUSIKALISKT ANSVARIG
Bjorn Dobbelaere
DIRIGENT Susanne Vibæck Svanekier/
Martin Nagashima Toft
REGI OCH KOREOGRAFI Fredrik Benke Rydman
MEDREGISSÖR Victoria Brattström
SCENOGRAFI Frida Arvidsson
KOSTYMDESIGN Lehna Edwall
LJUSDESIGN Tobias Hallgren
ORKESTERARRANGEMANG William David Brohn
LJUDDESIGN Dennis Barkevall
PREMIÄR 14 SEPTEMBER 2019

CABARET

MUSIK John Kander
SÅNGTEXTER Fred Ebb
MANUS Joe Masteroff baserat på en pjäs av John van Druten och berättelser av Christopher Isherwood.
Svensk översättning Rikard Bergqvist.
DIRIGENT OCH MUSIKALISKA ARRANGEMANG
David White
REGI James Grieve
KOREOGRAFI Rebecca Howell
SCENOGRAFI OCH KOSTYMDESIGN Lucy Osborne
LJUSDESIGN Oliver Fenwick
LJUDDESIGN Tom Gibbons
PREMIÄR 5 SEPTEMBER 2020 – INSTÄLLT

RAKEL OCH ORAKLET

(se Regional verksamhet)

URPREMIÄR 24 OKTOBER 2019

JULGLITTER OCH OPERAKAOS

DIRIGENT Lars Kvensler
KOMPOSITÖR OCH ARRANGÖR Sven Fridolfsson
IDÉ, MANUS OCH MUSIKURVAL Evelyn Jons
REGI Mattias Palm
KOREOGRAFI Gustaf Jönsson
SCENOGRAFI OCH KOSTYMDESIGN
Lars Peder Lindström
LJUSDESIGN Joakim Brink
LJUDDESIGN Dennis Barkevall
MASKDESIGN Lill Dahlgren
PREMIÄR 11 DECEMBER – INSTÄLLT

Konsert

KONSERTÅRET INLEDDES SEDVANLIGT med *Trettondagskonsert med bal* på Stora scenen. En festlig, glittrande och dansant kväll. GöteborgsOperans kör och orkester framförde en blandning av kända körstycken ur opera och musikal. Därefter bjöds publiken upp till dans på det stora scengolvet till valser framförda av GöteborgsOperans wienerkapell. Storbandet Stardust Big Swing Band med gästartister tog vid och för den som blev hungrig av de dansanta aktiviteterna fanns specialgjorda menyer att avnjuta under kvällen. De som ville repetera och spetsa till sina danssteg inför kvällen, kunde i förväg boka in sig på danskurser i foajén.

Den 8 mars uppmärksammades Internationella kvinnodagen, denna gång med ett konsertant framförande av *La ville morte*, en opera i impressionistisk stil av den franska tonsättaren Nadia Boulanger. Efter uruppförandet i Italien 2005 blev GöteborgsOperans konsertversion det andra framförandet någonsin och därmed även Skandinavienpremiär. Verket komponerades 1909, men efter att första världskriget stoppat den planerade premiären på Operan i Paris 1914, och partituret brunnit upp (!) blev operan liggande i nästan hundra år. Nadia Boulanger fick stor betydelse och påverkan på musikhistorien. Hon undervisade i komposition och bland hennes elever fanns Igor Stravinskij, Benjamin Britten, Francis Poulenc, Aaron Copland, Quincy Jones, Astor Piazzolla och Philip Glass. Verket sjöngs på franska med svensk och engelsk översättning på textmaskin. Premiären direktsändes i Sveriges Radio P2 samt Europeiska Radiounionen.

Nästa konsert, 11 mars, var *Britten, barock och körfavoriter*. Detta var en helkväll med gästande solister, GöteborgsOperans kör och orkester med musik av bland andra Benjamin Britten. Publiken fick njuta av stycken ur *Peter Grimes*, *En midsommarnattsdröm* samt Brittens arrangemang av Henry Purcells *The Fairy Queen* med solisterna Paul Nilon, tenor, och Daniel Carlsson, countertenor. Därefter följde stora och omfamnande körpartier från Verdis *La traviata*, Donizettis *Don Pasquale* och Wagners *Den flygande holländaren*. Detta blev det sista publika framträdandet under 2020 på GöteborgsOperan, då allting efter denna konsert ställdes in.

Säsongspresentation, det tillfälle under våren när kommande säsong presenteras, gavs digitalt.

I september var det jubileum för operakonsten i Göteborg som uppnådde hela 100 år. År 1920 blev den tidigare gästspelsscenen Stora Teatern ett fast hem för Göteborgs Lyriska Ensemble. För första gången fick Sveriges andra stad en institution med orkester, kör, solistensemble och administration. Detta 100-årsjubileum skulle naturligtvis firas med *Jubileumskonsert*. GöteborgsOperans Orkester skulle ha spelat delar av invigningsprogrammet från 1920, där nyfikenheten var särskilt stor på utdrag ur den franska operetten *Stora Mogul* av Edmund Audran från 1884 (dock framfördes tre nummer ur *Stora Mogul* till piano vid den sista Sommarverandan i oktober). *Festpolonäsen* har inte spelats sedan den invigde Göteborgs Lyriska Ensembles första föreställning. Det skulle även framförts orkesterstycken ur repertoaren för hundra år sedan. Även denna *Jubileumskonsert* fick ställas in.

Under 2020 fick även det mindre formatet plats. Tre *Foajékonserter* hanns med innan vi stängde. Första foajékonserten var den 18 januari, med verk komponerade för kammarbesättning av Francis Poulenc, Karl Pliss och Franz Danzi. Nästa tillfälle, 26 januari, var en *Relaxed Performance*, med en förenklad version av musikalen *Oliver!*. Sista foajékonserten ägde rum 23 februari, med en kammarkonsert och hyllning till 250-årsjubilaren Ludwig van Beethoven, då GöteborgsOperans musiker framförde verk av Beethoven och Antonin Reicha.

Ytterligare några liveframträdanden gjordes under året. Musiker ur GöteborgsOperans orkester och kör gav under våren konserter utanför äldreboenden, några av dessa filmades och lades upp på Facebook. GöteborgsOperans artister medverkade också oannonserat och sjöng vid ett antal tillfällen från Hotell Eggers balkonger i centrala Göteborg.

Digitala konserter

I juni avslutade GöteborgsOperan säsongen med att sända en avslutningskonsert, en hyllning till Wolfgang Amadeus Mozart där tolv av GöteborgsOperans solister och GöteborgsOperans Orkester framförde arior och orkesterstycken ur operor som *Trollflöjten* och *Don Giovanni*.

I augusti sändes *Till glädjen*, en digital operakonsert med mycket längtan, sång och musik. De som tog del av konserten fick bland annat njuta av Verdi, Bellini, Mozart och Puccini, framfört av operasolister, GöteborgsOperans kör och orkester. Konserten avslutades hoppfullt i glädjens tecken med Beethovens *An die Freude – Till glädjen*.

I slutet av september var ytterligare ett firande planerat, Beethoven 250 år. Ett samarbete med Göteborgs Symfoniker där bland annat samtliga Beethovens symfonier skulle ha framförts av orkestrarna från de båda institutionerna. Nu ersattes konserterna från GöteborgsOperan med ett par livesända och inspelade konserter. Först ut var en konsert inspelad på Stora Teatern, *Sångens ljuva makt*, med lieder/folksånger i arrangemang av den 250-årsjubilerande kompositören. GöteborgsOperans solister medverkade med violinist och cellist samt konstnärlig chef för Opera/drama vid flygeln.

Much ado about Beethoven var nästa digitala konsert i serien under 250-årsjubileet med verk av Beethoven samt Korngold och Elgar. Hovsångerskan Katarina Karnéus medverkade tillsammans med GöteborgsOperans Orkester.

Söndag 25 oktober repriserades sändningen av båda jubileumskonserterna då GöteborgsOperan firade "World opera day" tillsammans med övriga operahus världen över.

Tre *Foajékonserter* hanns med i början av året. Därefter fortsatte foajékonserterna i form av digitala sändningar. Dessa spelades in och resulterade i närmare tio konserter, med musik av Schubert, Brahms, Spohr, Boulanger med flera kompositörer.

Vid några tillfällen musicerades det även i något större format, med Richard Strauss svit för 13 blåsare och Gustav Mahlers symfoni nr 4 i kammarversion. Även dessa sändes digitalt.

Bland övriga digitala konserter som gavs under 2020 kan nämnas operakören som sjöng in våren från Stora scenen vid Valborg.

Dessutom repriserades fyra sedan tidigare inspelade konsertanta operor:

Vikingarna, av Ivar Hallström till text av Frans Hedberg. (2016)
Fritiofs saga, av Elfrida Andrée med text av Selma Lagerlöf. GöteborgsOperans inspelning av *Fritiofs saga* sändes även i australiensisk radio. (2019)
Herr Arnes penningar, av Gösta Nystroem baserad på Selma Lagerlöfs roman. (2017)
Kronbruden, av Ture Rangström. Baserad på August Strindbergs drama. (2017)

TRETTONDAGSKONSERT MED BAL

DIRIGENT Martin Nagashima Toft
5 JANUARI 2020

LA VILLE MORTE

MUSIK Nadia Boulanger och Raoul Pugno
LIBRETTO Gabriele D'Annunzio
DIRIGENT Anna-Maria Helsing
SKANDINAVIENPREMIÄR 8 MARS 2020

BRITTEN, BAROCK & KÖRFAVORITER

DIRIGENT Tecwyn Evans
11 MARS 2020

SÄSONGSPRESENTATION 2020/2021

DIRIGENT Henrik Schaefer
8 APRIL 2020 – INSTÄLLT
(SÄNDES DIGITALT VID SENARE TILLFÄLLE)

JUBILEUMSKONSERT

DIRIGENT Patrik Ringborg
Stora Teatern i Göteborg samt på turné till Trollhättan, Skövde och Halmstad
9 SEPTEMBER 2020 – INSTÄLLT

BEETHOVEN JUBILEUM

Ett samarbete mellan GöteborgsOperan, Göteborgs Symfoniker och Göteborgs universitet
26 SEPTEMBER 2020 – INSTÄLLT

KÖRSÅNG I VINTERTID

(se Regional verksamhet)

PREMIÄR 28 NOVEMBER 2020 – INSTÄLLT

FOAJÉKONSERTER
18 JANUARI, 26 JANUARI, 23 FEBRUARI

Inställda foajékonserter från och med 12 mars. Därefter spelades konserterna in och sändes digitalt eller live.

LÖRDAGSKONSERTER GÖTEBORGSOPERANS SKÖVDESCEN

(se Regional verksamhet)

LUNCHKONSERTER

(samarrangemang med TeaterVännerna i Skaraborg, se Regional verksamhet)

Dans

GÖTEBORGSOPERANS DANSKOMPANI startade det nya året den 12 januari med en nypremiär av dansverket *Stoic* och därefter ytterligare föreställningar från december 2019 av dansverken *Autodance & Solo echo*.

Stoic är koreograferad av den prisade koreografen Sidi Larbi Cherkaoui och hade världspremiär 2018 på GöteborgsOperan. Den marockansk-belgiske koreografen Sidi Larbi Cherkaouis verk utspelar sig i ett enormt bibliotek där tiden verkar ha stannat. Hit kommer självupptagna och bekräftelsesökande människor som fyller sina liv med saker och beroenden i jakten på inre frid. Men mest av allt längtar de efter att bli förstådda. Musiken framfördes live från scenen. Arabisk sång, kongolesisk musik och japanska slagverk vävdes samman av kompositören Felix Buxton från house-duon Basement Jaxx. *Stoic* är en samproduktion med Eastman i Antwerpen.

Ett tema i *Stoic* är psykisk hälsa och vid nypremiären hölls ett eftersnack med koreografen själv, tillsammans med bland andra Urban Ungerstedt, professor i neuropsykofarmakologi.

Autodance & Solo echo är skapade av två av världens främsta kvinnliga koreografer, Sharon Eyal respektive Crystal Pite.

Autodance, av israeliska koreografen Sharon Eyal, ställde i sitt tema motsatser mot varandra; extravagant och minimalistiskt, kollektivt och individuellt, privat och allmänmänskligt. *Autodance* var hennes andra verk för GöteborgsOperans Danskompani (världspremiär 2018) och här integrerades sömlöst dans, techno och teknik.

I *Solo echo* stod kärlek, förlust och acceptans i centrum. Den kanadensiska koreografen Crystal Pite skapade *Solo echo* ursprungligen för Nederlands Dans Theater (2012), där hon är huskoreograf. Dansarnas rörelser symboliserade och fångade livets förgänglighet och förluster, och vår acceptans av dem. Koreografin utgick från en dikt av poeten Mark Strand, Lines of Winter, till ackompanjemang av två sonater för cello och piano av Johannes Brahms. *Solo echo* hade Sverigepremiär 2018 med GöteborgsOperans Danskompani.

Nästa världspremiär var *Beyond* den 6 mars. En hisnande danskväll där båda verken var direkt koreograferade för GöteborgsOperans Danskompani – *Hurricane* av Yoann Bourgeois och *Au revoir* av duon Wang Ramirez. Under lång tid hade koreograferna och deras team tillsammans med dansarna arbetat fram banbrytande dans med extrema utmaningar för dansarna, bland annat flygningar och dans på ett hastigt roterande golv. Endast världspremiären hanns med innan GöteborgsOperan stängde all publik verksamhet den 12 mars. *Beyond* skulle enligt plan ha återkommit i oktober med sina lyftkranar, snurrande golv och djärva koreografi, men fick istället sändas digitalt. I pausen, då scenen byggdes om för nästa verks scenografi, bjöds tittaren att följa med in bakom scenen och möta koreograferna, dansarna och konstnärliga chefen Katrín Hall.

Den 2 oktober skulle dansverket *Out of time* haft premiär. Även denna kväll och produktion fick ställas in på grund av pandemin. Den norske koreografen Jo Strømgren som skapat det första verket, *Fortet*, följer sitt "signum" med torr ironi och oväntade vändningar parallellt med ett eko av en skarp samhällskritik. Denna gång blandades 1950-talets pojklitteratur med infallsrik koreografi och filmisk musik. Uppsättningen är en samproduktion med Den Norske Opera & Ballett/Nasjonalballetten.

Den andra delen, *Continuim*, skapades av koreograferna Christine Gouzelis och Paul Blackman. Tillsammans driver de kompaniet Jukstapoz i Aten. Deras verk kan vara allvarsamma, men lika gärna ha kontrasten i att vara lekfullt absurda. I deras verk för GöteborgsOperans Danskompani utgår *Continuim* från människans förmåga att anpassa sig, att ständigt följa nya förutsättningar. I en hyllning till skönhet, sårbarhet och förstörelse blir dansarna gång på gång avbrutna av tidens obändiga framfart.

Dessa unika koreografer kombinerade med Göteborgs-Operans nyskapande danskompani utlovar en upplevelse utöver det vanliga. Vi hoppas att kunna presentera denna ovanliga danskväll vid ett senare tillfälle.

Parallellt med produktionen gjordes en konstfilm kopplad till projektet, *Continuim the film*. Denna färdigställdes under hösten 2020 för att sändas i månadsskiftet januari/februari 2021.

Digital dans

Digitala sändningar av dansverk från 2020 samt dansverk från tidigare år:

Beyond, av Yoann Bourgeois, *Hurricane*, och duon Wang Ramirez, *Au revoir* (2020)
As it were, av Sang Jijia (2018)
Love, av Roni Haver & Guy Weizman (2019)
Noetic, av Sidi Larbi Cherkaoui (2014)
Icon, av Sidi Larbi Cherkaoui (2016)
Stoic, av Sidi Larbi Cherkaoui (2018)
Untitled black, av Sharon Eyal (2012)
Valley, av Marina Mascarell (2019)

STOIC

Stoic är en samproduktion med Eastman.

KOREOGRAFI, KOMPOSITÖR Sidi Larbi Cherkaoui
SCENOGRAFI OCH KOSTYMDESIGN Hans Op de Beeck
MUSIKANSVARIG Felix Buxton
LJUSDESIGN David Stokholm
KOREOGRAFASSISTENT Shawn Fitzgerald Ahern
MUSIK SAMT FRAMFÖRANDE LIVE Kaspy N'dia, Mohammed El Arabi-Serghini, Samy Bishai, Gabriele Miracle, Tsubasa Hori
NYPREMIÄR 12 JANUARI 2020

AUTODANCE & SOLO ECHO

AUTODANCE

KOREOGRAFI Sharon Eyal
MEDSKAPARE Gai Behar
KOMPOSITÖR Ori Lichtik
KOSTYMDESIGN/ASSISTERANDE KOREOGRAF Rebecca Hytting
LJUSDESIGN Alon Cohen

SOLO ECHO

KOREOGRAFI, KOSTYMDESIGN Crystal Pite
INSPELAD MUSIK Johannes Brahms (framförd av Yo-Yo Ma och Emanuel Ax)
INSTUDERING Eric Beauchesne
SCENOGRAFI Jay Gower Taylor
KOSTYMDESIGN Joke Visser
LJUSDESIGN Tom Visser
NYPREMIÄR 20 DECEMBER 2019

BEYOND

AU REVOIR

KOREOGRAFI Honji Wang och Sébastien Ramirez
KOREOGRAFASSISTENT Marco Di Nardo
KOMPOSITÖR Vincenzo Lamagna
SCENOGRAFI Pierre Dequivre
KOSTYMDESIGN Annamaria Di Mambro
LJUSDESIGN David Stokholm
ASSISTERANDE RIGGARE FÖR FLYGNING
Simon Nyiringabo

HURRICANE

KOREOGRAFI Yoann Bourgeois
KOREOGRAFASSISTENT Marie Vaudin
SCENOGRAFI Yoann Bourgeois & C3 Sud-Est/Nicolas Picot
KOSTYMDESIGN Sigolène Pétey
TEKNISK LEDARE Albin Chavignon
LJUSDESIGN David Stokholm
VÄRLDSPREMIÄR 6 MARS 2020

3D INTERNATIONAL

(se Danskompaniets internationella samarbeten)

VÄRLDSPREMIÄR 2 APRIL 2020 – INSTÄLLT

OUT OF TIME

Samproduktion med Den Norske Opera & Ballett.

FORTET

KOREOGRAFI OCH SCENOGRAFI Jo Strømgren
KOSTYMDESIGN Bregje Van Balen
LJUSDESIGN Stephen Rolfe

CONTINUIM

KOREOGRAFI Christine Gouzelis och Paul Blackman
KOMPOSITÖR OCH LJUDDESIGNER
Christos Parapagidis
SCENOGRAFI Dimitri Nassiakos
KOSTYMDESIGN Malte Lübben
VÄRLDSPREMIÄR 2 OKTOBER 2020 – INSTÄLLT

MINISTERIET FÖR OLÖSTA KÄNSLOR

(se Regional verksamhet)

NYPREMIÄR 19 OKTOBER 2020 – INSTÄLLT

Regional verksamhet

FÖR DE YNGRE barnen, mellan 6 och 8 år, spelades i början av året minimusikalen *Rakel och Oraklet*, en repris från 2019. Produktionen var i denna omgång på turné i regionen och hann precis avsluta före pandemistängningen i mars. *Rakel och Oraklet* är ett beställningsverk från 2019 skrivet av Anders Wängdahl (idé, manus och regi) och Per Larsson (musik). Berättelsen handlar om vännerna Rakel och Viktor som tappar tilliten till varandra och blir ovänner. Hur gör man, när man inget hellre vill än att bli vänner, men samtidigt är för stolt och alldeles … rädd? Oraklet, som har svar på alla frågor, letas upp. Den unga publiken följde förväntansfullt med i berättelsen och musiken.

Lördagskonserter ägde rum i februari och i mars. I februari bjöds publiken på musik av bland annat Purcell, Puccini och Haydn där en sopransolist, stråkkvartett och en trumpetare konserterade. I mars framförde en musikalsångerska godbitar ur *Cabaret* och *Chess* med mera. Resten av lördagskonserterna under 2020 ställdes in.

I mars var det planerat en premiär på Skövdescenen med Wolfgang Amadeus Mozarts komiska opera *Così fan tutte*. Föreställningen skulle därefter gått på turné runt om i regionen. Bara timmar före generalrepetitionen kom så beskedet att det blir inställt. Uppsättningen spelades senare in och gavs digitalt på opera.se/HemmaOperan samt på gp.se.

Efter sommaruppehållet skulle den populära *Scensommarkonsert* gett sig ut i regionen med en säsongspresentation i mindre format. Även den fick packa upp resväskan med alla musikaliska godbitar och vackert stanna hemma.

I september skulle *Champagnetårar* ha premiär på Skövdescenen med efterföljande turné runt om i regionen. Detta var en uppsättning som var gjord i det lilla formatet för små scener som bygdegårdar. *Champagnetårar* handlar om tonsättaren Jacques Offenbachs liv och hans relation med primadonnan Hortense Schneider. Hela historien var ackompanjerad av Offenbachs egen operettmusik. Även denna produktion fick ställas in.

Ministeriet för olösta känslor, denna smått absurda historia med signatur av Jo Strømgren är skapad för GöteborgsOperans Danskompani, riktad till tonåringar och unga vuxna men hyllad av alla åldrar. Ministeriet för olösta känslor har dåligt med resurser men ett viktigt uppdrag. Dess ministrar har i uppdrag att lösa problem som ingen annan myndighet kan åtgärda – med dans. Pappershögarna växer, men förvånansvärt många får sina fall prövade. Föreställningen skulle haft nypremiär i början av november på Lilla scenen i Göteborg samt gå på turné i regionen, men fick ställas in.

I november–december skulle publiken i regionen få lyssna till *Körsång i vintertid*, en konsert med GöteborgsOperans Kör. Premiären var förlagd till Skövde, därefter skulle de ha åkt på turné med alla klassiska julsånger, romanser och operastycken. Konsertturnén fick dock ställas in på grund av pandemin.

Under sommaren fattades beslut om att GöteborgsOperans Skövdescen från 1 januari 2021 lämnar Eric Ugglas plats och flyttar in i Skövde kulturhus. Avtalet gäller till och med den 31 december 2023 och förlängs sedan automatiskt med ett år i taget.

RAKEL OCH ORAKLET

MUSIK Per Larsson
IDÉ, MANUS & REGI Anders Wängdahl
SCENOGRAFI & KOSTYMDESIGN
Axel Boberg Ragnerstam
URPREMIÄR 24 OKTOBER 2019

COSÌ FAN TUTTE

MUSIK Wolfgang Amadeus Mozart
LIBRETTO Lorenzo Da Ponte
SVENSK ÖVERSÄTTNING Bengt Nordfors.
MUSIKALISK LEDNING Joakim Kallhed
REGI Mattias Ermedahl
SCENOGRAFI OCH KOSTYMDESIGN Gunnar Ekman
LJUSDESIGN Joakim Brink
PREMIÄR SKÖVDESCENEN 14 MARS 2020 – INSTÄLLT
(SÄNDES DIGITALT)

SCENSOMMARKONSERT

På turné i Västra Götaland

PREMIÄR SKÖVDESCENEN 12 AUGUSTI 2020
– INSTÄLLT

CHAMPAGNETÅRAR

Premiär GöteborgsOperan Skövdescenen. Därefter på turné i Västra Götaland, inkl. GöteborgsOperan Lilla scenen.

MUSIK Jacques Offenbach
TEXT Mats-Arne Larsson
MUSIKALISK LEDNING Rut Pergament
REGI OCH BEARBETNING Åke Zetterström
SCENOGRAFI Thomas Johansson
KOSTYMDESIGN Irene Turegård
LJUSDESIGN Joakim Brink
PREMIÄR 12 SEPTEMBER 2020 – INSTÄLLT

MINISTERIET FÖR OLÖSTA KÄNSLOR

På turné i Västra Götaland.

KOREOGRAFI OCH SCENOGRAFI Jo Strømgren
KOSTYMDESIGN Bregje van Balen
NYPREMIÄR 19 OKTOBER 2020 – INSTÄLLT

KÖRSÅNG I VINTERTID

GöteborgsOperan Skövdescenen samt turné i Västra Götaland.

DIRIGENT Martin Nagashima Toft
PREMIÄR 28 NOVEMBER 2020 – INSTÄLLT

LÖRDAGSKONSERTER GÖTEBORGSOPERANS SKÖVDESCEN

15 FEBRUARI, 7 MARS – RESTERANDE INSTÄLLDA

LUNCHKONSERTER

(samarrangemang med TeaterVännerna i Skaraborg)

30 JANUARI, 27 FEBRUARI – RESTERANDE INSTÄLLDA

TOMMY HI
EST. 1985

GöteborgsOperan Skapa

GÖTEBORGSOPERANS DELAKTIGHETSBASERADE verksamhet, Skapa, har tre huvudfokus: barn och unga, tillgänglighet på alla fronter och ett intersektionellt perspektiv. Allt Skapa göra relaterar till något av dessa.

Inom Skapa ryms GöteborgsOperans samtliga konstformer, uppdelat i Skapa dans och Skapa opera/drama. Skapaverksamheten som är knuten till danskompaniet utgår från de koreografiska verk som danskompaniet arbetar med. Skapa opera/drama driver både löpande verksamhet, till exempel barn-, ungdoms- och skapandekörer, och specifika projekt, både i och utanför operahuset. Arbetsmetoden bygger på nyfikenhet, medskapande och delaktighet. Skapa samarbetar med civilsamhället, skolor, fria grupper och andra institutioner och alla projekt är en del av ett långsiktigt utvecklingsarbete.

När GöteborgsOperan från mars 2020 pausade all publik verksamhet påverkades förstås även Skapas aktiviteter och deltagare. En del planerade projekt och samarbeten har sedan dess gått på sparlåga eller skjutits på framtiden, medan andra helt har lagts om och blivit digitala – några med mycket gott resultat trots allt. För att hålla kontakt och kreativitet levande ställdes verksamheten om och bedrevs på andra sätt – digitalt, individuell coachning och repetitioner/möten i mindre grupper.

Även besöksverksamhet, då personer kommer till GöteborgsOperan, till exempel i samband med samarbeten med Kulturskolan i Angered/Ungdomsbiennalen, FOKIS/Nordiska Folkhögskolan, Restad Gård, Cirkus Unik och delvis Nätverket Universell Scenkonst, har antingen omskapats till digitala versioner eller skjutits upp och planerats in längre fram.

Skapadagar i februari

Innan stängningen i mars kunde bland annat årets Skapadagar genomföras i februari. Skapadagar startade 2019 och visar på bredden i Skapas verksamhet. Här ingår inslag från alla Skapas fokusgrupper och publiken har möjlighet att delta. Under Skapadagarna bjöds på bland annat konsert med GöteborgsOperans barn- och ungdomskörer, *Återskapa: Vem är en hjälte*, ett verk skapat av och med ungdomar, minimusikalen *Rakel och Oraklet*, *Olivia – en queer klubbshow* i samarbete med scenkonstkollektivet Bataljonen, öppet hus för hela familjen där *Dansa med bebis* fick extra uppmärksamhet då SVT Väst gjorde ett kort inslag, samt Fredagshäng för ungdomar. Höstens Skapadagar var planerade till sista veckan i oktober, men kunde inte genomföras på grund av pandemin.

Barn och unga

Minimusikal och dansföreställning

Rakel och Oraklet, GöteborgsOperans beställningsverk av en minimusikal för 6–8-åringar, hade premiär i oktober 2019 och spelades på en mängd olika platser i Västra Götalandsregionen till och med 9 mars 2020. Genom att skapa nyskrivet material för en specifik målgrupp vill Skapa

opera/drama bidra till att låta alla barn oavsett bostadsort eller andra förutsättningar upptäcka musikteater, känna sig delaktiga, bli berörda och vilja uppleva mer. Fler föreställningar kommer att ges i regionen under 2021.

Dansföreställningen *Ministeriet för olösta känslor*, med målgrupp gymnasiet och unga vuxna, hade också premiär 2019. Den skulle åter ha turnerat i regionen, spelats på GöteborgsOperans lilla scen samt gästspelat i Oslo, men alla årets föreställningar ställdes in. Ett flertal föreställningar är planerade till våren 2021.

Barn- och ungdomskör

GöteborgsOperan vill förutom gemenskap och sångarglädje ge barn och ungdomar scenisk erfarenhet och möjlighet att sjunga i professionella sammanhang. I barnkören sjunger barn mellan 9 och 12 år. Ungdomskören delas in i en yngre (12–16 år) och en äldre (16–22 år) grupp. Detta är ett led i arbetet med att få fler killar att stanna kvar i kören under och efter målbrottet.

I vanliga fall kommer sammanlagt cirka 100 barn och ungdomar till GöteborgsOperan varje vecka för att sjunga. Från mars 2020 har körerna haft digitala körrepetitioner och repetitioner i mindre grupper. De äldre sångarna har även fått individuell sångcoachning.

I juni genomfördes promenadkonserter genom Göteborg och tidigare hade mindre konstellationer uppträtt på Hotell Eggers.

Ungdomskören samarbetar sedan 2019 med kören Arctic Light i Norrbotten. Det gemensamma projektet heter *Existens* och deltagarna i de båda körerna skapar tillsammans med librettist och kompositör en föreställning från idé till scen. Våren 2022 ska det resultera i föreställningar i Piteå och Göteborg. Detta arbete har fortsatt bättre än väntat trots pandemin, med tanke på att librettist och kompositör befinner sig i England, Arctic Light i Norrbotten och GöteborgsOperans Ungdomskör i Göteborg. Här har det digitala arbetet inte varit ett hinder utan snarare visat på en naturlig och spännande utvecklingspotential i hur vi kan jobba tillsammans trots stora geografiska avstånd.

Familjefoajé

Familjefoajé är Skapas barn- och familjefokuserade aktiviteter för att välkomna familjer med barn i alla åldrar till GöteborgsOperan, visa på ett brett utbud av aktiviteter

och göra foajén till en öppen, levande och välkomnande plats. Planerade inslag under året var Öppen barnkör, *Dansa med bebis*, sång- och sagostund med mera. Men ingen av de fyra tänkta familjefoajéerna kunde genomföras med besökare på plats. I stället gjordes en digital version som kunde ses på opera.se från 23 maj och året ut.

Filter

Efter projektet *Me Too, Figaro*, skrevs under 2020 *Filter*, en nyskapad föreställning för ungdomar i åldern 13–16 år. Föreställningen kommer att kombineras med workshopar i skolor, med fokus på att på ungdomars villkor undersöka, spegla och belysa hur det är att vara tonåring i ett socialt mediebrus. Föreställningen behandlar också ämnet psykisk ohälsa. Arbetet har förberetts under 2020 och planeras ha premiär i april 2021.

Engagera fler unga

Arbetet med att öka delaktigheten bland unga som av olika anledningar inte har haft möjlighet att möta eller engagera sig nämnvärt i kulturlivet fortsätter – även om möjligheterna till aktiviteter har varit begränsade under 2020.

För att hålla kontakten och kreativiteten levande med och bland deltagarna i olika projekt föddes idén till en serie workshopar i scenisk gestaltning. Under sammanlagt 20 sessioner har både ungdomar och vuxna coachats i sång, text och karaktärsarbete. Erbjudandet att delta gick ut till tidigare deltagare i *Återskapa*, Ungdomsbiennalen Angered, Hisingens kulturskola, GöteborgsOperans Ungdomskör samt Skapakören. De som anmälde sig fick enskilt, eller tillsammans med en kompis, undersöka olika uttryck under 30–45 minuter.

Återskapa, en fem dagar lång workshop där ungdomar från hela regionen tillsammans med professionella artister skapar ett nytt verk, var som vanligt planerad till sommaren. Delar av gruppen som var tänkt till årets projekt har i stället deltagit i olika workshopar.

Ett samarbete mellan Cirkus Unik och Skapa dans har gett en grupp barn i åldern 10–12 år möjlighet att träffa några av GöteborgsOperans dansare och utbyta träning i både cirkus och dans. Detta ömsesidiga lärande pågick parallellt med danskompaniets produktion *Beyond* där element av akrobatik och urban dans ingår i dansverken. En kort film om samarbetet finns på opera.se.

GöteborgsOperans Unga ambassadörer är Skapas gemensamma referensgrupp för unga 13–25 år. Fokus är breddat deltagande, ömsesidig dialog och ett forum för unga som vill tala om, uppleva och skapa scenkonst. Projektet är en fortsättning på Skapa dans deltagarprojekt *Möt Ministeriet*. I december genomfördes en första träff digitalt, då en grupp intresserade ungdomar diskuterade vad de initialt skulle vilja göra inom *Unga ambassadörer*. Ett exempel på ett första steg är att vara med i lansering av och arbete med GöteborgOperans nya instagramkonto för och med unga.

Operan i skolan är ett nytt projekt som förberetts och sjösatts under året. Göteborgs Stads grundskole- och förskoleförvaltningar samt regionens folkhögskolor har gett klartecken till att små ensembler från Göteborgs-Operan kan komma ut och hålla workshop, vilket också påbörjades under hösten innan de hårdare restriktionerna satte projektet på tillfällig paus.

Tillgänglighet på alla fronter

Ett av Skapas tre fokusområden är att levandegöra arbetet kring tillgänglighet. Scenen ska vara allas, oavsett livserfarenheter eller funktionsvariationer. Olikhet berikar och Skapa har under året samarbetat med olika verksamheter i syftet att lyfta alla människors rätt till kultur.

Relaxed performance

I slutet av januari var det premiär för *Relaxed performance*, inspirerad av motsvarande verksamhet på Göteborgs Konserthus. Det är en konsertform särskilt anpassad för publik som av olika anledningar tycker det är svårt att gå på en vanlig föreställning. Den 26 januari deltog 130 personer i publiken och 16 medverkande på Lilla scen när en förenklad version av *Oliver!* framfördes. Ytterligare *Relaxed performance* var planerade under våren och hösten, men fick ställas in.

Nätverket Universell Scenkonst
Skapa var drivande i att bilda det regionala Nätverket Universell Scenkonst, för att lyfta frågor kring scenkonst för barn och unga med multifunktionsvariationer. Det kan handla om att skapa fler scenkonstupplevelser för och med målgruppen, att hålla workshopar och utbildningar för artister och pedagoger och att stötta varandra i att fortsätta utveckla konst för och med alla. Förutom GöteborgsOperan ingår Regionteater Väst, Big Wind, Spinn, Språng, Konstra, Move and mind och tillgänglighetskonsulent från förvaltningen för Kulturutveckling (tidigare Kultur i Väst). Under året har nätverket bland annat fördjupat sig i syntolkning och samtalat kring hur vi tillsammans kan lyfta att konsten utvecklas när alla får vara med.

Intersektionellt perspektiv

Skapakören
Skapakören, en mötesplats för vuxna i olika åldrar med sång som intresse, skulle under året skapa multiscenkonstföreställningen *Höstsonätter*, för premiär hösten 2020, men tar i stället sikte på nästa år. Kören består av cirka 90 personer som vill sjunga och arbeta sceniskt med människor från hela världen. Under året har det varit fokus på digitala möten. En mindre grupp arbetar med att ta fram material till föreställningen, som planeras få premiär på Skapadagarna hösten 2021.

Dans på Restad Gård
Skapa dans samarbetar med dansgruppen ”Alla under samma sol” då barn i åldern 3–16 år dansar flera gånger i veckan på asylcentret Restad Gård och centralt i Vänersborg. Några möten har inte kunnat genomföras sedan i början av mars, men kommer att återupptas så snart det är möjligt.

Breddat folkbildande samarbete
Skapa arbetar fortsatt med folkhögskolor och andra kulturinstitutioner i regionen under projektnamnet FOKIS, Folkbildning och kultur i samverkan.

Mångfaldskommitté och samarbete för att nå barn och unga i utsatta områden
GöteborgsOperans Danskompani initierade under året en ”diversity committee”, där ett antal dansare utvecklar idéer för och med barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden i Göteborg och övriga regionen. Vi har inlett dialog med flera ungdomssatsningar i Göteborg om detta, och hoppas kunna starta faktiska träffar under 2021.

Under 2020 har Skapaverksamheten även inlett samtal med Rädda Barnen Region Väst kring samarbete med syfte att nå nya målgrupper av barn och ungdomar som sällan ses i operahuset.

Verksamheten i sammandrag

ALL PUBLIK VERKSAMHET ställdes in från och med 12 mars 2020. Därför är årets siffror avsevärt lägre än tidigare år. En tabell har tillkommit: Digitala visningar på opera.se/GOfilm.

TOTALT ANTAL BESÖKARE

	2020	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
Besökare scener och spelplatser	54 877	264 423	272 538	267 640	221 390
Besökare övriga aktiviteter	11 320	35 817	34 303	32 994	29 221
	66 197	**300 240**	**306 841**	**300 634**	**250 611**

SCENER OCH SPELPLATSER

	Antal föreställningar			*Antal besökare*			*Beläggning per föreställning*		
	2020	*2019*	*2018*	*2020*	*2019*	*2018*	*2020*	*2019*	*2018*
Stora scenen	46	191	195	48 740	196 053	216 342	1 060	1 026	1 109
Lilla scenen	11	45	48	782	4 586	4 566	71	102	95
Skövdescenen	4	32	33	361	3 290	2 169	90	103	66
Konserter och övrigt	13	63	58	2 890	24 118	24 609	222	383	424
Turnéer i regionen	36	25	25	2 104	4 829	2 863	58	193	115
Internationella turnéer	0	33	25	0	31 547	21 989	0	956	880
	110	**389**	**384**	**54 877**	**264 423**	**272 538**	**499**	**680**	**710**

ANTAL BESÖKARE, ÖVRIGA AKTIVITETER

	2020	*2019*	*2018*	*2017*
Introduktioner och samtal	2 440	8 187	7 180	13 039
Guidningar	1 154	9 335	9 324	8 383
Skapa-verksamhet	1 907	2 572	1 947	1 317
Barn- och ungdomskörer (repetitioner)	3 619	4 048	5 414	2 237
Oliverskolan (endast 2019)	0	3 180	0	0
Övrigt (lunchmusik med mera)	2 200	8 495	10 438	8 018
	11 320	**35 817**	**34 303**	**32 994**

	Antal förest.	*Totalt antal besökare*	*Besökare per förest.*	*Beläggning %*
OPERA – STORA SCENEN				
La bohème	8	9 898	1 237	98
Valkyrian	3	3 680	1 227	96
	11	**13 578**	**1 234**	**98**
DANS – STORA SCENEN				
Beyond	1	991	991	97
Stoic/Autodance & Solo echo	4	3 642	911	94
	5	**4 633**	**927**	**95**
MUSIKAL – STORA SCENEN				
Oliver!	27	28 197	1 044	82
	27	**28 197**	**1 044**	**82**
KONSERTER OCH ÖVRIGT – STORA SCENEN				
Britten, barock och körfavoriter	1	531	531	97
Trettondagskonsert	1	1 057	1 057	99
La ville morte	1	744	744	79
	3	**2 332**	**777**	**91**
SUMMA STORA SCENEN				
	46	48 780	1 060	87
LILLA SCENEN				
Konsert med barn- och ungdomskörerna (Skapadagar)	1	105	105	70
Återskapa: Vem är en hjälte? (Skapadagar)	1	120	120	80
Olivia – en queer klubbshow (Skapadagar)	1	170	170	113
Rakel och Oraklet (Skapadagar)	8	387	48	97
	11	**782**	**71**	**92**
SKÖVDESCENEN				
Lunchkonserter	2	134	67	60
Lördagskonserter	2	227	114	92
	4	**361**	**90**	**76**

	Antal förest.	*Totalt antal besökare*	*Besökare per förest.*	*Beläggning %*
KONSERTER OCH ÖVRIGA AKTIVITETER				
Foajékonserter	3	568	189	
Danskurs – trettondagsbal	4	160	40	
Kärlekssaga i Operabaren (Öppet hus)	3	150	50	
Genrep	3	2 012	671	
	13	**2 890**	**222**	
DIGITALA VISNINGAR PÅ OPERA.SE/GOFILM				
Dans, opera, konserter, musikalmaraton, Bakom kulisserna, med mera	91	63 924	702	
	91	**63 924**	**702**	
TURNÉER I REGIONEN				
Rakel och Oraklet	36	2 104	58	
	36	**2 104**	**58**	

INTERNATIONELLA TURNÉER

Inga internationella turnéer har genomförts under året.

Möten med publiken

GÖTEBORGSOPERAN ARBETAR ständigt med att utveckla kontakten och dialogen med publiken. Helhetsupplevelsen är viktig, från att besökarna öppnar dörren till foajén, kanske går till restaurangen, till att de ser föreställningen. Ett gott bemötande där alla besökare känner sig sedda och välkomna är självklart. Operahuset ska kännas som en naturlig mötesplats där aktiviteter som öppet hus och introduktioner lockar till deltagande. Ytterligare sätt att nå publiken är att kontinuerligt utveckla digitala och sociala medier.

2020 präglades av inställda föreställningar och osäkerhet om framtiden. Men året innehöll även väntan, förväntan och längtan om att få träffa publiken, att tillsammans få bli berörda, skratta eller bara i tystnad få njuta av musikens och dansens kraft.

Digitala möten med publiken

En bit in på 2020 ställdes fokus om, från föreställningar i operahuset till digitala möten med publiken. I slutet av mars lanserades HemmaOperan på opera.se, en samlingssida för digitala produktioner som filmer/GOfilm, specialproducerade digitala inslag, videor på Facebook, poddar med mera. Vissa inslag var möjliga att se vid något enstaka tillfälle, andra fanns kvar längre. Samtliga sändningar var kostnadsfria.

Publiken kunde här ta del både av konstnärlig verksamhet i form av föreställningar och konserter, och mycket uppskattade besök bakom kulisserna. Några av GöteborgsOperans musikalartister bjöd in till en serie rundvandringar med just titeln *Bakom kulisserna*. Tittarna fick bland annat se okända utrymmen i huset och digitalt möta medarbetare från olika yrken. De 29 avsnitten av *Bakom kulisserna* sågs via opera.se/HemmaOperan av drygt 6 500 unika besökare och lades även upp på Facebook där drygt 360 000 unika visningar hade registrerats vid årets slut.

Några andra exempel på uppskattade sändningar är ett antal dansproduktioner samt en blick in på dansrepetitioner, som sågs av över 24 000 unika besökare. Under våren bjöds på *Musikalmaraton*, en fyra timmar lång föreställning där favoriter ur musikalrepertoaren framfördes av GöteborgsOperans artister. Den sändes på GOfilm.se, där den också kunde ses i efterhand, samt på gp.se. Totalt fick *Musikalmaraton* närmare 21 000 unika visningar.

Av operaproduktioner och konserter bjöds på både repriser och nyinspelade eller livesända konserter. Som exempel kan nämnas *La bohème* i konsertant version, samt konsertant opera i form av repriser på *Fritiofs saga* med flera. *Siegfried*, den tredje delen av Wagners *Nibelungens ring*, spelades in, liksom GöteborgsOperan gjort med de tidigare delarna, allt för att möjliggöra senare sändning samt visning innan den avslutande delen *Ragnarök* år 2021. (Läs mer under Opera.)

Ett antal specialproducerade inslag och serier gjordes också under 2020 för att bjuda publiken på något i pandemitider. Jenny Lind-kalendern, till minne av att det var 200 år sedan som världssopranen föddes, gjordes i tolv avsnitt. Olika solister framförde ett urval av sånger som Jenny Lind framfört under sin karriär.

Solister framförde även digitala hälsningar till publiken via Facebook, liksom jul- och nyårshälsningar samt två specialgjorda program, *Julstjärnor* respektive *Nyårsglitter* med inslag från flera konstnärliga medarbetare.

I december släppte GöteborgsOperan första avsnittet i en ny serie, *Spotlight*. En musikalisk intervjuserie med en av GöteborsOperans operasolister som programledare. Ett samtal om musik, längtan och väntan spelades in i operabaren med gäster och medarbetare från huset. Musikaliska inslag blandades med tankar om livet och nuet, om musi-

kens betydelse och kraft. Ett högaktuellt ämne för 2020.

Det totala antalet unika visningar på opera.se/HemmaOperan och GOfilm uppgick under året till nästan 64 000, en siffra där de som såg inslagen på exempelvis Facebook alltså inte är inräknade.

I besökarnas tjänst

Publikens första kontakt vid besök – foajépersonalen

När publiken kommer till GöteborgsOperan för att se en föreställning tas de emot av värdarna. De möter publiken i många situationer, till exempel vid sjukdomsfall. Värdarna har obligatorisk utbildning i HLR (hjärt-lungräddning) och tränar kontinuerligt, både rent mekanisk träning och ibland med iscensatta situationer. De kunskaperna har behövts med ett livräddande resultat genom åren vid hjärtstopp, men även vid andra insjuknanden. I foajéns biljettkassa, Operashop, café, barer, restaurang och garderober arbetar personal som också är bland de första som besökarna möter.

All foajépersonal utbildas kontinuerligt i både bemötande och tillgänglighet. Det är en viktig del av kontakten och professionaliteten gentemot publik och besökare. Utöver detta har personal genomgått RUS-utbildning (kurs i ansvarsfull alkoholservering).

Övningar för utrymning av salong och foajé vid brand eller annan fara sker vid flera tillfällen varje år. Foajépersonalen tränas i simulerade situationer för att kunna agera vid verklig händelse.

Under våren 2020 tog arbetsgivaren tillsammans med skyddsombud fram en handlingsplan för hur GöteborgsOperan skulle kunna ta emot publik på ett säkert sätt under pandemin. Utgångspunkter var publikens helhetsupplevelse av besöket, avstånd mellan sällskap samt mellan sällskap och personal, säkerhet, trygghet, service och trivsel. Nya rutiner togs fram och i oktober genomfördes flera utbildningsaktiviteter.

Guidade turer

Guidningarna på GöteborgsOperan är mycket populära med närmare 9 000 besökare per år varav drygt hälften är barn. Det ges både öppna turer och för ett stort antal bokade grupper. På sommaren brukar det arrangeras sommarguidningar några dagar i veckan. Förutom de ordinarie guidningarna anordnar GöteborgsOperan olika temaguidningar som exempelvis visningar på de tekniska avdelningarna.

Under årets första månader hann omkring 130 rundvandringar genomföras i operahuset, med totalt drygt 1 150 besökare, varav cirka 780 barn. Från mitten av mars ställdes samtliga guidade turer in på grund av coronapandemin.

Tillgänglighet och hjälpmedel

GöteborgsOperan ska möta sin publik med hög kvalitet på service, kunskap och bemötande och verka för en bred tillgänglighet. Verksamheten ska anpassas så att föreställningarna är tillgängliga för alla. Personer med funktionsvariationer ska få hjälp att på ett flexibelt och individanpassat sätt få förutsättningar för en bra upplevelse.

Besökare kan förbereda sitt besök via tillgänglighetsdatabasen, TDB, som finns länkad från opera.se.

Orienteringstavlor finns uppsatta i foajén och man är

välkommen att före sitt besök kontakta bokningen för att få mer information eller tala om vilka behov av tillgänglighet man har.

För rullstolsburna finns särskilda platser på parkett. Den som har nedsatt hörsel kan låna hörslinga. För personer med synnedsättning syntolkas vissa föreställningar. Under 2020 var det planerat syntolkning vid tre föreställningar, men samtliga ställdes in.

Textmaskin med svensk och engelsk text används vid alla operor och musikaler, oavsett vilket språk som föreställningen framförs på. Handlingen i operor och musikaler som ges finns i lättläst version på webbplatsen opera.se.

All text på webbplatsen kan man få uppläst via ReadSpeaker. Webbplatsen finns även i engelsk version.

Operashopen erbjuder fantasi och kunskap

Operashopen är fylld av lekfull fantasi och fördjupande kunskap. Här finns Göteborgs största utbud av klassisk musik på cd och dvd. Välkända operor och symfonier samsas med okända, nyupptäckta och bortglömda verk. Här hittar man även masker, spel, barnböcker och utklädningskläder, champagneglas och unika bordsdukar, kuddfodral och kassar sydda av de stora veporna på operans fasad. I butiken finns även Jesper Walderstens prisbelönta bildserie från *Nibelungens ring* i form av brickor, tygkassar, konstkort och konstaffischer i begränsad upplaga.

Restaurang, café och bar

GöteborgsOperans restaurang serverar mat och dryck i samband med föreställningar samt lunch. Dessutom ordnas skräddarsydda företagsarrangemang, uthyrningar och event. Därutöver serveras personalmat för de anställda.

Onsdagar är köttfri dag både för lunchgäster och i personalmatsalen. Restaurangen har en ”Gröna Menyn”, med vegetariska rätter genom hela trerättersmenyn. Menyn i restaurangen byts varannan månad och ska tilltala en stor bredd av besökare. Caféerna har ett växlande utbud av smörgåsar och bakverk.

Restaurangen stängde för servering i samband med föreställning i och med pandemins utbrott i mitten av mars. Luncherna serverades till mitten av november.

Sommarverandan kunde dock hålla öppet, allt med noggrann följsamhet till de strikta corona-restriktionerna från Folkhälsomyndigheten. Vår servering av särskilt utvalda menyer och drycker samt underhållning, var relativt välbesökt. I år kunde Sommarverandan hålla öppet från och med mitten av maj till och med oktober. Kombinationen av mat och de olika musikgenrer som serverades – opera, musikal varvat med GöteborgsOperans barn- och ungdomskörer samt quiz – var väldigt uppskattad.

Ett viktigt förhållningssätt är att hålla en mycket hög nivå på bemötande och service. Restaurangens personal har stor kännedom om till exempel matallergier och annan matintolerans och kunskaperna uppdateras ständigt. Restaurangen är miljömärkt med Svanen, är med i nätverket Hållbara restauranger och är en del av Fairtrade Region. Samarbetet med naturbruksskolorna Sötåsen och Svenljunga fortsätter (se även Hållbarhetsrapport 2020).

Inför föreställningar

Introduktioner till föreställningar
Introduktionerna äger rum på Lilla scenen en timma före opera- och dansföreställningar. De kostar inget extra; biljetten gäller som inträde. Introduktionerna brukar vara välbesökta och de är en uppskattad möjlighet för publiken att lära känna föreställningen och få en djupare inblick i handling och bakgrund. Under ett genomsnittligt år brukar omkring 15 procent av gästerna brukar ta sig tid att gå på introduktionen. Genomsnittet ligger på cirka 160 besökare på operaintroduktioner och 80 besökare vid dansintroduktioner. Antalet besökare under 2020 kan inte jämföras med genomsnittet eftersom så få föreställningar har getts under året.

Kontakt med danspubliken
Danskompaniet kommer fortsatt bjuda in danspubliken till samtal, introduktioner och öppna repetitioner. 2020 blev det ett tillfälle i januari efter nypremiären av dansverket *Stoic*, när publiken bjöds in till ett samtal om psykisk hälsa, ett tema i föreställningen. Då hölls ett eftersnack med bland andra Urban Ungerstedt, professor i neuropsykofarmakologi.

Publiken kunde även ta del av projektet *Den hållbara dansaren* vid två tillfällen i januari 2020. Då fick de träffa coachen Mathew Griffiths samt ett par dansare, vilka delade med sig av olika fysiska arbetsmetoder för att till exempel förebygga hälsa och undvika skador.

Danskompaniet har även fysiska introduktioner, som hålls utvalda dagar och med begränsat antal platser – dock inte under 2020.

Samtal vid premiärer
Inför premiärer av opera- och musikalproduktioner arrangeras öppna samtal med GöteborgsOperans dramaturg som moderator. Teamen för den aktuella produktionen samt gäster med anknytning till föreställningens olika teman bjuds in, och här diskuteras både uppsättningens frågeställningar och relevanta samtidsfrågor. Inbjudna gäster och sakkunniga kan till exempel vara teologer, språkforskare, författare eller solister som medverkat i en tidigare uppsättning av verket. Samtalen varvas med musikaliska inslag av några medverkande solister samt ackompanjatör vid flygeln. Dessa samtal hålls på Lilla scenen och är mycket uppskattade av publiken, dels för de ibland oväntade och intressanta ämnen som berörs, dels för att de ger djupare kunskap om uppsättningen och verket som sådant. Då teamen är från olika länder hålls samtalen ofta på engelska. Samtalen spelas in och läggs upp på opera.se.

2020 genomfördes ett samtal i slutet av januari, inför premiären av operan *La bohème*.

Föreställningsprogram
Till varje föreställning finns ett unikt program. I programmet kan man förutom handling och biografier ta del av regissörens tankar, låta dirigenten guida genom musiken och ta del av fördjupningar i uppsättningens tema. Föreställningsprogrammen finns att köpa i Operashopen eller i foajén. Den som har abonnemang kan teckna en programprenumeration. Besökarna kan också välja att förbeställa programmet.

Säsongsprogram
GöteborgsOperans utbud presenteras i ett särskilt tryckt program som kommer ut i samband med att kommande säsong släpps. Det finns att hämta utan kostnad i foajén. All information om respektive produktion finns också på opera.se, där det även finns en lättläst version av säsongsprogrammet. Den som önskar kan få säsongsprogrammet uppläst via ReadSpeaker.

Tidningen Birgit
Tidningen Birgit är GöteborgsOperans publiktidning. Tidningen är uppkallad efter GöteborgsOperans gudmor Birgit Nilsson och kommer ut tre gånger per år. Under 2020 utkom endast ett nummer, då verksamheten stängdes ner större delen av året. Tidningen finns tillgänglig för alla besökare i foajéerna i Göteborg och Skövde samt i digital form på webbplatsen.

Tidningens fokus är att berätta om det som händer bakom kulisserna, bland annat genom att kika in i ateljéer och verkstäder och träffa dem som jobbar bakom scenen.

Aktiviteter med fri entré

GöteborgsOperan erbjuder konserter, föreställningar och andra event med fri entré för att öka möjligheten för fler att få ta del av utbudet. Det kan till exempel vara samtal inför premiärer, introduktioner, lunchmusik, foajékonserter, säsongspresentation och familjedagar med mera.

Säsongspresentation
Presentation av säsongen 2020/2021 var planerad våren 2020, men ställdes in. Istället filmades en specialvisning av säsongsglimtar från kommande säsong i tre delar; dans, opera samt Skapa.

Den regionala turnén med en säsongspresentation i det lilla formatet, *Scensommarkonsert*, med några solister, pianist samt operans dramaturg som guide genom programmet, fick ställas in.

Foajékonserter och lördagskonserter
Foajékonserterna är i det mindre formatet och presenteras oftast på lördagar vid lunchtid. Musiker och sångare från GöteborgsOperan, ibland med gäster, konserterar för en publik med varierande program och genrer. Foajékonserterna som har fri entré är mycket välbesökta.

Antalet sittplatser fylls snabbt och även balkonger och del av trapporna i foajén tas i anspråk av publiken. Även lördagskonserterna i Skövde har fri entré.

2020 framfördes tre foajékonserter och resten spelades in. Det blev ett tiotal filmade konserter som lades upp på opera.se. På Skövdescenen framfördes två lördagskonserter i januari och februari, medan resterande tillfällen ställdes in.

Nå nya och gamla målgrupper

Kunden i fokus
Kunden i fokus är ett större strategiskt projekt på GöteborgsOperan som pågått de senaste åren. Det inkluderar bland annat utvecklingen av en ny webbplattform, opera.se, samt ett nytt biljettsystem som upphandlades våren 2020. Kunden i fokus-projektet syftar till att bättre kunna ta hand om och behålla de befintliga besökarna samt locka fler nya besökare över tröskeln. Ambitionen är att erbjuda en sammanhållen, inspirerande upplevelse – både före, under och efter besöken i huset. För att göra detta krävs en helhetssyn på hela resan, från besökarens första kontakt till dagarna efter avslutat besök.

Projektets alla ingående delar – ett nytt biljettsystem, ett så kallat marketing automation-system samt nya webbplattformen – ska vara på plats 2022, enligt beslut i projektet. Nya opera.se-plattformen är först ut i januari 2021 och kort därpå följer biljettsystemet.

Nya opera.se
Under 2020 har webbplatsen opera.se fått nytt utseende och innehåll. Syftet är att den ska bidra till att GöteborgsOperan upplevs relevant och lättåtkomlig för en bred målgrupp, väcka intresse för operans alla slags föreställningar och aktiviteter samt öka engagemang, försäljning och antalet nöjda besökare. Med en moderniserad webbplattform är det även enklare att integrera system för biljettköp och bokning av bord i restaurangen, som står för en betydande del av GöteborgsOperans intäkter. Dessutom linjerar både den visuella designen och användarvänligheten på nya opera.se bättre med GöteborgsOperans grafiska profil som implementerades 2017.

Tekniken bakom den gamla, befintliga webbplatsen utvecklades 2008. Mindre uppdateringar har gjorts men ingen större teknisk förändring, vilket innebar begränsade möjligheter att anpassa den till dagens behov och krav. Det handlade bland annat om säkerhet, mottagarens förväntningar på digitala tjänster samt lagkrav vad gäller tillgänglighet och GDPR för offentliga institutioner. Lagens krav på tillgänglighet till digital offentlig service är att den ska vara tillgänglig för alla oavsett permanent eller tillfällig funktionsvariation. Till exempel ska sidan kunna läsas upp för den som ser sämre och man ska kunna navigera enbart med tangentbordet.

Besök på opera.se 2020

Antalet besökare på opera.se under 2020 har minskat. Inställda föreställningar under pandemiåret är en avgörande orsak.

opera.se	*2020*	*2019*	*% förändr.*
Besök till opera.se (sessioner)	925 093	1 620 152	-43 %
Nya användare	564 736	829 209	-32 %
Antal sidvisningar	2 376 292	5 374 324	-56 %
Sidor per besök (session)	2,57	3,32	-22 %
Besökslängd i genomsnitt	02:24	02:37	-8 %

Engagemang på sociala medier

Antalet följare på Facebook, Instagram och Twitter har fortsatt att öka under 2020. Under året utökades GöteborgsOperans närvaro på Instagram med ett nytt konto, @goteborgsoperansdanskompani, som på några månader har nått närmare 4 200 följare. Posterna på GöteborgsOperans huvudkonto på Instagram engagerade cirka 50 000 personer och genomsnittet per inlägg ökade med 26 procent mot föregående år. Årets mest uppmärksammade inlägg var när vi annonserade om att återigen öppna salongen för 50 personer. Det fyra timmar långa musikalmaratonet engagerade också många. På Facebook var det utomhuskonserterna på äldreboenden som väckte mest engagemang.

Digitalt Nyhetsbrev

Information om föreställningar, erbjudanden och aktiviteter skickas ut via GöteborgsOperans digitala Nyhetsbrev. Trots pandemi och inställd publik verksamhet ligger intresset för GöteborgsOperan här på en stadig nivå. Vid årets slut var drygt 39 500 prenumeranter på Nyhetsbrevet, en ökning med 4 procent jämfört med föregående år. Förfrågan om att prenumerera på nyhetsbrevet kommer när man besöker webbplatsen opera.se, samt vid GDPR-förfrågningar (hantering av personuppgifter) och vid inskrivning på Studentlistan.

Abonnemang

Abonnemanget Ditt val kvarstår i sin utformning. Här kan kunden själv skapa sitt upplevelsepaket och välja vilka föreställningar man vill se. Ditt val finns som dans, opera, ungdom samt prova på. Abonnemanget ska innehålla minst tre föreställningar och priset beror på val. Det finns även fasta abonnemang som premiär- respektive veckodagsabonnemang. Priset på abonnemang för alla som är 28 år eller yngre uppgår till 50 procent av ordinarie abonnemangspris. GöteborgsOperan startade försäljningen av abonnemang den 30 mars, men i början av december avbröts abonnemangssäsongen och samtliga redan sålda abonnemang återköptes. 2020/2021 blev alltså en säsong utan några abonnemang och kan därför inte jämföras med tidigare säsonger/år.

Erbjudanden till studenter

GöteborgsOperan medverkar två gånger per år vid terminsstarten för studenter vid Göteborgs universitet och Chalmers, vid olika välkomstaktiviteter och möten där GöteborgsOperan presenteras. Studenterna kan anmäla sig till Studentlistan varje säsong. Detta år kunde dock inga träffar ske. GöteborgsOperan samarbetar också med Mecenat, ett medlemskort med studentrabatter. Innehavare av Mecenatkort betalar 75 procent av biljettpriset.

Ombud sprider information

GöteborgsOperan har drygt 120 ombud. Ombuden är av stor betydelse då de hjälper till att sprida information om allt som händer i operahuset till grupper som kanske inte hade kommit i kontakt med GöteborgsOperan annars. Ett ombud bokar bland annat biljetter till intresserade i

sitt nätverk. Som ombud erhålls olika förmåner, som rabatterade biljetter efter ett visst antal bokade, möjlighet att boka biljetter före ordinarie biljettsläpp och möjlighet att efter särskild inbjudan se generalrepetitioner.

Att vara ombud är också en möjlighet för den som är intresserad av scenkonst att få en plattform att verka utifrån. För ombuden arrangeras samtal inför nya uppsättningar, där de får djupare kunskap om de olika verken och uppsättningarna. GöteborgsOperan arrangerar även den årliga ombudsträffen med till exempel medarbetare som berättar om sin yrkesroll och sitt yrkeskunnande.

2020 har inga ombudsträffar arrangerats.

Tre vänföreningar

GöteborgsOperan har tre fristående, aktiva vänföreningar; GöteborgsOperans Vänner med nästan 400 medlemmar, Danskompaniets Vänner med 170 medlemmar samt TeaterVännerna i Skaraborg med 300 medlemmar.

Medlemmarna på operasidan erbjuds bland annat föreläsningar med fördjupning av verken, opera- och musikalresor samt träffar med till exempel någon solist och andra medarbetare. Medlemmarna erbjuds även rabatterade biljetter vid några tillfällen per år. Danskompaniets Vänner får genom sitt medlemskap bland annat träffa dansare, koreografer och scenografer, besöka repetitioner samt åka på resor för att se andra dansföreställningar. TeaterVännerna i Skaraborg ordnar evenemang med olika artister ungefär en gång i månaden. De samverkar även med Skövdescenen vid lunchkonserterna, också det en gång i månaden. Flera ur föreningen arbetar ideellt som värdar vid Skövdescenen.

Representanter från GöteborgsOperan sitter i respektive vänförenings styrelse; ansvarig interninformation i GöteborgsOperans Vänners styrelse, danskoordinator och ansvarig Skapa dans i Danskompaniets Vänners styrelse och marknadskoordinator för regionen i TeaterVännerna i Skaraborgs styrelse. Under pandemiåret har styrelserna träffats digitalt och arbetet med vänföreningarna har fortsatt. Kontakt med medlemmarna har hållits via epost och andra utskick. Operavännernas styrelse gjorde ett par filmer till sina medlemmar; en filmad intervju med husets dramaturg samt en filmad introduktion/föredrag om bakgrunden till musikalen *Cabaret*. Dock har medlemsträffar inte varit möjliga att genomföra för någon av vänföreningarna.

GöteborgsOperan och omvärlden

Om GöteborgsOperan i medierna

2020 var ett år med ett tydligt före och efter corona – även i mediebevakningen. Ett mer ”normalt” år bevakas GöteborgsOperan i en ständig ström, med fokus på det vi gör på och runt scenen: allt från korta TT-notiser i landsortstidningar till långa personporträtt och reportage i dagspress, magasin, facktidningar och inslag i radio och tv. Lägg till insändare, kulturdebatter och granskningar. Och naturligtvis alla recensioner, både i svensk och internationell press.

2020 inleddes med stort medieintresse och lysande recensioner för *La bohème* i februari. Den 2 mars släpptes nyheten att Håkan Hellströms låtskatt utgör grunden för nya musikalen *Kärlek skonar ingen*, med planerad premiär på GöteborgsOperan hösten 2021, vilket fick enormt genomslag i medierna.

Premiären av dansdubbeln *Beyond* genomfördes den 6 mars och hyllades av kritikerna. GöteborgsOperan stängde för publik den 12 mars och beslutade – liksom många andra scenkonsthus – att erbjuda digitala upplevelser. Detta fick stor uppmärksamhet i medierna, några exempel är ett fyra timmar långt direktsänt musikalmaraton och en filmad version av *Così fan tutte* – två produktioner som även sändes från Göteborgs-Postens sajt med expertprat i studio som introduktion, ett helt nytt sätt att samarbeta med stora medieplattformar.

Trots coronaläget fick säsongssläppet den 30 mars brett nationellt genomslag. Den nyskrivna operan *Mytomania* blev huvudfokus med bland annat ett uppslag i GP hos Göteborgsbaserade kompositören Paula af Malmborg Ward.

Att GöteborgsOperans kör och musiker genomförde en rad (oannonserade) framträdanden utanför ett antal äldreboenden syntes i press, radio och tv. I början av augusti medverkade delar av ensemblen i *Cabaret* i avslutningsnumret i Lotta på Liseberg i TV4.

Parallellt med rapportering om digitalt utbud hade vårens mediebevakning dominerats av nyheter om GöteborgsOperan och smittläget – nya beslut och direktiv, uppskjutna och inställda föreställningar. På samma vis

inleddes hösten: med rapportering kring smittläge, framflyttade premiärdatum, biljetthantering, publiksäkerhetsarbete och vårt digitala utbud.

Med hopp om att kunna öppna publikt genomfördes en stor pressvisning av musikalen *Cabaret* den 28 oktober, vilket fick genomslag lokalt, regionalt och nationellt. Dagen efter kom nya lokala restriktioner och tv-filmade inslag och foton från pressvisningen fick nu även illustrera en förlängd publik stängning.

Att GöteborgsOperan sedan drabbades av ett coronautbrott bland personalen var av stort massmedialt intresse och resulterade i ett antal inslag och artiklar. Nyheten att den digitala sändningen av *Siegfried*, den tredje delen i Wagners *Nibelungens ring*, sköts på framtiden, gav rubriker – intresset bland kritiker, både nationellt och internationellt, var mycket stort inför den planerade sändningen.

Sammanfattningsvis kan man säga att mediebevakningen inte liknade något annat år för GöteborgsOperan. Av naturliga skäl låg fokus på annat än det sceniska.

Priser och utmärkelser

De senaste åren har GöteborgsOperan kammat hem en rad prestigefyllda priser, bland annat två guld i Svenska Designpriset (varav ett Juryns pris) 2017 och året därpå ytterligare ett guld för Jesper Walderstens uppmärksammade affischserie *Nibelungens ring*. 2019 vann vi Publishingpriset (guld) för säsongsprogrammet.

2020 var det dags igen. GöteborgsOperan vann guld i Svenska Designpriset i kategorin ”Foto”. Bildserien som tilldelades guldet består av foton på GöteborgsOperans dansare, sångare och musiker. Serien är en del av ett långsiktigt bildprojekt med de fyra elementen och detta år var temat jord. Fotona används i kommunikation kring nuvarande spelår och syns framför allt i säsongsprogrammet för 2020/2021.

Svenska Designpriset är en tävling i grafisk kommunikation vars målsättning är att främja och utveckla svensk grafisk design. Juryns motivering för guld i kategorin ”Foto” lyder: *”För att scenen är tigande. För att musiken är ljudlös. För att stjärnorna är stumma. Men de platta, fyrkantiga, visuella presentationerna lever upp för fullt och vi får uppleva vad denna konstart förmår. Djupt delaktiga och medagerande som vi blir.”*

Vad tycker besökarna?

GöteborgsOperan inhämtar kunskap om sin publik via olika typer av undersökningar: SOM-institutets årliga undersökning Väst-SOM (Samhälle, Opinion, Medier), kundundersökningar som genomförs via telefon och webb av en extern part samt kortare publikuppföljning efter varje föreställning. På grund av coronapandemin avslutades säsongens kundundersökning redan efter sista föreställningen som spelades för fysisk publik 11 mars 2020.

Kundundersökningen visade att nio av tio tillfrågade kan tänka sig att besöka GöteborgsOperan igen inom det närmaste året och 98 procent var mycket nöjda eller nöjda med sitt besök. Var tredje besökare hade även varit på guidad tur och var fjärde hade ätit lunch på GöteborgsOperan. 95 procent svarade att de absolut eller troligtvis kommer att besöka GöteborgsOperan igen.

I augusti 2020 gjordes även en särskild uppföljning kring besökarnas tankar om biljettköp och situationen med pandemin. Den undersökningen visade att GöteborgsOperans publik såg fram emot att se föreställningar live igen och 62 procent kunde tänka sig att köpa biljett inom en månad efter att nuvarande restriktioner tagits bort och Folkhälsomyndigheten gett klartecken.

GöteborgsOperan som samhällsaktör

Samarbeten lokalt, regionalt och nationellt

Folkbildning och kultur i samverkan

Skapa arbetar fortsatt med folkhögskolor och andra kulturinstitutioner i regionen under projektnamnet FOKIS, Folkbildning och kultur i samverkan. Samarbeten sker även med flera kulturskolor, där Angereds kulturskola och Ungdomsbiennalen är en betydande del. Under 2020 har också samtal om samarbete med Rädda Barnen påbörjats, med syfte att nå nya målgrupper av barn och ungdomar som sällan ses i operahuset.

Mentorer, praktikanter och lärlingar

GöteborgsOperan samarbetar med samtliga tre musikalutbildningar i Göteborg; Högskolan för scen och musik (HSM), Balettakademien och Performing Arts School. I produktionen av musikalen *Cabaret*, som repeterades men tyvärr inte kunde premiärvisas 2020, medverkade åtta praktikanter från vardera Balettakademien och Performing Arts School.

Med HSM har GöteborgsOperan ett långsiktigt mentorskapsprojekt, där solister från operan och operastudenter från HSM årskurs 3 träffas ett antal gånger under sex månader. Syftet är att ge studenterna inblick i operans verksamhet och i solisternas arbete samt få annan relevant kunskap i relation till sin utbildning.

Kostymateljén och verkstäderna har tagit emot lärlingar och praktikanter från hantverksskolan i Leksand och

tillskärarakademien i Uddevalla. Även studerande vid Högre Yrkesutbildning Göteborg (YRGO) har haft praktikplats på GöteborgsOperan under året.

Sponsorer

GöteborgsOperans sponsorsamarbeten har som mål att vara hållbara och långsiktiga. Innehållet i avtalen skräddarsys efter de behov och önskemål som företagen har i rollen som sponsor till GöteborgsOperan. Förutom större företagsarrangemang och besök på föreställningar, kan det handla om nätverksträffar, företagskonferenser, specialguidningar och andra aktiviteter.

Under 2020 har GöteborgsOperan arbetat på att behålla de goda relationerna med befintliga sponsorer. Eftersom inga fysiska föreställningar med publik har getts under större delen av året, har stort fokus lagts på digitala sändningar och möten. På så sätt har sponsorerna kunnat ta del av verksamheten, både från scenen samt genom unika glimtar bakom kulisserna.

De årligen återkommande arrangemangen mellan GöteborgsOperan och samarbetspartners, som *Festkväll* och *Ambassadörskvällen* fick ställas in 2020. Så även den traditionsrika *Hamndagen* för Göteborgs Hamn. Dock kunde ett webbinarie för Swedbank genomföras digitalt från GöteborgsOperan.

Nätverk för säkerhet

GöteborgsOperans säkerhetschef medverkar i olika nätverk, till exempel Näringslivets säkerhetsdelegation, Evenemangsäkerhetsnätverket samt Nätverk för säkerhetschefer, där säkerhetschefer från hela Sverige träffas och diskuterar branschrelaterade frågor.

Lilla bommen, där GöteborgsOperan ligger, är sedan 2018 certifierat enligt Purple Flag, vilket handlar om att skapa ett säkrare och attraktivare område under kvällstid.

GöteborgsOperan har goda kontakter och kommunikation med myndigheterna som räddningstjänst, polis och säkerhetspolis.

Forskning om röster

I samarbete med Lunds universitet pågår ett forskningsprojekt om professionella operasångares röster, där GöteborgsOperan ingår tillsammans med Malmö Opera och Kungliga Operan. Man vill bland annat undersöka vilka faktorer som belastar rösterna negativt och hur slitage kan förebyggas. Projektet har saktat in något på grund av pandemin, men intervjuer är gjorda på samtliga operahus och en enkät är planerad.

Samarbete med externa aktörer

Samarbete med Göteborgs Wind Orchestra (GWO) har fortsatt under 2020, men någon GWO-konsert kunde inte genomföras.

Några chefer/medarbetare på GöteborgsOperan är ledamöter i olika styrelser i Kultursverige, till exempel Performing Arts School och Stiftelsen Göteborgsmusiken. Den senare har varit huvudman för GWO, men avvecklades under 2020. Ny huvudman är Blåsmusik i Väst Ekonomisk förening, där GöteborgsOperan har ett fortsatt engagemang.

Internationella samarbeten

Begränsat med operasamarbeten

På grund av coronapandemin har samarbeten med andra operahus varit väldigt begränsade under 2020. *Cavalleria rusticana/Pagliacci*, som var ett samarbete mellan London, Sydney och Göteborg och som spelades 2019 på GöteborgsOperan, har under 2020 hyrts ut till Barcelona, och givit GöteborgsOperan en intäkt som delägare i produktionen. Samproduktionen av *Don Giovanni*, mellan Aten, Köpenhamn och Göteborg, har gått vidare och *Don Giovanni* fick sin premiär (i digital form) i Aten i december 2020. Produktionen planeras ha sin premiär i Göteborg under maj 2021. Diskussioner pågår om uthyrning av *Carmen* till USA under 2023.

Ett par mindre uthyrningar av dansproduktioner har skett under 2020.

Opera Europa och EU-projekt

Opera Europa är ett internationellt nätverk med över 200 operahus och festivaler från 43 länder som medlemmar. Henning Ruhe, konstnärlig chef för Opera/drama sedan 2020, sitter i styrelsen för Opera Europa. Organisationen har ett antal specialistforum för olika yrkeskategorier. Under året var GöteborgsOperan representerad med ledamöter i styrgrupperna för Artistic Administration & Producing, Marketing & Communications samt Technical & Production.

GöteborgsOperan deltar i ett EU-projekt, OSCaR, som syftar till att få fram en rapport om hur teater- och operahus kan ta fram hållbara scenografier som kan återanvändas, delas och återvinnas samt är resurseffektiv när den slutligen monteras ned. Rapporten slutförs i början av 2021 och ska presenteras i nätverket Opera Europa.

Danskompaniets internationella samarbeten

Samtliga turnéer för GöteborgsOperans Danskompani ställdes in under 2020. Gästspel var planerade i S:t Petersburg, Paris, Amsterdam, Ludwigshafen, Singapore, Kina och Oslo (förutom i Stockholm och Västra Götalandsregionen). Sammanlagt var det omkring 40 föreställningar som blev inställda, varav cirka 24 internationella föreställningar som ytterligare hade placerat Göteborg och Västra Götalandsregionen på den internationella kulturella kartan. Förfrågningar och kontakter bibehålls och fördjupas tills det åter är möjligt att turnera.

Andra internationella samarbeten, som *3D International*, fick också ställas in. *3D International* är ett nytt, internationellt samarbete mellan tre framstående europeiska kompanier för nutida dans: GöteborgsOperans Danskompani, Scapino Ballet Rotterdam och tyska tanzmainz. Konceptet är en fortsättning på ett tidigare nationellt samarbete med svenska kompanier som inleddes 2017/2018 och som nu skulle gå utanför landets gränser. En utvald dansare/koreograf från varje kompani hade till uppgift att för dess dansare skapa ett helt nytt verk. Tanken med projektet är att skapa nya möjligheter till utveckling genom utbyte, en plattform för nya talanger och en chans för dansare att utvecklas som koreografer. Efter den planerade världspremiären i Göteborg 2 april skulle *3D International* ha visats i Mainz och Rotterdam, vilket förhindrades av pandemin.

Medarbetare

VI STÅR FÖR *alla medarbetares lika rättigheter och möjligheter. Tillsammans skapar vi förutsättningar för en arbetsplats där medarbetarna mår bra, vill utvecklas och känner sig trygga. Vi respekterar varandra och vårt arbetssätt präglas av öppenhet, samarbete och dialog.*

Effekter av pandemiåret 2020

2020 har varit ett mycket speciellt år för GöteborgsOperans medarbetare. Den 12 mars fattade ägaren beslut om att GöteborgsOperan på grund av pandemin inte skulle ta emot publik, ett beslut som förlängdes i olika omgångar och former resten av 2020. Därmed ställdes flera produktioner in eller flyttades till annan säsong. Nya anställningar avbröts eller avvaktades med, kontrakt förhandlades om, viss tillfällig omfördelning av arbetsuppgifter skedde vid behov.

Beslut om inställda och uppskjutna produktioner, ofta med kort varsel, har påverkat alla. De medarbetare som kunde arbeta hemifrån ställde om snabbt, mycket tack vare den nya digitala arbetsplatsen, Molnet. De konstnärliga grupperna har haft en svårare situation då de inte kunna öva och repetera i tillräckligt stor utsträckning. Hur detta påverkar kvaliteten vet vi ännu inte, klart är att det är en utmaning. Samtidigt har krisen visat på en stor förmåga bland medarbetarna till att lösa problem och hantera förändringar.

Organisation

Ledningsgruppen utökades med chef för Facility Management (FM) och FM flyttades ur tekniska enheten till basresursen/linjen som en egen enhet.

Rekryteringar

Henning Ruhe, konstnärlig chef för Opera/drama, började sitt uppdrag på GöteborgsOperan i januari 2020. Fler rekryteringar har skett, exempelvis sångare till operakören, musiker till orkestern samt några specialistkompetenser på övriga avdelningar. Några rekryteringar har ställts in eller skjutits på framtiden på grund av det rådande läget med coronapandemin. Det har särskilt gällt ersättare vid pensionsavgångar.

Ledarskap

En av de absolut viktigaste förutsättningarna för att GöteborgsOperan ska kunna bedriva en bra verksamhet är kunniga och engagerade medarbetare. Cheferna ska genom tydliga mandat och uppdrag utveckla medarbetare till att ta ett stort eget ansvar och vara med och forma verksamheten. Ledarskapet bygger på motivation, inspiration och att ta tillvara medarbetarnas initiativkraft.

Vi arbetar efter följande kriterier:

- Värdegrundsbaserat chefskap
- Mål- och resultatorienterat chefskap
- Kommunikativt chefskap
- Utvecklingsorienterat chefskap

Det ledarskapsforum som startades 2018 har fortsatt. Utbyte av erfarenheter, inhämtande av ny kunskap och dialog mellan cheferna är några återkommande punkter på dessa möten. 2020 har fokus på träffarna legat på arbetsmiljöfrågor och att leda i kris samt dialog och utbyte av erfarenheter. Träffarna med ledarskapsforumet har intensifierat under året, allt för att stötta chefer och arbetsledare i deras ledarskap under pandemin.

Utvärdering av ledarskapet sker årligen i medarbetarsamtalen.

Nyckeltal medarbetare 2020

Antal tillsvidareanställda, inkl provtjänstgöring		459
Fördelning kön	*kvinnor*	*män*
Samtliga medarbetare (TV, VT per 31/12)	50 %	50 %
Ledningsgrupp (9 personer)	89 %	11 %
Samtliga chefer inkl. provanst., förordn. (33 personer)	61 %	39 %
Medelålder		
Personer i chefsbefattningar	51 år	50 år
Samtliga medarbetare	46 år	47 år

Arbetsmiljö

En god arbetsmiljö skapar goda förutsättningar för medarbetare att verka och utvecklas. Arbetsmiljön är en gemensam angelägenhet för alla anställda. En hälsofrämjande arbetsplats bygger på att varje medarbetare medverkar till förbättringar när det behövs och tar ansvar för sin egen hälsa och arbetsmiljö. Chefer har ett uttalat ansvar att leda arbetet med arbetsmiljö och hälsa på arbetsplatsen. De ska också vara viktiga förebilder och föregångare när det gäller ett hälsofrämjande arbetssätt.

Medarbetarsamtal samt skyddsronder genomförs årligen, då man fångar upp bland annat medarbetarnas tankar och förväntningar kopplat till hållbarhet, egen utveckling och psykosocial arbetsmiljö.

GöteborgsOperans målsättning med arbetsmiljöarbetet:

- Lagar och föreskrifter utgör ett minimikrav samt att arbetsmiljöarbetet i så stor utsträckning som möjligt ska kunna påverkas av personalen.
- De anställdas kunskaper och engagemang ska tas tillvara så att alla upplever att de gör en viktig insats och känner en tillfredsställelse i sitt dagliga arbete.
- Antalet arbetsolycksfall och arbetssjukdomar ska sträva mot noll.
- Ohälsotalet på företaget ska sjunka.

Arbetsmiljöfrågor är en naturlig del i det vardagliga arbetet och finns med som en punkt på regelbundna möten, som arbetsplatsträffar med mera.

Under 2020 har ett ännu närmare samarbete byggts upp mellan arbetsgivare och skyddsombud. Frisk- och riskanalyser, strategier och genomförandeplaner har tagits fram för att ytterligare säkerställa en god arbetsmiljö på GöteborgsOperan.

Coronapandemin ställde arbetsmiljöarbetet inför en extra utmaning. Produktioner ställdes in eller flyttades fram i omgångar och extra personal engagerades inte i den volym som är normalfallet under respektive säsong. I början av november blev stora delar av personalen arbetsbefriade under ett par veckor. Enstaka sjukfall hade fram tills dess rapporterats som konstaterad covid-19, men i december bröt en större smitta ut på en avdelning. Alla föreskrifter hade följts. Huset stängdes mer eller mindre, endast viss personal hade tillträde resten av året och en bit in på 2021. Ytterligare skärpta riktlinjer togs fram.

Riskronder och riskanalyser

Arbetsmiljörelaterade riskronder genomförs en till två gånger per år i arbetslokalerna, beroende på lokalens risknivå. Riskanalyser genomförs fortlöpande på avdelningarna där de fysiska och psykosociala riskerna kart-

läggs och bedöms. Riskanalysen genomförs även i samband med inköp av ny utrustning, införande av nya arbetsmetoder eller ny arbetsorganisation. Vidare genomförs riskronder i samband med varje produktion och/eller ny spelplats, både i repetitionssal och på fasta scener eller turnéscener. Under året har arbetet med riskanalyser och tillhörande handlingsplaner pågått kontinuerligt på grund av coronapandemin. Skärpta riktlinjer har införts, till exempel gällande avstånd, lunchtider, spridning av medarbetare i huset, golvmarkeringar och handsprit. Avstånd mellan medarbetare i de konstnärliga grupperna har ytterligare reglerats, allt för att minska risken för smittspridning. Kontinuerlig information har gått ut från HR/ledningen om de skärpta reglerna.

Uppföljning av arbetsmiljö
Arbetsmiljöarbetet följs upp varje år i samband med budgetarbetet samt i AMSK (Arbetsmiljö- och skyddskommittén). AMSK är en partssammansatt grupp med arbetsgivarrepresentanter samt skyddsombud för de respektive grupperna. Ordförande i AMSK är HR-chefen.

Medarbetarna och GDPR
GöteborgsOperan behandlar personuppgifter enligt gällande lagar och föreskrifter (GDPR). Medarbetare informeras om hanteringen av personuppgifter i personalhandboken samt i andra interna informationskanaler.

Säkerhet
Säkerhetsarbetet vid GöteborgsOperan handlar till stor del om att skydda liv och hälsa för de människor som vistas i lokalerna, men även skydd av egendom och information. För att bland annat möta omvärldens ständigt förändrade utmaningar fortsätter arbetet med att utöka och förbättra säkerhetssystemen. Detta sker till exempel i samband med ombyggnader.

En icke annonserad utrymningsövning med medarbetarna brukar genomföras en gång per år. Detta år valde vi att ej genomföra övningen på grund av pandemin.

Brandskyddet ses kontinuerligt över och säkerhetschef/brandskyddsansvarig är involverad som sakkunnig i frågor som rör till exempel sceniska effekter med pyroteknik.

Samverkan

Samverkan ska vara en naturlig del av den fortlöpande utvecklingen och i första hand koncentreras och genomföras så nära verksamheten som möjligt. Under 2020 har arbetet med samverkansformer fortsatt. En utökad samverkansform har etablerats där planering, arbetsmiljö med mera har varit prioriterade frågor i relation till snabba omställningar i verksamheten.

Hälsa

Operan uppmuntrar till en aktiv livsstil som främjar hälsa och välbefinnande, både i arbetslivet och på fritiden. Medarbetarna kan träna kostnadsfritt på operans egna gym och gruppträning, har möjlighet att få tillgång till behandlingar/massage, till rabatterade träningskort hos avtalade träningsanläggningar samt ett årligt friskvårdsbidrag. När en anställd tränar i GöteborgsOperans egna lokaler under en timme bjuder arbetsgivaren på hälften av träningstiden en gång per vecka.

Genom företagshälsovården Hälsan & Arbetslivet har GöteborgsOperan tillgång till läkare, sjuksköterska, sjukgymnast, beteendevetare och skyddsingenjör. GöteborgsOperan erbjuder alla som fyllt 40 år en hälsokontroll vart tredje år.

Alla anställda, oavsett anställningsform, har förmånen fri öppen hälso- och sjukvård. Förmånen omfattar patientavgiften upp till högkostnadsskyddet.

Den hållbara dansaren – projekt för förebyggande hälsa
Danskompaniet driver sedan 2017 projektet Den hållbara dansaren. Ett projekt som bygger på ett holistiskt ”wellness-perspektiv” där fokus flyttas från rehab till ”prehab”.

Ett viktigt mål är att minska skadorna på lång sikt, men projektet handlar inte bara om att förbereda och stärka de skickliga dansarna inför mycket tuffa fysiska krav. De ska också få verktyg och kunskap att hantera stress och press. Kompaniet jobbar med en fysisk coach som också har fokus på återhämtning och långsiktig styrketräning. Huvudmålet är att skapa förutsättningar för ett hållbart dansliv både under och efter danskarriären.

Sjukfrånvaro

GöteborgsOperan har fortsatt med månadsuppföljningar med cheferna kring sjukfrånvaro. Detta är ett långsiktigt arbete för att på ett tidigt stadium fånga upp medarbetare som står inför en potentiell längre sjukskrivning. Sjuktalen har dock ökat något, till 3,70 procent 2020 jämfört med 3,36 procent föregående år.

Sjukfrånvaro 2020 i procent av total ordinarie arbetstid

	2020	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
Kvinnor	2,12	1,64	1,78	2,16	2,17
Män	1,58	1,72	1,54	1,67	1,64
Summa	**3,70**	**3,36**	**3,32**	**3,83**	**3,81**

Jämställdhet och mångfald

Jämställdhets- och mångfaldsarbetet drivs på GöteborgsOperan genom en partssammansatt jämställdhets- och mångfaldsgrupp, JÄMÅ-gruppen. Den arbetar på uppdrag av ledningsgruppen. Utgångspunkten för arbetet är diskrimineringsgrunderna samt Västra Götalandsregionens medarbetarpolicy.

Ordföranden för JÄMÅ har det övergripande ansvaret för mångfalds- och jämställdhetsarbetet. Varje chef ansvarar därefter för att följa upp sin verksamhet och varje medarbetare ansvarar för att följa givna riktlinjer. Ordförandeskapet delas mellan vd och chefen för Skapa opera/drama (avdelningen med grund i deltagande och delaktighet).

GöteborgsOperan fortsätter med aktuella BAS-värderingar (befattningsvärdering) av samtliga befattningar för jämförelser av osakliga skillnader i lön.

Målsättningen med GöteborgsOperans mångfaldsarbete är att ta tillvara medarbetarnas olikheter och

därmed skapa en attraktiv och dynamisk arbetsplats där kompetensen hos individer och samarbetspartners ingår som en naturlig del i både internt och externt arbete.

En likabehandlingsplan har arbetats fram under 2020 för vidare implementation under 2021.

Nolltolerans mot diskriminering och trakasserier

GöteborgsOperan har i många år arbetat aktivt för att förhindra trakasserier och kränkningar. Inga medarbetare, samarbetspartners eller besökare får utsättas för trakasserier eller annan kränkande särbehandling. Samtliga anställda har ett ansvar att se till att diskriminering och trakasserier inte förekommer i något led av GöteborgsOperans verksamhet. Arbetet tar sin grund i diskrimineringslagen och i policyn mot kränkande särbehandling som beskrivs i personalhandboken, samt vid introduktion av nyanställda.

Under åren har det påmints om policy och riktlinjer samt hur man går tillväga om man blir utsatt. GöteborgsOperan har permanentat rutinen att informera vid varje kollationering (presentation av teamet, verket och de medverkande) om vad som gäller vid trakasserier och kränkningar. Organisationen har klara rutiner och särskilda ombud som arbetar i verksamheten för att fånga upp sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier och kränkande särbehandling får inte förkomma över huvud taget.

Internkommunikation

Molnet, intranät med ny digital arbetsplats

Under året har projektet Operan upp i molnet – en digital arbetsplats – färdigställts. Den nya arbetsplatsen, kallad Molnet, lanserades för medarbetarna den 1 april. Då stängdes det tidigare intranätet och alla växlade över till den nya arbetsytan. Alla samarbetsytor för avdelningar och tvärgrupper hade då flyttats till Molnet, som ska tillhandahålla information, möjliggöra kunskapsdelning och vara ett modernt verktyg för effektivt samarbete.

Sedan tidigare hade drygt 35 superusers (användare med extra kunskap om systemet) utsetts och utbildats. Även chefer har gått utbildning. Gruppen med superusers har träffats regelbundet ett par gånger i månaden via möteskanalen Teams, för att dels fånga upp frågor och dela med sig av kunskap, dels för att få genomgångar och tips på digitala verktyg. Superuser-gruppen kan sedan ta med sig kunskap till sina kollegor på respektive avdelning.

Den digitala arbetsplatsen lanserades strax efter att pandemin bröt ut och många uppmanades att arbeta hemifrån. Dagliga möten har hållits via Teams, kontakter har på så sätt kunnat bibehållas på många avdelningar. Tillgång till och delning av arbetsdokument har varit av extra stor betydelse. Samarbetsytorna och möjligheterna med den digitala arbetsplatsen har till följd av pandemin introducerat ett delvis nytt arbetssätt för många av GöteborgsOperans medarbetare.

Portalen till den digitala arbetsplatsen med alla samarbetsytor, avdelningsytor och verktyg för samarbete inom och mellan avdelningar och yrkesgrupper är GöteborgsOperans intranät. Utöver ingången till den digitala arbetsplatsen innehåller startsidan företagsnyheter (på svenska samt oftast även på engelska) och länkar till olika informations- och stödfunktioner som IT-support, ekonomi, kommunikation och HR/medarbetarportal. Här finns också länkar till personalhandbok, policys, ledningsjour, planering, faktabank, pressrum och dagens meny i personalmatsalen med mera. Chefer har även en chefsportal med samlad information.

Intensifierad kommunikation

Under 2020 fortsatte GöteborgsOperans vd med sitt må-

nadsbrev på mejl till alla anställda (en kommunikationsinsats som startade 2019). Här delges information till medarbetarna om vad som hänt den senaste månaden, vd:s tankar om framtiden och kommande planer med mera.

Under pandemin har kommunikationen intensifierats. Kriskommunikation med information vad som gäller under coronapandemin har regelbundet gått ut sedan mars från vd, ledning och HR. Nyheterna och instruktionerna har även lagts upp i Molnet/intranätet.

Under våren mejlade internkommunikation ut samlad information fyra dagar i veckan, allt för att hålla kommunikationen och informationen levande i huset. Utskicken hade olika teman – att en dag berätta vad som sändes digitalt, även på andra operahus, nästa dag hade HR, ekonomi och IT sin informationsdag, påföljande dag var det samlade nyheter och hälsningar från olika avdelningar och på fredagen informerade projektledarna om pågående samt kommande projekt och uppsättningar. Projektledarna fortsatte med sin information även under hösten.

Från oktober, då vi minskade på närvaron i huset, mejlade vd information varje dag till medarbetarna. Detta pågick till jul för att därefter gå över till veckomejl.

E-post för anställda

Alla medarbetare med mer än sex månaders anställningstid har en e-postadress. Större nyheter och viktig information som går ut med e-post översätts i görligaste mån till engelska.

Scendraget

Personaltidningen Scendraget har under 2020 utkommit vid fyra tillfällen, med tre nummer på våren och ett under hösten. Årets sista nummer i december ställdes in. Inriktningen har fortsatt varit att berätta om olika kollegor och deras yrken med tillhörande kompetenser inom GöteborgsOperan. Det har även varit uppskattat att beskriva de olika processerna inom varierande områden, som löneprocessen och produktionsprocesser eller om någon till exempel varit på studiebesök. Syftet är att ge mer kunskap om och skapa större förståelse för organisationen, varandras arbeten och professionalitet, samt att lära känna kollegorna bättre. Medarbetare samt gästande dirigenter och regissörer med flera har bjudits in att skriva om olika ämnen, ett lyckat initiativ då det främjar kommunikationen och samarbetet internt.

Övrig utveckling

Under året har det nya magasinet på Sörredsvägen på Hisingen och dess funktioner utvecklats ytterligare, bland annat med utökad lagervolym. GöteborgsOperan har tecknat avtal om samarbete med teatrarna i Göteborg – Folkteatern, Stadsteatern/Backateatern och Angeredsteatern. Det innebär att operan blir både hyresvärd och tjänsteleverantör till teatrarna. I samarbetet ingår logistik med transporter och lagerhållning av teaterdekor och utrustning samt verkstadskapacitet med moderna maskiner och välorganiserade lokaler. Detta innebär investeringar i bland annat lagerutrustning och inventariesystem och att redan tillgänglig utrustning för transporter och i verkstäder utnyttjas mer.

Dessutom har GöteborgsOperan sökt och fått bygglov för att bedriva publik verksamhet i magasinets lokaler. Repetitions- och föreställningslokaler kommer att byggas med alla krav som ställs på exempelvis ventilation, akustik, ljus och brandsäkerhet.

Miljö och hållbarhet

GÖTEBORGSOPERANS MILJÖARBETE syns i stort som smått, i allt från vilken typ av färg som används i dekorverkstan till vilka råvaror som köps in till restaurangen. På alla avdelningar är miljöarbetet prioriterat och man ser hela tiden möjlighet till förbättringar. Operans egna målsättningar, tillsammans med Västra Götalandsregionens miljöplan 2017–2020, ligger till grund för miljöarbetet som har fokus på transporter, energi, produkter och avfall, kemikalier, livsmedel samt kommunikation om miljöarbetet.

Hållbar opera

Uppsättningarna av Wagners epos *Nibelungens ring* har hållbarhet som en aktiv del i de konstnärliga valen. De två första delarna, *Rhenguldet* och *Valkyrian*, har till exempel haft kulisser byggda i trämaterial tillverkade av spillvirke. I arbetet med den tredje delen, *Siegfried* som skulle haft premiär 2020, har hållbarhetstemat varit lika centralt.

Arbetet med ”Ringen” har fått gehör ute i Europa och samtal förs med andra operahus om hur vi tillsammans kan arbeta fram en mer hållbar scenkonstproduktion. EU-projektet OSCaR, som GöteborgsOperan deltar i, har arbetat fram en rapport om hur teater- och operahus kan ta fram hållbara scenografier. Rapporten slutförs i början av 2021.

Långsiktiga miljömål

Minskade utsläpp och lägre förbrukning

Ett prioriterat mål är att minska klimatpåverkan från

transporter. Utsläppen från egna vägtransporter minskade under året, trots fler körda km. Ökningen har skett med gasbilar som genererar lägre klimatpåverkan än lastbilarna som drivs med diesel, vilka har använts mindre än föregående år. Klimatpåverkan från flygresor varierar år för år, framför allt beroende på vilka turnéer och uppsättningar som görs. Under 2020 genomfördes mycket få flygresor, vilka genererade totalt 31 ton CO2e (172).

GöteborgsOperans energiförbrukning ska vara effektiv och ständigt minska. Energin som används i egna och hyrda lokaler ska vara fossilfri. Energiförbrukningen i operahuset minskade något jämfört med föregående år, vilket förklaras av att stor del av verksamheten legat nere.

Minimera avfall och återanvända

GöteborgsOperans har också som mål att minska både totala mängden avfall och mängden avfall till förbränning. Även avfallsmängden minskade under året på grund av neddragen verksamhet.

GöteborgsOperan har i ett projekt utvecklat möjligheten att använda tjockare och självbärande sandwichskivor helt i papp i stället för kanalplastskivor av polykarbonat monterade på aluminiumramar. Under 2020 har projektet omsatts i praktiken och de självbärande pappskivorna har använts för att skulptera fram stora former, som till produktionen *12 Songs+*.

Insamlade textilier skickas till Human Bridge, som har avtal med Västra Götalandsregionen, för återvinning och återbruk.

Ekologiska livsmedel

Redan 2017 nåddes det övergripande målet för 2021 om att öka andelen ekologiska livsmedel till 51 procent av den totala livsmedelsbudgeten. Det detaljerade målet för 2020 var minst 57 procent. Resultatet blev 52 procent på grund av att inköpsmönstren ändrades under året. Sedan mars har enbart lunchserveringen varit öppen, bortsett från sommaren och slutet av året. Därmed har ingen försäljning av mer exklusiva råvaror och drycker skett, som i kronor räknat står för en stor andel av ekologiska livsmedel.

I övrigt genomsyras GöteborgsOperans restaurang av en väl utvecklad miljöfilosofi; Svanenmärkt, ansluten till nätverket Hållbara Restauranger och en del av Fairtrade Region. Samarbetet med naturbruksskolorna Sötåsen och Svenljunga fortsätter. Härifrån köper restaurangen viltkött och ekologiska rotsaker och grönsaker.

Ökad kommunikation om miljöarbetet

Ett av målen i den övergripande miljöplanen var att genomföra minst ett publikt event med hållbarhetstema. Den 16 september skulle The Perfect World foundation anordnat konferens och Climate Aid konsert på GöteborgsOperan, men på grund av pandemin kunde arrangemanget inte genomföras utan har flyttats till 11 september 2021.

Under 2019/2020 pågick GöteborgsOperans Klimatutmaning, som ville utmana och uppmuntra alla till förändrade beteenden och minskade klimatavtryck. I Klimatutmaningens kalkylator kunde man beräkna sitt klimatavtryck och lova att försöka minska det med minst tio procent. När resultatet summerades i början av året hade sammanlagt 723 personer deltagit som lovade minska sina utsläpp med totalt 1 229 ton koldioxidekvivalenter per år. Det motsvarar 650 000 mils körning i bensinbil (lika långt som 162 varv runt jorden).

Mer om GöteborgsOperans arbete med miljö och hållbarhet finns att läsa i *Hållbarhetsrapport 2020*.

Förvaltningsberättelse

STYRELSEN OCH VERKSTÄLLANDE direktören för GöteborgsOperan AB får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2020.

Ägarförhållanden
GöteborgsOperan är ett helägt aktiebolag inom Västra Götalandsregionen.

Övergripande uppdrag
I GöteborgsOperans ägardirektiv är det övergripande uppdraget formulerat på följande sätt:

- GöteborgsOperan ska bedriva opera-, musikal- och dansverksamhet med hög internationell konstnärlig kvalitet för en bred publik. Bolagets orkester ska också bedriva konsertverksamhet.
- Bolaget ska upprätthålla och utveckla sin nationella och internationella position som ett av norra Europas intressantaste operahus.
- Bolaget ska utifrån operahuset i Göteborg och scenen i Skövde, samt genom turnéer, gästspel och digitala media, nå invånarna i Västra Götaland oavsett ålder, kön och/eller social bakgrund.
- Bolaget ska ge internationell lyskraft till Västra Götaland och bidra till att utveckla Västra Götalands kreativa potential och kompetens inom scenkonst.
- Bolaget ska bedriva sin verksamhet i enlighet med uppdrag från kulturnämnden.

Uppdrag och mål
Västra Götalandsregionen kulturnämnds uppdrag till GöteborgsOperan anger följande mål för åren 2018-2020:

- GöteborgsOperan ska upprätthålla och utveckla sin position som ett av norra Europas intressantaste operahus som når och angår en bred publik.
- GöteborgsOperan samverkar med civilsamhället och det fria kulturlivet för att angå fler invånare i Västra Götaland utifrån riktlinjerna för vidgat deltagande.
- GöteborgsOperan är ett modernt digitalt operahus som når ut lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Inför 2021 har Västra Götalandsregionen antagit en regional kulturplan 2020-2023 som är grunden för den regionala kulturpolitiken. Under året har GöteborgsOperan i dialog med kulturnämnden därför formulerat om uppdrag och mål som ska gälla de kommande fyra åren, 2021-2024.

Vision och strategi

Arbetet med GöteborgsOperans vision och strategi har pågått under en längre tid. Det har utgått från målen i ägardirektivet och kulturnämndens uppdrag. I arbetet har tre strategiska områden formulerats:

- Vi är tillgängliga och välkomnande.
- Vi är framstående.
- Vi arbetar hållbart.

GöteborgsOperans strategigrupp och ledningsgrupp leder arbetet med vision och strategi. I början av året startade arbetet med att implementera vision och strategi med hjälp av en etablerad metod, kallad Get Connected, i tvärgrupper och på avdelningsnivå. Det arbetet fick dock avbrytas på grund av coronaepidemin och kommer att återupptas så snart det är möjligt.

Väsentliga händelser under 2020

- Drygt två månader med ordinarie verksamhet.
- 12 mars ställdes all publik verksamhet in.
- Internt fortsatte arbetet i väntan på ytterligare besked.
- Omfattande satsning på digitala kanaler/GOfilm, med mera.
- Beslut om att Skövdescenen flyttar till Skövde kulturhus.
- Ny konstnärlig chef för Opera/drama.
- Operan i Molnet - ny digital arbetsplats i bruk.

Den konstnärliga verksamheten med opera, musikal, dans och konserter har under året varit starkt begränsad på grund av coronapandemin. Året inleddes dock med sedvanlig *Trettondagskonsert med bal*. Danskompaniet hade nypremiär 12 januari med succén *Stoic* av den hyllade koreografen Sidi Larbi Cherkaoui. Därefter följde ytterligare föreställningar av dansverken *Autodance & Solo echo*, skapade av två av världens främsta kvinnliga koreogra-

fer, Sharon Eyal och Crystal Pite. Några föreställningar av operan *Valkyrian* och musikalen *Oliver!* spelades och operan *La bohème* hann med premiären 1 februari och ytterligare sju föreställningar innan all publik verksamhet stängdes ner 12 mars. Ett beslut som fattades i nära dialog med ägaren.

Innan nedstängningen kunde även Skapadagar genomföras 4-15 februari, då det dessutom var februarilov. Skapadagarna är en satsning som återkommer varje termin och där publik i alla åldrar bjuds in att delta. En av dagarna, 13 februari, var det öppet hus med möjligheter att bland annat se danskompaniet repetera inför kommande världspremiär, prova teaterkostymer och bli teatersminkad av en maskör.

På Internationella kvinnodagen, 8 mars, var det Skandinavienpremiär på en konsertversion av Nadia Boulangers enda opera, *La ville morte*. Medverkade gjorde både solister, GöteborgsOperans herrkör och ungdomskör samt GöteborgsOperans Orkester. Den 11 mars hölls en konsertkväll med titeln *Britten, barock och körfavoriter*. Här medverkade solister, GöteborgsOperans kör och orkester.

Dagen efter fattades alltså beslut om att stänga ner den publika verksamheten. Operan *Così fan tutte* skulle haft premiär på Skövdescenen två dagar senare. I stället visades en inspelad version på gofilm.se och gp.se under tre veckor, 17 maj-6 juni.

För att ändå erbjuda publiken kulturupplevelser gjordes flera satsningar på digitala evenemang. Tack vare en intern kraftsamling fick publiken ta del av många ”bakom kulisserna-filmer”, ett fyra timmar långt musikalmaraton, digital familjefoajé med bland annat sångstund med barnkören och dans med bebis. Även kommande säsongsprogram presenterades digitalt, med inspelade säsongsglimtar från opera, musikal, konserter, dans och Skapa.

GöteborgsOperans Sommarveranda kunde hålla öppet från mitten av maj till slutet på oktober, med coronasäker servering och underhållning. Tisdag-fredag kunde gästerna äta god mat och roas av liveunderhållning.

Höstsäsongen startade med besked om att operan *Nabucco* sköts på framtiden och att premiären på musikalen *Cabaret*, som skulle ägt rum 5 september, flyttades fram och ställdes senare in helt. Under hösten fortsatte GöteborgsOperan med digitala liveföreställningar, bland annat en konsertant version av *La bohème* och danskvällen *Beyond*. Beethoven 250 år firades med livesända och inspelade konserter i samarbete mellan GöteborgsOperans Orkester och Göteborgs Symfoniker. En annan jubilar, Jenny Lind, hyllades i en videoserie i tolv avsnitt.

Stängningen 12 mars var först begränsad till två veckor men förlängdes senare vid ett flertal tillfällen. Förhoppningen var att komma igång med publik verksamhet senare under året, men det var inte möjligt. Den 18 november meddelade GöteborgsOperan att all publik verksamhet, inklusive restaurang, kafé och barer, stängdes till och med 8 januari 2021 för att en månad senare förlängas till 28 februari 2021. Planerade föreställningar och turnéer flyttades fram, sköts på framtiden eller ställdes in, bland annat *Siegfried*, tredje delen i *Nibelungens ring* som är GöteborgsOperans fyraåriga satsning på grön opera. De digitala satsningarna fortsatte dock, med bland annat julkalender på Facebook, öppen repetition av *Contemporary dance* och visning av *Julstjärnor* och *Nyårsglitter* på HemmaOperan/GOfilm. Julmusikalen *Julglitter och operakaos* flyttades fram ett år.

Under sommaren fattades beslut om att GöteborgsOperans Skövdescen från 1 januari 2021 lämnar Eric Ugglas plats och flyttar in i Skövde kulturhus. Avtalet gäller till och med den 31 december 2023 och förlängs sedan automatiskt med ett år i taget.

GöteborgsOperans nya konstnärliga chef för Opera/drama, Henning Ruhe, tillträdde sin tjänst 1 januari 2020.

I slutet av mars publicerades en ny sida på opera.se, HemmaOperan. Det är en samlingssida för det digitala utbudet från GöteborgsOperan.

I april lanserades GöteborgsOperans nya digitala arbetsplats på intranätet, Operan i Molnet. Den ger ökade möjligheter till digitala möten och att arbeta i gemensamma dokument, vilket har underlättat för dem som under året kunnat arbeta hemifrån.

Ekonomi

Regionledningen insåg redan i mars att intäktsbortfallet för GöteborgsOperan skulle komma att bli stort med anledning av covid-19. För GöteborgsOperan ställdes all publik verksamhet in och biljettintäkter samt en stor del av övriga egenintäkter uteblev. Därför beslutade Regionfullmäktige under våren att uppdra till regionstyrelsen att inom ramen av 700 mkr bevilja kapitaltäckningsgaranti för regionägda bolag gällande till och med 2022-12-31. Baserat på detta beslut erhölls under året ett aktieägartillskott om 2,4 mkr. Detta aktieägartillskott innebar att skyldigheten att upprätta kontrollbalansräkning kunde undvikas. Vidare fattade Regionstyrelsen ett nytt beslut den 19 januari 2021 som innebar att GöteborgsOperan fick full förlusttäckning för 2020 i form av ett driftsbidrag från moderförvaltningen.

Eftersom GöteborgsOperans nettoomsättning till övervägande delen består av biljettintäkter minskade den kraftigt, och uppgick till 22 mkr (87,5). Restaurangintäkterna minskade också och uppgick till 12 mkr (29). Även sponsorintäkterna påverkades av pandemin och utfallet för 2020 blev 9 mkr (10).

GöteborgsOperans egenfinansiering uppgick till 10 procent (27). Biljettintäkterna svarade för 4 procent (17).

Produktionkostnader som vid bokslutets upprättande har bedömts inte kommer att kunna genomföras som planerat under våren 2021 har belastat årets resultat med 25 mkr.

Under flera år har gapet mellan finansiering och kostnadshöjningar (på grund av ökade löner, investeringar och lokalkostnader) vuxit. Detta kommer till viss del att kompenseras av den ramhöjning på 10 mkr från 2021 som ägarna beslutade om under året. Budget för 2021 visar på behov av kostnadsminskningar alternativt tillskott från ägaren i form av utökat driftsbidrag eller aktieägartillskott. Baserat på Regionfullmäktiges beslut om att bevilja kapitaltäckningsgaranti för regionägda bolag inom ramen 700 mkr gällande till och med 2022-12-31 bedöms fortsatt drift vara säkrad för 2021.

Investeringar

Periodens investeringar uppgick till 22 mkr (24). Den största investeringen har gjorts i utvecklingen av det nya magasinet som utökats med ytterligare lokaler. Genom ökad lagervolym kan teaterdekor och utrusning lagerhållas för fler institutioner. GöteborgsOperan har därför tecknat avtal om ett samarbete med Folkteatern, Stadsteatern/Backateatern och Angeredsteatern i Göteborg. Samarbetet gäller även verkstäder med moderna maskiner. Efter ombyggnad kan lokalerna även användas för repetitioner och på sikt publik verksamhet.

Eget kapital

På grund av minskade intäkter riskerade GöteborgsOperan att hamna i en situation med ett stort underskott och som följd ett kraftigt minskat eget kapital, vilket skulle leda till att kontrollbalansräkning måste upprättas. Tack vare 2,4 mkr i aktieägartillskott under året samt ett extra driftsbidrag på 61 mkr undveks denna situation. GöteborgsOperans egna kapital uppgick vid utgången av 2020 till 32 mkr (30) samt obeskattade reserver till 10 mkr (10). Soliditeten uppgick därmed till 28 procent (28).

Resultat

Inställda föreställningar och turnéer innebar både lägre biljettintäkter och lägre kostnader än budgeterat eftersom verksamheten inte varit igång fullt ut sedan i mars då vi spelade de sista publika föreställningarna. Resultatet efter finansiella poster uppgick för 2020 till 0 mkr (-13,4).

Medarbetare

Under 2020 hade GöteborgsOperan 474 medeltal anställda (530). Antalet kan variera mellan åren beroende på vilka produktioner som sätts upp. På grund av pandemin och dess inskränkningar är det betydligt färre jämfört med tidigare år.

Framtida utveckling

Coronapandemin har, så här långt, satt stopp för GöteborgsOperans verksamhet i direkta möten med publiken. Samtidigt har de digitala möjligheterna kommit i fokus. Under året har investeringar gjorts i både kunskap och teknik som vi kommer att ha stor nytta av i framtiden. Det gäller såväl streaming av föreställningar och evenemang, som att arbeta på distans. Tillgängligheten ökar vilket också kan öka möjligheten att i framtiden nå nya besöksgrupper.

För de konstnärliga grupperna har tiden utan föreställningar inneburit att de inte kunnat öva och repetera i tillräckligt stor utsträckning, något som kan påverka kvaliteten i det fortsatta arbetet. Därför kommer fokus under 2021 att ligga på att behålla den höga kvaliteten i de konstnärliga uttrycken, tills repetitioner och föreställningar kan genomföras som vanligt.

GöteborgsOperan har fyllt 25 år och fastigheten har ett ökat behov av investeringar, dels på grund av ålder, dels för att anpassas till framtida behov och krav. Det handlar bland annat om att öka den fysiska tillgängligheten för publiken/medborgarna, förbättra arbetsmiljön och åtgärda brist på utrymmen, till exempel repetitionslokaler som repetitionssal för kören. Stora scenen behöver dessutom frigöras för fler föreställningar. För att GöteborgsOperan även fortsättningsvis ska ligga i teknisk framkant krävs en hel del tekniska investeringar de kommande åren.

Den regionala produktionsplanen för 2017–2021 innebär att GöteborgsOperan ska skapa två produktioner årligen för turné i regionen. Dessa kompletteras med konserter och andra framträdanden och utgör en del av GöteborgsOperans uppdrag. I Kulturstrategi Västra Götaland och regional kulturplan 2020–2023 framgår

att GöteborgsOperans egna produktioner bidrar till att Västra Götalandsregionen syns på den internationella opera- och dansarenan och stärker på så vis Västra Götaland som kulturregion. Verksamheten utanför GöteborgsOperan har sin bas i Skövde och för detta ändamål produceras årligen turnerande produktioner. Dessa har dock inte kunnat genomföras under 2020 på grund av coronapandemin.

Under året har GöteborgsOperan och Skövde kommun kommit överens om att operans verksamhet flyttas till Skövde Kulturhus från och med januari 2021. Detta innebär att Skövde Kulturhus blir GöteborgsOperans huvudscen i Västra Götaland utanför Göteborg. Avtalet gäller till och med 31 december 2023 och kan sedan förlängas med ett år i taget.

Bedömda risker

För att kunna uppfylla de mål som ligger i GöteborgsOperans uppdrag krävs en hållbar finansiering, långsiktig planering och ett affärsmässigt arbetssätt.

Verksamheten kräver god planering med flera års framförhållning, eftersom artister och konstnärliga team kontrakteras långt före premiärdatum. Den är även personalintensiv vilket medför oundvikliga kostnadsökningar. Produktionerna kräver en komplex logistik, en välfungerande organisation och spetskompetens av medarbetarna i huset.

En ekonomi i balans kräver långsiktighet i finansieringen och hög egenfinansiering. För att den höga egenfinansiering som GöteborgsOperan normalt har ska kunna behållas, krävs noggranna analyser samt omvärldsbevakning inför planeringen av varje säsongs repertoar. Den pågående pandemin har starkt påverkat egenfinansieringen under 2020, men kan också förändra publikens och besökarnas köpmönster även efter pandemin. Något som kan påverka egenfinansieringen negativt i alla fall på kort sikt, 2021–2022.

GöteborgsOperans tillgångar är till största delen investerade i verksamheten som bedrivs i operahuset. Skador på anläggningen, förorsakade av till exempel brand, kan få stora negativa konsekvenser, dels i form av direkta skador, dels avbrott som försvårar eller omöjliggör att leva upp till åtagandena mot publiken. För att minska denna risk pågår ett kontinuerligt arbete med skadeförebyggande åtgärder och säkerhetsrutiner.

FLERÅRSJÄMFÖRELSE – BOLAGETS EKONOMISKA UTVECKLING I SAMMANDRAG

	2020	*2019*	*2018*	*2017*	*2016*
Nettoomsättning tkr	21 862	87 496	107 654	93 327	74 217
Offentliga bidrag tkr	437 584	368 896	364 362	366 584	340 018
Egenfinansiering %	10	27	30	27	25
Pensions- och omställningskostnader tkr	31 741	35 466	38 104	36 997	39 646
Rörelseresultat tkr	11	-13 375	8 560	2 145	1 377
Resultat efter finansiella poster tkr	0	-13 405	8 550	2 141	1 356
Balansomslutning tkr	145 185	136 573	155 248	162 425	143 667
Soliditet %	28	28	31	26	28
Medelantal anställda st	474	530	510	528	522

Nyckeltalsdefinitioner framgår av not 1.

Hållbarhetsrapport
GöteborgsOperan AB uppfyller kravet på att upprätta hållbarhetsrapport enligt årsredovisningslagen. Separat rapport har upprättats vilken har publicerats på hemsidan www.opera.se.

Förslag till vinstdisposition
Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

Balanserad vinst	6 941 289
Årets vinst	0
	6 941 289
Disponeras så att i ny räkning överföres	6 941 289

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med noter.

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	*2020-01-01 –2020-12-31*	*2019-01-01 –2019-12-31*
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	*3, 4*	21 862	87 496
Offentliga stöd	*5*	437 584	368 896
Övriga rörelseintäkter	*6*	26 445	46 126
		485 892	**502 518**
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-4 355	-8 529
Övriga externa kostnader	*7, 8*	-106 876	-117 568
Personalkostnader	*9*	-363 812	-379 555
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-10 641	-10 217
Övriga rörelsekostnader		-198	-24
		-485 881	**-515 892**
Rörelseresultat		**11**	**-13 375**
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		0	3
Räntekostnader och liknande resultatposter		-11	-33
		-11	**-30**
Resultat efter finansiella poster		**0**	**-13 405**
Bokslutsdispositioner	*10*	0	13 500
Resultat före skatt		**0**	**95**
Skatt på årets resultat	*11*	0	0
ÅRETS RESULTAT		**0**	**95**

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	*2020-12-31*	*2019-12-31*
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Nedlagda kostnader på annans fastighet	*12*	4 616	4 851
Maskiner, inventarier och andra anläggningar	*13*	77 988	77 090
Pågående nyanläggningar och förskott	*14*	10 925	16
		93 529	**81 956**
Summa anläggningstillgångar		**93 529**	**81 956**
Omsättningstillgångar			
Varulager med mera			
Färdiga varor och handelsvaror		1 177	1 458
		1 177	**1 458**
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		2 413	2 049
Fordringar hos ägare	*15*	25 286	18 293
Aktuella skattefordringar		6 603	5 203
Övriga kortfristiga fordringar		5 379	6 449
Förutbetalda scenproduktionskostnader		6 229	17 117
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	*16*	4 518	3 883
		50 430	**52 995**
Kassa och bank		50	164
Summa omsättningstillgångar		**51 657**	**54 617**
SUMMA TILLGÅNGAR		**145 185**	**136 573**

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	*2020-12-31*	*2019-12-31*
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	*17*		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		13 000	13 000
Reservfond		12 485	12 485
		25 485	**25 485**
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust		6 941	4 446
Årets resultat		0	95
		6 941	**4 541**
Summa eget kapital		**32 426**	**30 026**
Obeskattade reserver	*18*	**10 000**	**10 000**
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		29 717	18 259
Övriga skulder		8 057	6 424
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	*19*	64 986	71 864
Summa kortfristiga skulder		**102 759**	**96 547**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**145 185**	**136 573**

EGET KAPITAL – RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

Belopp i tkr

	Aktiekapital	*Reservfond*	*Fritt eget kapital*	*Summa eget kapital*
Ingående eget kapital 2020-01-01	**13 000**	**12 485**	**4 541**	**30 026**
Aktieägartillskott	0	0	2 400	2 400
Årets resultat	0	0	0	0
Utgående eget kapital 2020-12-31	**13 000**	**12 485**	**6 941**	**32 426**

KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i tkr

	Not	*2020-01-01 –2020-12-31*	*2019-01-01 –2019-12-31*
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	*20*	0	-13 405
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	*21*	10 838	10 209
Betald skatt		-1 400	-517
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		**9 438**	**-3 713**
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av varulager och pågående arbete		282	-112
Förändring av kundfordringar		-365	-462
Förändring av kortfristiga fordringar		-47 778	729
Förändring av leverantörsskulder		11 458	475
Förändring av kortfristiga skulder		-8 342	-6 960
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**-35 307**	**-10 044**
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-22 433	-24 037
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		22	32
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-22 411**	**-24 005**
Årets kassaflöde		**-57 718**	**-34 049**
Likvida medel vid årets början		18 457	52 506
Likvida medel vid årets slut	*22*	**-39 260**	**18 457**

Noter

Tkr

NOT 1
REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Allmänna upplysningar
Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Utländska valutor
Monetära tillgångs- och skuldposter i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. Transaktioner i utländsk valuta omräknas enligt transaktionsdagens avistakurs.

Vinster och förluster på fordringar och skulder av rörelsekaraktär nettoredovisas bland övriga rörelseintäkter alternativt övriga rörelsekostnader.

Intäkter
Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas utifrån genomförd föreställning, utförd tjänst eller levererad vara. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Erhållna bidrag intäktsförs i den period då de kostnader uppkommer som bidraget är avsett att kompensera. Erhållna bidrag som hänför sig till förväntade kostnader redovisas som förutbetalda intäkter.

Offentliga bidrag
Inkomster från offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget samt inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som företaget fått.

Inkomster från offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget och inkomsterna kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som företaget fått. Bidrag som mottagits före dess att villkoren för att redovisa det som intäkts uppfyllts, redovisas som skuld.

Inkomstskatter
Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital. Skatteeffekter av poster som redovisas direkt mot eget kapital, redovisas mot eget kapital.

På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas inte den uppskjutna skatteskulden som är hänförlig till obeskattade reserver.

Varulager
Varulagret värderas, med tillämpning av först-in först-ut-principen, till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Därvid har inkuransrisk beaktats.

Materiella anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet om

de beräknas ge företaget framtida ekonomiska fördelar, till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten.

Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för de materiella tillgångarna.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Nedlagda kostnader på annans fastighet	30 år
Datorer	3 alt. 5 år
Musikinstrument	0-10 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5 alt. 10-15 år
Inventarier, verktyg och installationer	5 år

Nedskrivning av icke-finansiella tillgångar

När det finns en indikation på att en tillgångs värde minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. Har tillgången ett återvinningsvärde som är lägre än det redovisade värdet, skrivs den ner till återvinningsvärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångarna på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter).

Förutbetalda scenproduktionskostnader

Scenproduktionskostnader som material, rättigheter, arvoden med mera periodiseras över produktionens spelperiod. I posten förutbetalda scenproduktionskostnader redovisas periodiserade kostnader för föreställningar som genomförs kommande räkenskapsår. Förutbetalda scenproduktionskostnader har värderats till nedlagda direkta externa kostnader fram till premiärdatum. I de fall bedömning görs att det är sannolikt att föreställningar inte kan genomföras som planerat tas inte förutbetalda föreställningskostnader upp till något värde.

Leasingavtal

Samtliga leasingavtal där företaget är leasetagare redovisas som operationell leasing (hyresavtal), oavsett om avtalen är finansiella eller operationella. Leasingavgiften redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar i bolaget utgörs av lön, sociala avgifter, betald semester, betald sjukfrånvaro och bonus. Kortfristiga ersättningar redovisas som en kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning.

Ersättningar efter avslutad anställning

Företaget har endast avgiftsbestämda pensionsplaner vilket innebär att företaget betalar fastställda avgifter till ett annat företag, normalt ett försäkringsföretag, och har inte längre någon förpliktelse till den anställde när avgifterna är betalda. Storleken på den anställdes ersättningar efter avslutad anställning är beroende av de avgifter företaget har betalat och den kapitalavkastning som avgifterna ger.

Finansiella instrument

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar. Fordringar som är räntefria eller som löper med ränta som avviker från marknadsräntan och har en löptid överstigande 12 månader redovisas till ett diskonterat nuvärde och tidsvärdeförändringen redovisas som ränteintäkt i resultaträkningen.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid

med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Kvittning av finansiell fordran och finansiell skuld
En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast då legal kvittningsrätt föreligger samt då en reglering med ett nettobelopp avses ske eller då en samtida avyttring av tillgången och reglering av skulden avses ske.

Obeskattade reserver
Obeskattade reserver redovisas med bruttobelopp i balansräkningen, inklusive den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till reserverna.

Bokslutsdispositioner
Förändringar av obeskattade reserver redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen. Koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner.

Kassaflödesanalys
Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar.

Risker

Likviditets- och ränterisk
GöteborgsOperan AB ingår i ägaren Västra Götalandsregionens centralkontosystem. Finansieringen sker i enlighet med ägarens riktlinjer.

Valutarisker
Exponering för valutarisker förekommer för betalningar av arvoden till utländska artister och inköp av utrustning. Hittills har inte några säkringsinstrument använts. Utvecklingen av kursförändringarna för aktuella valutor bevakas kontinuerligt.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet
Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt) i förhållande till balansomslutningen.

Egenfinansiering
Nettoomsättning och övriga rörelseintäkter i förhållande till totala intäkter.

NOT 2
UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

En betydande uppskattning och bedömning i 2020 års bokslut är att bedöma sannolikheten för att föreställningar ska kunna genomföras som planerat under 2021. Förutbetalda scenproduktionskostnader värderas till nedlagda direkta kostnader fram till premiärdatum. I de fall bedömning görs att det är sannolikt att föreställningar inte kan genomföras som planerat tas inte förutbetalda föreställningskostnader upp till något värde. Vidare har kostnader hänförligt till de föreställningar som inte bedöms kunna genomföras som planerat belastat årets resultat. Till följd av pandemin föreligger en stor osäkerhet kring vilka föreställningar som kommer att kunna genomföras under 2021. Att fastställa sannolikheten för vilka föreställningar som kommer att kunna genomföras är en väsentlig och svår bedömningsfråga.

NOT 3
NETTOOMSÄTTNINGENS FÖRDELNING PER VÄSENTLIGA INTÄKTSSLAG

	2020	*2019*
Nettoomsättningen fördelar sig enligt följande:		
Biljettintäkter Göteborg	21 184	80 221
Biljettintäkter, turnéer och samarbetsprojekt	163	4 215
Programförsäljning med mera	516	3 060
	21 862	**87 496**

NOT 4
TRANSAKTIONER MELLAN KONCERNFÖRETAG

	2020	*2019*
Inköp och försäljning mellan koncernföretag		
Inköp	383	412
Försäljning	0	0
	383	**412**

NOT 5
OFFENTLIGA BIDRAG

	2020	*2019*
Regiwg	369 751	361 995
Övriga bidrag regionen	67 833	6 901
	437 584	**368 896**

NOT 6
ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

	2020	*2019*
Sponsorintäkter	9 057	10 037
Servering	11 784	29 092
Övriga intäkter	2 825	5 717
Övriga bidrag och gåvor	2 779	1 279
	26 445	**46 126**

NOT 7
ARVODE TILL REVISORER

	2020	*2019*
PwC		
Revisionsuppdrag	203	120
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
Övriga tjänster	59	5
	263	**125**

NOT 8
OPERATIONELLA LEASINGAVTAL

Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2020	*2019*
Inom ett år	9 883	6 838
Senare än ett år men inom fem år	39 104	23 607
Senare än fem år	132 938	76 257
	181 925	**106 703**
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	7 565	6 976
	7 565	**6 976**

Den operationella leasingen består i allt väsentligt av hyrda lokaler. Uppgifterna i denna not inkluderar även finansiella leasingavtal, vilka redovisas som operationella. Förutom hyra av lokaler, avser avtalen leasing av bilar och viss IT-utrustning med mera.

NOT 9
ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER

	2020	*2019*
Medelantalet anställda		
Kvinnor	234	270
Män	240	260
	474	**530**
Löner, ersättningar, sociala avgifter och pensionskostnader		
Löner och ersättningar till styrelse och verkställande direktör	1 721	1 564
Löner och ersättningar till övriga anställda	247 072	247 782
	248 792	**249 346**
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	320	310
Pensionskostnader för övriga anställda	27 273	31 177
Sociala avgifter enligt lag och avtal	77 613	82 656
	105 205	**114 143**
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	**353 997**	**363 489**

GöteborgsOperan svarar för en privat pensionslösning för bolagets Verkställande direktör. Parterna har en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Under uppsägningstiden kvarstår Verkställande direktören i anställningen och erhåller lön. Vid uppsägning från arbetsgivarens sida är direktören, utöver lön under uppsägningstiden, berättigad till en ersättning motsvarande 12 månader under förutsättning att direktören vid uppsägningstillfället varit anställd på denna befattning i minst 12 månader.

	2020	*2019*
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	78 %	78 %
Andel män i styrelsen	22 %	22 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	89 %	100 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	11 %	0 %

NOT 10
BOKSLUTSDISPOSITIONER

	2020	*2019*
Skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	0	13 500
	0	**13 500**

NOT 11
SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

		2020		*2019*
Skatt på årets resultat				
Aktuell skatt		–		–
Uppskjuten skatt		–		–
Skatt på årets resultat		**0**		**0**
		Belopp		*Belopp*
Redovisat resultat före skatt		0		95
Skatt enligt gällande skattesats	21,40	0	21,40	-20
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader		-219		-386
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter		0		2
Skatteeffekt av utnyttjat ej tidigare värderat underskottsavdrag		219		404
Redovisad effektiv skatt	**0,00**	**0**	**0,00**	**0**

Uppskjuten skattefordran om 522 tkr hänförligt till underskottsavdrag har ej tagits upp till något värde med hänsyn till osäkerhet om det kommer kunna nyttjas.

NOT 12
NEDLAGDA KOSTNADER PÅ ANNANS FASTIGHET

	2020-12-31	*2019-12-31*
Ingående anskaffningsvärden	7 036	7 036
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**7 036**	**7 036**
Ingående avskrivningar	-2 186	-1 951
Årets avskrivningar	-234	-234
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-2 420**	**-2 186**
Utgående redovisat värde	**4 616**	**4 851**

NOT 13
MASKINER, INVENTARIER OCH ANDRA ANLÄGGNINGAR

	2020-12-31	*2019-12-31*
Ingående anskaffningsvärden	164 738	142 516
Inköp	11 558	24 021
Försäljningar/utrangeringar	-3 218	-1 800
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**173 078**	**164 738**
Ingående avskrivningar	-87 648	-79 442
Försäljningar/utrangeringar	2 966	1 776
Årets avskrivningar	-10 408	-9 983
Utgående ackumulerade avskrivningar	**-95 090**	**-87 648**
Utgående redovisat värde	**77 988**	**77 090**

NOT 14
PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR OCH FÖRSKOTT AVSEENDE MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2020-12-31	*2019-12-31*
Ingående anskaffningsvärden	16	0
Under året nedlagda utgifter	10 909	16
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**10 925**	**16**
Utgående redovisat värde	**10 925**	**16**

NOT 15
FORDRINGAR HOS ÄGARE

	2020-12-31	*2019-12-31*
Saldo koncernkonto	-39 310	18 293
Fordringar driftsbidrag	61 046	0
Fordringar aktieägartillskott	2 400	0
Övriga fordringar	1 150	0
	25 286	**18 293**

Beviljad kredit på koncernkonto uppgår till 90 000 tkr.

NOT 16
FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2020-12-31	*2019-12-31*
Förutbetalda hyror	2 554	1 988
Övriga poster	1 965	1 896
	4 518	**3 883**

NOT 17
AKTIEKAPITAL

Aktiekapitalet består av 13 000 st aktier med kvotvärde 1 000 kr.

NOT 18
OBESKATTADE RESERVER

	2020-12-31	*2019-12-31*
Ackumulerad skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	10 000	10 000
	10 000	**10 000**

NOT 19
UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2020-12-31	*2019-12-31*
Förköpta biljetter och abonnemang	3 382	22 693
Förutbetalda sponsorintäkter	1 205	1 585
Upplupna personalkostnader	34 705	38 640
Presentkort	15 360	4 637
Övriga poster	10 334	4 309
	64 986	**71 864**

NOT 20
BETALDA OCH ERHÅLLNA RÄNTOR

	2020-12-31	*2019-12-31*
Erhållen ränta	0	9
Erlagd ränta	-11	-33
	-11	**-24**

NOT 21
JUSTERING FÖR POSTER SOM INTE INGÅR I KASSAFLÖDET

	2020-12-31	*2019-12-31*
Avskrivningar	10 641	10 217
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	0	-32
Förlust vid försäljning av anläggningstillgångar	39	0
Resultat vid utrangeringar av anläggningstillgångar	159	24
	10 838	**10 209**

NOT 22
LIKVIDA MEDEL

	2020-12-31	*2019-12-31*
Likvida medel		
Kassamedel	50	164
Tillgodohavanden på koncernkonto	-39 310	18 293
	-39 260	**18 457**

Ovanstående poster har klassificerats som likvida medel med utgångspunkt att:

- De har obetydlig risk för värdefluktationer.
- De lätt kan omvandlas till kassamedel.
- De har en löptid om högst 3 månader från anskaffningspunkten

NOT 23
EVENTUALFÖRPLIKTELSER

	2020-12-31	*2019-12-31*
Garantiförbindelse Svensk Scenkonst	8 246	8 100
	8 246	**8 100**

NOT 24
UPPLYSNINGAR OM NÄRSTÅENDE

Transaktioner mellan företaget och dess närstående har skett på marknadsmässiga grunder.

NOT 25
EKONOMISKA ARRANGEMANG SOM INTE REDOVISAS I BALANSRÄKNINGEN

GöteborgsOperans verksamhet kräver lång framförhållning och i många produktioner måste artister och produktionsteam kontrakteras flera år innan premiärdatum. Detta innebär att GöteborgsOperan binder upp sig för kostnader som utfaller först om flera år.

NOT 26
UPPGIFTER OM ÄGANDEFÖRHÅLLANDE

Bolaget är helägt bolag av Västra Götalands Läns Landsting, organisationsnummer 232100-0131 med säte i Göteborg. Västra Götalands Läns Landsting upprättar koncernredovisning

Bolagets verksamhet har bedrivits enligt bestämmelserna om kommunala bolag i kommunallagen.

NOT 27
FÖRSLAG TILL DISPOSITION AV RESULTATET

	2020-12-31
Förslag till vinstdisposition	
Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:	
Balanserad vinst	6 941
Årets vinst	0
	6 941
Disponeras så att i ny räkning överföres	6 941

Göteborg 29/1-2021

Arne Lernhag
Ordförande

Maria Brauer

Maria Andersson Willner

Ann Catrine Fogelgren

Anita Forsberg

Valèria Kant

Monica Green

AnnaSara Perslow

Björn Tidland

Christina Björklund
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 29/1-2021
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Gunilla Lönnbratt
Auktoriserad revisor, huvudansvarig revisor

Isa Schuman
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i GöteborgsOperan Aktiebolag, org.nr 556121-7828

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för GöteborgsOperan Aktiebolag för år 2020.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av GöteborgsOperan Aktiebolags finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för GöteborgsOperan Aktiebolag.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till GöteborgsOperan Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Bolaget rapporterar årligen till ägare i årsredovisning 2020 till VGR. Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för GöteborgsOperan Aktiebolag för år 2020 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till GöteborgsOperan Aktiebolag enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Göteborg den 29/1-2021

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Gunilla Lönnbratt
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Isa Schuman
Auktoriserad revisor

Bifogad revisionsberättelse omfattar legal årsredovisning i vilket detta tryckta dokument omfattar sidorna 60-82.

Till årsstämman i GöteborgsOperan AB
Organisationsnummer 556121-7828

Till regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen

Granskningsrapport för år 2020

Vi, av regionfullmäktige i Västra Götalandsregionen utsedda lekmannarevisorer, har granskat bolagets verksamhet under år 2020.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorernas ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv. I den av ägaren beslutade bolagspolicyn framgår att lekmannarevisorerna årligen ska uttala sig om bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som anges i bolagsordningen och i ägardirektiv samt de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för vår bedömning och prövning.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig. Vi finner därför inte anledning till anmärkning mot styrelsens ledamöter eller verkställande direktören.

Vi åberopar bifogad redogörelse.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN
Revisionen

2021-02-11

Marie Engström Rosengren
Lekmannarevisor

2021-02-11

Wimar Sundeen
Lekmannarevisor

Hållbarhetsrapport 2020

GÖTEBORGSOPERAN AB:S Hållbarhetsrapport 2020 utgör en separat handling till förvaltningsberättelsen och har upprättats i enlighet med årsredovisningslagens krav. Hållbarhetsrapporten antogs av styrelsen 29 januari 2021.

Hållbarhetsstyrning

GöteborgsOperan är en samhällsaktör som med kreativitet, ett modernt synsätt, nyfikenhet och öppenhet ska ge alla invånare i Västra Götalandsregionen tillgång till opera, dans, musikal och konserter. I det uppdraget och inom hela verksamheten strävar GöteborgsOperan efter hållbarhet ur ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv. Arbetssätten bygger på att alla resurser används klokt och ansvarsfullt.

GöteborgsOperans uppdrag

Ägardirektiv till GöteborgsOperan

GöteborgsOperan är ett aktiebolag, helägt av Västra Götalandsregionen. I ägardirektivet framgår bland annat att bolaget ska upprätthålla och utveckla sin nationella och internationella position som ett av norra Europas intressantaste operahus.

Utifrån operahuset i Göteborg och scenen i Skövde, genom turnéer, gästspel och digitala medier, ska GöteborgsOperan nå invånarna i Västra Götaland, oavsett ålder, kön och/eller social bakgrund.

GöteborgsOperan ska även ge internationell lyskraft till Västra Götaland och bidra till att utveckla regionens kreativa potential och kompetens inom scenkonst.

Kulturnämndens uppdrag till GöteborgsOperan 2018–2020

GöteborgsOperan ska bedriva sin verksamhet i enlighet med uppdrag från Västra Götalandsregionens kulturnämnd. Målen för innevarande treårsperiod är:

- GöteborgsOperan ska upprätthålla och utveckla sin position som ett av norra Europas intressantaste operahus som når och angår en bred publik.
- GöteborgsOperan samverkar med civilsamhället och det fria kulturlivet för att angå fler invånare i Västra Götaland utifrån riktlinjerna för vidgat deltagande.
- GöteborgsOperan är ett modernt digitalt operahus som når ut lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Varje mål har ett antal indikatorer som ska följas upp och rapporteras till kulturnämnden. Respektive mål är dessutom kopplat till en utvecklingsstrategi.

Vision och strategi

För att nå målen och fullgöra uppdragen har GöteborgsOperan gemensamma utgångspunkter i en vision, en verksamhetsidé, en strategi och tre kärnvärden. Tidigt under 2018 inleddes ett omfattande arbete med att formulera en ny vision och strategi för GöteborgsOperan. Det utgår från målen i ägardirektivet samt kulturnämndens uppdrag. Tre strategiska områden har formulerats:

- Vi är tillgängliga och välkomnande.
- Vi är framstående.
- Vi arbetar hållbart.

I början av året startade arbetet med att implementera vision och strategi med hjälp av en etablerad metod, kallad Get Connected, i tvärgrupper och på avdelningsnivå. Det arbetet fick dock avbrytas på grund av coronapandemin och kommer att återupptas så snart det är möjligt.

GöteborgsOperans kärnvärden kvarstår:

- Professionella
- Engagerade
- Nyskapande

Styrning och uppföljning

Varje mål i GöteborgsOperans uppdrag har ett antal indikatorer som följs upp och rapporteras varje verksamhetsår till Västra Götalandsregionens kulturnämnd enligt beslutad tidsplan.

Styrdokument som grund

GöteborgsOperan agerar och bygger sin verksamhet utifrån Västra Götalandsregionens policyer och riktlinjer. Med dessa som grund har GöteborgsOperan tagit fram och implementerat kompletterande och verksamhetsspecifika policyer, riktlinjer, rutiner och handböcker där det har behövts, exempelvis miljöpolicy, personalhandbok och ekonomihandbok. Alla styrdokument och handböcker finns tillgängliga på GöteborgsOperans intranät.

Krav på leverantörer

GöteborgsOperan följer Västra Götalandsregionens riktlinjer i upphandlingar. Kontraktsvillkoren omfattar FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, ILO:s åtta kärnkonventioner, FN:s barnkonvention, nationell lagstiftning (arbetsmiljö, arbetsrätt och miljö) som gäller i tillverkningslandet samt FN:s deklaration mot korruption.

I de flesta förfrågningsunderlag hänvisar GöteborgsOperan till dessa kontraktsvillkor och anbudsparterna måste i anbudsformuläret bekräfta att de uppfyller villkoren.

Riskmedvetenhet

Strategiska ledningsgruppen för GöteborgsOperan gör vartannat år (senast 2019) en grundlig verksamhetsövergripande riskanalys med stöd av extern konsult. Åren däremellan görs en översiktlig riskanalys internt, uppdaterad utifrån aktuellt läge. Av det totala antalet identifierade risker bedöms de 20 högst värderade riskerna i en riskkarta, utifrån väsentlighet och sannolikhet. De högst rankade riskerna väljs ut och förs in i den årliga internkontrollplanen. Denna redovisas för presidiet och styrelsen, där planen antas, för att därefter sändas till Västra Götalandsregionen. Kontroller enligt internkontrollplanen är en central del i verksamhetsstyrning och beslutsfattande, och följs upp årligen av styrelsen.

Utöver detta hanteras risker av operans grupp för Säkerhet och beredskap där chefer ur ledningsgruppen samt säkerhetschefen ingår. I denna grupp hanteras andra typer av risker som gäller säkerhet i huset och för publiken. Gruppen för Säkerhet och beredskap tar också fram instruktioner för ledningsjouren. Chefer i strategigruppen delar på ansvaret att veckovis ha ledningsjour. Dessutom är en chef eller projektledare jour vid varje föreställning.

Det genomförs även verksamhetsspecifika riskanalyser, exempelvis kartläggningar av miljöaspekter och arbetsmiljörisker.

I mars 2020 aktiverades gruppen för Krisledning i samband med att beslut fattades om att ställa in all publik verksamhet. Krisledningsgruppen är den högsta nivån i organisationens krishantering och sammankallas enbart vid händelser av extraordinär karaktär som inte kan hanteras i ordinarie organisation. Veckan efter beslutet 12 mars fortsatte arbetet i ordinarie organisation.

Mänskliga rättigheter

GöteborgsOperan respekterar och stödjer mänskliga rättigheter. Grundtanken är att människan föds fri och att alla människor är lika värda, vilket bland annat omfattar barns och kvinnors rättigheter, rätten till hälsa och utbildning samt rätten till att inte bli diskriminerad. Insikten om människors lika värde och rättigheter samt respekten för

varje individ är en förutsättning för en framgångsrik verksamhet och en bra arbetsmiljö.

Respekt för individen och alla människors lika värde är grundläggande i alla GöteborgsOperans relationer, både interna och externa. Ingen medarbetare eller besökare ska diskrimineras eller trakasseras på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Alla ska, om kompetensen är likvärdig, ha samma möjlighet till anställning vid GöteborgsOperan samt rätt till hälsa, säkerhet, utveckling och inflytande i arbetet.

GöteborgsOperan arbetar aktivt med att identifiera, förebygga och åtgärda risker, oönskade effekter och beteenden kopplade till respekten för mänskliga rättigheter i alla led.

GöteborgsOperan följer Västra Götalandsregionens riktlinjer i sina upphandlingar. Kontraktsvillkoren omfattar bland annat FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och FN:s barnkonvention.

Organisation och ansvar

GöteborgsOperans styrelse är politiskt tillsatt och vd utses av styrelsen. Ledningsorganisationen består av ledningsgrupp, strategisk ledningsgrupp och konstnärlig ledningsgrupp.

Det är styrelsen och den verkställande ledningen som utifrån ägardirektiv och uppdrag från kulturnämnden fastställer operans vision, verksamhetsidé och strategi. Vd har det övergripande ansvaret för att dessa bryts ner på mål, fokusområden och handlingsplaner. På uppdrag av vd ansvarar chefer och medarbetare, inom ramen för sitt ansvar och sina befogenheter, för genomförande och uppföljning av mål samt handlingsplaner.

GöteborgsOperan finansieras genom statliga och regionala bidrag, sponsorer från näringslivet samt med egna medel, i första hand biljettintäkter.

Intressentdialog

GöteborgsOperans verksamhet bygger på att intressenterna känner förtroende för operan och de värden verksamheten representerar. Intressenterna påverkar och påverkas i varierande grad av verksamheten. Genom kontinuerliga dialoger håller sig operan uppdaterad om krav och förväntningar som olika intressenter har på verksamheten. Intressentdialogerna sker på olika nivåer, i olika omfattning och genom skilda kanaler, till exempel publikundersökningar, nätverk och enkäter till medarbetare.

Ägare och styrelse

GöteborgsOperan ägs av Västra Götalandsregionen, som fastställer uppdrag, ägardirektiv, krav och förväntningar. Västra Götalandsregionens Miljöplan 2017–2020, vision, mål, policydokument, uppdragsbeskrivning och budget ligger till grund för GöteborgsOperans hållbarhets- och miljöarbete, som regelbundet stäms av med regionledningen och operans styrelse.

GöteborgsOperan är med i centrala upphandlingar inom Västra Götalandsregionen och har representanter i relevanta referensgrupper. Detta är viktigt för att möjliggöra dialog och erfarenhetsutbyte och för de hållbarhets- och miljökrav som GöteborgsOperan ställer i samband med upphandlingar.

Medarbetare

GöteborgsOperan är och vill vara en attraktiv arbetsgivare. För att nå framgång i hållbarhets- och miljöarbetet är det viktigt att medarbetarna ges möjlighet att komma med idéer och förbättringsförslag samt vara delaktiga i kommunikation, kunskapsinhämtning och informationsspridning.

Medarbetarsamtal med samtliga medarbetare samt skyddsronder genomförs årligen. Då kan bland annat medarbetarnas tankar och förväntningar kopplade till hållbarhet, egen utveckling och psykosocial arbetsmiljö fångas upp.

2020 har varit ett mycket speciellt år för GöteborgsOperans medarbetare. Beslut om inställda och uppskjutna produktioner, ofta med kort varsel, har påverkat alla. De medarbetare som kunde arbeta hemifrån ställde om snabbt, mycket tack vare den nya digitala arbetsplatsen, Molnet. De konstnärliga grupperna har haft en svårare situation då de inte kunnat öva och repetera i tillräckligt stor utsträckning. Hur detta påverkar kvaliteten vet vi ännu inte, klart är att det är en utmaning. Samtidigt har

krisen visat på en stor förmåga hos medarbetarna till att lösa problem och hantera förändringar.

Publik
GöteborgsOperan inhämtar kunskap om publiken via tre typer av undersökningar:

- SOM-institutets årliga riksundersökning. Operan är även en del av Väst-SOM, vilket gör det möjligt att benchmarka sig med andra västsvenska aktörer.
- Kundundersökningar på GöteborgsOperans besökare. Dessa undersökningar genomförs via telefon och webb av en extern part.
- Publikuppföljning via webbenkät efter varje föreställning.

I augusti gjordes en särskild undersökning om besökarnas tankar om biljettköp och situationen med coronapandemin. Den visade att GöteborgsOperans publik såg fram emot att se föreställningar live igen och 62 procent kunde tänka sig att köpa biljett inom en månad efter att restriktionerna upphört och Folkhälsomyndigheten gett klartecken.

Socialt ansvarstagande

FÖR GÖTEBORGSOPERAN HANDLAR socialt ansvarstagande om att bidra till ett bättre samhälle genom att vara en ansvarstagande och respektfull arbetsgivare samt att bidra till en positiv social utveckling lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Medarbetarskap och ledarskap

En av de absolut viktigaste förutsättningarna för att GöteborgsOperan ska kunna bedriva en bra verksamhet är kunniga och engagerade medarbetare. Cheferna ska genom tydliga mandat och uppdrag utveckla medarbetare till att ta ett stort eget ansvar och vara med och forma verksamheten. Ledarskapet bygger på motivation, inspiration och att ta tillvara medarbetarnas initiativkraft.
Precis som de flesta verksamheter har även GöteborgsOperan behövt hantera oro och ovisshet under pandemin, vilket tagit tid och energi från chefer och ledare. Därför har vi satsat på extra många träffar med cheferna, så kallade Ledarforum, under hela 2020.

Arbetsmiljö

En god arbetsmiljö skapar goda förutsättningar för medarbetare att verka och utvecklas. Arbetsmiljön är en gemensam angelägenhet för alla anställda. En hälsofrämjande arbetsplats bygger på att varje medarbetare medverkar till förbättringar när det behövs och tar ansvar för sin egen hälsa och arbetsmiljö. Chefer har ett uttalat ansvar att leda arbetet med arbetsmiljö och hälsa på arbetsplatsen. De ska också vara viktiga förebilder och föregångare när det gäller ett hälsofrämjande arbetssätt.

GöteborgsOperans viktigaste resurs är personalen och den ska ges bästa möjliga förutsättningar för att fungera väl. Arbetsmiljön utformas utifrån förtroende och respekt för individen samt säkerhetsaspekter. Lagar, föreskrifter, avtal och branschpraxis utgör grunden. GöteborgsOperans verksamhet bedrivs med betryggande säkerhet mot skador på individer och miljö.

GöteborgsOperans målsättning med arbetsmiljöarbetet:

- Lagar och föreskrifter utgör ett minimikrav samt att arbetsmiljöarbetet i så stor utsträckning som möjligt ska kunna påverkas av personalen.
- De anställdas kunskaper och engagemang ska tas tillvara så att alla upplever att de gör en viktig insats och känner en tillfredsställelse i sitt dagliga arbete.
- Antalet arbetsolycksfall och arbetssjukdomar ska sträva mot noll.
- Ohälsotalet på företaget ska sjunka.
- Arbetsmiljöfrågor är en naturlig del i det vardagliga arbetet och finns med som en punkt på regelbundna möten, som arbetsplatsträffar med mera.

GöteborgsOperans medarbetare har ett digitalt system för tillbud, IA (Informationssystem för Arbetsmiljö), med åtkomst via intranätet. Där anmäls arbetsskador, tillbud, olyckor med mera för vidare uppföljning i organisationen.

Riskronder och riskanalyser

Arbetsmiljörelaterade riskronder genomförs en till två gånger per år i arbetslokalerna, beroende på lokalens risknivå. Riskanalyser genomförs fortlöpande på avdelningarna där de fysiska och psykosociala riskerna kartläggs och bedöms. Riskanalysen genomförs även i samband med inköp av ny utrustning, införande av nya arbetsmetoder eller ny arbetsorganisation. Vidare genomförs riskronder i samband med varje produktion och/eller ny spelplats, både i repetitionssal och på fasta scener eller turnéscener.

Under året har arbetet med riskanalyser och tillhörande handlingsplaner pågått kontinuerligt på grund av covid-19. Skärpta riktlinjer har införts, till exempel gällande avstånd, lunchtider, spridning av medarbetare i huset, golvmarkeringar och handsprit. Avstånd mellan medarbetare i de konstnärliga grupperna har ytterligare reglerats, allt för att minska risken för smittspridning. Kontinuerlig information har gått ut från HR/ledningen om de skärpta reglerna.

Uppföljning av arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet följs upp varje år i samband med budgetarbetet, då innevarande års handlingsplan, ny statistik, genomförda ronder och åtgärder diskuteras.

Vartannat år görs en medarbetarenkät. Resultatet följs upp av ledningen samt på respektive avdelning och handlingsplan tas fram på varje avdelning tillsammans med medarbetarna.

Hälsofrämjande arbete

Operan uppmuntrar till en aktiv livsstil som främjar hälsa och välbefinnande, både i arbetslivet och på fritiden. Medarbetarna kan träna kostnadsfritt på operans egna gym och gruppträning, har möjlighet att få tillgång till behandlingar/massage, till rabatterade träningskort hos avtalade träningsanläggningar samt ett årligt friskvårdsbidrag. När en anställd tränar i GöteborgsOperans egna lokaler under en timme bjuder arbetsgivaren på hälften av träningstiden en gång per vecka.

Genom företagshälsovården Hälsan & Arbetslivet har GöteborgsOperan tillgång till läkare, sjuksköterska, sjukgymnast, beteendevetare och skyddsingenjör. GöteborgsOperan erbjuder alla som har fyllt 40 år en hälsokontroll vart tredje år.

Alla anställda, oavsett anställningsform, har förmånen fri öppen hälso- och sjukvård. Förmånen omfattar patientavgiften upp till högkostnadsskyddet.

GöteborgsOperan har fortsatt med månadsuppföljningar med cheferna kring sjukfrånvaro. Detta är ett långsiktigt arbete för att på ett tidigt stadium fånga upp medarbetare som står inför en potentiell längre sjukskrivning. Under större delen av 2020 har sjuktalen följts upp dagligen. Totalt har dock sjuktalen ökat jämfört med föregående år, till totalt 3,70 procent 2020 (3,36).

Samverkan

Samverkan ska vara en naturlig del av den fortlöpande utvecklingen och i första hand koncentreras och genomföras så nära verksamheten som möjligt. Under 2020 har samverkan varit extra viktig och samarbetet mellan arbetsgivare, skyddsombud, ägarna och smittskyddet i Västra Götalandsregionen har utökats och varit intensivt. Under året har samverkan frekvent fokuserats på arbetsmiljö, hälsa samt schemaläggningsfrågor på grund av de exceptionella förändringarna i verksamhetens planering.

	2020	2019	2018
Antal anmälda olyckor, tillbud, ohälsor och riskobservationer	175	215	176
Sjukfrånvaro i procent av den totala förväntade arbetstiden	3,70	3,36	3,32
Sjukfrånvaro i procent, kvinnor/män	2,12 % / 1,58 %	1,64 % / 1,72 %	1,78 % / 1,54 %
Antal anställda tillsvidare, inklusive provtjänstgöring	452	459	450
Totalt antal chefer	33	33	32
Andel kvinnor/män av antal chefer	61 % / 39 %	58 % / 42 %	53 % / 47 %
Antal kvinnor/män i ledningsgrupp	8 / 1	8 / 0	8 / 0
Medelålder kvinnor/män i chefsbefattningar	51 / 50	50 /52	49 / 50

GDPR och säkerhet

GDPR

GöteborgsOperan behandlar personuppgifter enligt gällande lagar och föreskrifter (GDPR). Besökarna informeras bland annat på hemsidan om hantering av personuppgifter enligt GDPR och medarbetare informeras om hanteringen i personalhandboken.

Säkerhet

Säkerhetsarbetet vid GöteborgsOperan handlar till stor del om att skydda liv och hälsa för de människor som vistas i lokalerna, men även om skydd av egendom och information. Skriften Person- och egendomsskydd beskriver vad varje medarbetare behöver känna till för att kunna bidra till att skydda verksamheten, skapa en trygg arbetsplats och undvika ekonomiska förluster.

För att bland annat möta omvärldens ständigt förändrade utmaningar fortsätter arbetet med att utöka och förbättra säkerhetssystemen. Detta sker bland annat i samband med ombyggnader.

GöteborgsOperans säkerhetschef medverkar i olika nätverk, till exempel Näringslivets säkerhetsdelegation, Evenemangsäkerhetsnätverket samt Nätverk för säkerhetschefer, där säkerhetschefer från hela Sverige träffas och diskuterar branschrelaterade frågor.

Området Lilla bommen, där GöteborgsOperan ligger, är sedan 2018 certifierat enligt Purple Flag, vilket handlar om att skapa ett säkrare och attraktivare område under kvällstid.

GöteborgsOperan har goda kontakter och kommunikation med myndigheterna som räddningstjänst, polis och säkerhetspolis.

Vid minst ett, ibland flera, tillfällen per år genomförs oannonserade brandövningar, något som dock inte kunnat genomföras under 2020 på grund av coronapandemin. Samtliga nyanställda medarbetare får en brandskyddsgenomgång då även de som behöver en repetition kan delta.

Jämställdhet och mångfald

Utgångspunkten för GöteborgsOperans arbete med jämställdhet och mångfald är alla människors lika värde, där arbetet ska präglas av respekt för individens integritet. Jämställdhets- och mångfaldsarbetet drivs genom en partssammansatt jämställdhets- och mångfaldsgrupp, JÄMÅ-gruppen. Den arbetar på uppdrag av ledningsgruppen. Utgångspunkten för arbetet är diskrimineringsgrunderna samt Västra Götalandsregionens medarbetarpolicy.

Ordföranden för JÄMÅ har det övergripande ansvaret för mångfalds- och jämställdhetsarbetet. Ordförandeskapet, delas mellan vd och chefen för Skapa opera/drama (avdelningen med grund i deltagande och delaktighet). Varje chef ansvarar för att följa upp sin verksamhet och varje medarbetare ansvarar för att följa givna riktlinjer.

Arbetet för jämställdhet inom GöteborgsOperan innebär att bryta traditionella könsrollsmönster, att ge kvinnor och män lika möjligheter och rättigheter i arbetslivet.

Målsättningen är jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsplatsen så att orättvisor försvinner beträffande arbetsförhållanden, möjligheter att förena föräldraskap och arbete, benägenhet att söka arbete och utveckling, könsfördelning inom olika yrkeskategorier, rekryteringsprocessen, lönesättning, konstnärlig verksamhet och marknadsföring.

Med mångfald menar GöteborgsOperan allas lika möjligheter och rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Målsättningen med mångfaldsarbetet är att ta tillvara dessa olikheter och därmed skapa en attraktiv och dynamisk arbetsplats där kompetensen hos individer och samarbetspartners ingår som en naturlig del i både internt och externt arbete.

Under hösten 2020 har arbete pågått med en ny plan för likabehandling. Arbetet är inne i slutfasen och planen ska efter godkännande kommuniceras och arbetas vidare med i organisationen.

Nolltolerans mot diskriminering och trakasserier

GöteborgsOperan har i många år arbetat aktivt för att förhindra trakasserier och kränkningar. Inga medarbetare, samarbetspartners eller besökare får utsättas för trakasserier eller annan kränkande särbehandling. Samtliga anställda har ett ansvar att se till att diskriminering och trakasserier inte förekommer i något led av GöteborgsOperans verksamhet. Arbetet tar sin grund i diskrimineringslagen samt i policyn mot kränkande särbehandling som beskrivs i personalhandboken samt vid introduktion av nyanställda.

Organisationen har klara rutiner och särskilda ombud som arbetar ute i verksamheten för att fånga upp sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier och kränkande särbehandling får inte förkomma över huvud taget.

GöteborgsOperan som samhällsaktör

GöteborgsOperan Skapa

GöteborgsOperans delaktighetsbaserade verksamhet, Skapa, arbetar med produktioner och aktiviteter för alla åldrar, nybörjare och scenkonstälskare, etablerade svenskar och nyanlända, professionella och amatörer samt deltagare med olika förmågor och förutsättningar. Alla projekt är en del av ett långsiktigt utvecklingsarbete. Skapa samarbetar med civilsamhället, skolor, fria grupper och andra institutioner.

Inom Skapa ryms GöteborgsOperans samtliga konstformer, uppdelade i Skapa opera/drama och Skapa dans. Skapaverksamheten som är knuten till danskompaniet utgår från de koreografiska verk som danskompaniet arbetar med. Skapa opera/drama driver såväl löpande verksamhet, till exempel barn-, ungdoms- och skapandekörer, som specifika projekt, både i och utanför operahuset.

När GöteborgsOperan från mars 2020 pausade all publik verksamhet påverkades förstås även Skapas aktiviteter och deltagare. En del planerade projekt och samarbeten har sedan dess gått på sparlåga eller skjutits på framtiden, medan andra helt har lagts om och blivit digitala. För att hålla kontakt och kreativitet levande ställdes verksamheten om och bedrevs på andra sätt – digitalt, individuell coachning och repetitioner/möten i mindre grupper.

Även besöksverksamhet, då personer kommer till GöteborgsOperan, till exempel i samband med samarbeten med Kulturskolan i Angered/Ungdomsbiennalen, FOKIS/Nordiska Folkhögskolan, Restad Gård, Cirkus Unik och delvis Nätverket Universell Scenkonst, har antingen omskapats till digitala versioner eller skjutits upp och planerats in längre fram.

Skapadagar

Skapadagar startade 2019 och innehåller inslag från alla Skapas fokusgrupper. I februari ägde årets Skapadagar rum. Då bjöds på bland annat konsert med GöteborgsOperans Barn- och Ungdomskörer, *Återskapa: Vem är en hjälte*, ett verk skapat av och med ungdomar, minimusikalen *Rakel och Oraklet*, *Olivia – en queer klubbshow* i samarbete med scenkonstkollektivet Bataljonen, öppet hus för hela familjen och Fredagshäng för ungdomar. Höstens Skapadagar var planerade till sista veckan i oktober, men kunde inte genomföras på grund av pandemin.

En mer tillgänglig opera

GöteborgsOperans verksamhet ska vara publikt anpassad så att föreställningarna är tillgängliga för personer

med funktionsvariationer. Detta gäller såväl operahuset som upplevelsen och informationen.

I slutet av januari var det premiär för *Relaxed performance*, inspirerade av motsvarande verksamhet på Göteborgs Konserthus. Det är en konsertform särskilt anpassad för publik som av olika anledningar tycker det är svårt att gå på en vanlig föreställning. Den 26 januari deltog 130 personer i publiken och 16 på Lilla scen när en förenklad version av *Oliver!* framfördes. Ytterligare *Relaxed performance* var planerade under våren och hösten, men fick ställas in.

I slutet av mars lanserades en ny sida på opera.se, HemmaOperan, en samlad presentation av GöteborgsOperans digitala utbud. Här kan publiken kostnadsfritt ta del av digitala föreställningar, klipp från Facebook, poddar och andra digitala inslag direkt producerade för HemmaOperan/GOfilm. På HemmaOperan har förutom opera, dans, musikal och konsert bland annat sänts en ”Jenny Lind-kalender” med olika artister som sjunger verk med anknytning till en av Sveriges mest berömda och firade sopraner. Värt att nämna är även ett fyra timmar långt musikalmaraton, dansverk och flera konserter som ersatte inställda produktioner. Besökare har också haft möjlighet att kika in bakom kulisserna och möta medarbetare. De har fått solisthälsningar som lades upp på både Facebook och HemmaOperan. Under årets sista månad lanserades *Spotlight*, en programserie med intervjuer, musik samt både externa gäster och egna från huset. Programledare var en av GöteborgsOperans operasolister.

De första delarna i *Nibelungens ring*, *Rhenguldet* och *Valkyrian*, har sedan tidigare filmats. Den tredje delen *Siegfried*, vars premiär fick ställas in i december 2020 på grund av pandemin, har filmats och planeras att sändas senare. Den sista delen i cykeln, *Ragnarök*, kommer även den när den ges 2021, att filmas.

Inför varje opera- och musikalpremiär hålls samtal som filmas och läggs upp på GöteborgsOperans hemsida. Detta för att publiken ska kunna förbereda sig inför föreställningen. Eftersom de flesta premiärer har ställts in 2020 har endast något samtal spelats in (*La bohème*).

Barns och ungas möjligheter att delta i kulturlivet

Minimusikal och dansföreställning

Rakel och Oraklet, GöteborgsOperans beställningsverk av en minimusikal för 6–8-åringar, hade premiär i oktober 2019 och spelades på en mängd olika platser i Västra Götalandsregionen till och med 9 mars 2020. Genom att skapa nyskrivet material för en specifik målgrupp vill Skapa opera/drama bidra till att låta alla barn oavsett bostadsort eller andra förutsättningar upptäcka musikteater, känna sig delaktiga, bli berörda och vilja uppleva mer. Fler föreställningar kommer att ges i regionen under 2021.

Dansföreställningen *Ministeriet för olösta känslor*, med målgrupp gymnasieungdomar och unga vuxna, hade också premiär 2019. Den skulle åter ha turnerat i regionen, spelats på GöteborgsOperans lilla scen samt gästspelat i Oslo, men alla årets föreställningar blev inställda. Föreställningar planeras ges under våren 2021.

Körer för barn och ungdomar

GöteborgsOperan vill förutom gemenskap och sångarglädje ge barn och ungdomar scenisk erfarenhet och möjlighet att sjunga i professionella sammanhang. I barnkören sjunger barn mellan 9 och 12 år. Ungdomskören delas in i en yngre (12–16 år) och en äldre (16–22 år) grupp.

I vanliga fall kommer sammanlagt cirka 100 barn och ungdomar till GöteborgsOperan varje vecka för att sjunga. Från mars 2020 har körerna haft digitala körrepetitioner och repetitioner i mindre grupper. De äldre sångarna har även fått individuell sångcoachning.

I juni genomfördes Promenadkonserter genom Göteborg och tidigare hade mindre konstellationer uppträtt på Hotell Eggers.

Ungdomskören samarbetar sedan 2019 med kören Arctic Light i Norrbotten. Det gemensamma projektet heter *Existens* och deltagarna i de båda körerna skapar tillsammans med librettist och kompositör en föreställning från idé till scen. Våren 2022 ska det resultera i föreställningar i Piteå och Göteborg.

Familjefoajé
Familjefoajé är Skapas barn- och familjefokuserade aktiviteter för att välkomna familjer med barn i alla åldrar till GöteborgsOperan, visa på ett brett utbud av aktiviteter och göra foajén till en öppen, levande och välkomnande plats. Planerade inslag under året var Öppen barnkör, *Dansa med bebis*, sång- och sagostund med mera. Men ingen av de fyra tänkta familjefoajéerna kunde genomföras med besökare på plats. I stället gjordes en digital version som kan ses på opera.se sedan 23 maj.

Engagera fler unga
Arbetet med att öka delaktigheten bland unga som av olika anledningar inte har haft möjlighet att möta eller engagera sig nämnvärt i kulturlivet fortsätter – även om möjligheterna till aktiviteter har varit begränsade under 2020.

För att hålla kontakten och kreativiteten levande med och bland deltagarna i olika projekt föddes idén till en serie workshopar i scenisk gestaltning. Under sammanlagt 20 sessioner har både ungdomar och vuxna coachats i sång, text och karaktärsarbete. Erbjudandet att delta gick ut till tidigare deltagare i *Återskapa*, Ungdomsbiennalen Angered, Hisingens kulturskola, GöteborgsOperans Ungdomskör samt Skapakören. De som anmälde sig fick enskilt, eller tillsammans med en kompis, undersöka olika uttryck under 30–45 minuter.

Återskapa, en fem dagar lång workshop där ungdomar från hela regionen tillsammans med professionella artister skapar ett nytt verk, var som vanligt planerat till sommaren. Delar av gruppen som var tänkt till årets projekt har i stället deltagit i olika workshopar.

GöteborgsOperans Unga ambassadörer är Skapas gemensamma referensgrupp för unga 13–25 år. Fokus är breddat deltagande, ömsesidig dialog och ett forum för unga som vill tala om, uppleva och skapa scenkonst. Projektet är en fortsättning på Skapa Dans deltagarprojekt *Möt Ministeriet*. I december genomfördes en första träff digitalt, då en grupp intresserade ungdomar diskuterade vad de initialt skulle vilja göra inom *Unga ambassadörer*. Ett exempel på ett första steg är att vara med i lansering av och arbete med GöteborgOperans nya instagramkonto för och med unga.

Operan i skolan är ett nytt projekt som förberetts och sjösatts under året. Göteborgs Stads grundskole- och förskoleförvaltningar samt regionens folkhögskolor har gett klartecken till att små ensembler från GöteborgsOperan kan komma ut och hålla workshopar, vilket också påbörjades under hösten innan de hårdare restriktionerna satte projektet på tillfällig paus.

En angelägen del av civilsamhället

Utifrån ägardirektivet ska GöteborgsOperan vara en angelägen del av civilsamhället och verka inom företag, institutioner, organisationer och arrangörer. Detta genom att bygga nätverk och skapa försäljningsmöjligheter på kort och lång sikt.

Skapakören, en mötesplats för vuxna i olika åldrar med sång som intresse, skulle under året skapa multiscenkonstföreställningen *Höstsonätter*, för premiär hösten 2020. Kören består av cirka 90 personer och under året har det varit fokus på digitala möten. En mindre grupp arbetar med att ta fram material till föreställningen, som planeras få premiär på Skapadagar hösten 2021.

Ett samarbete mellan Cirkus Unik och Skapa dans har gett en grupp barn i ålder 10–12 år möjlighet att träffa några av GöteborgsOperans dansare och utbyta träning i både cirkus och dans. Detta ömsesidiga lärande pågick parallellt med danskompaniets produktion *Beyond* där element av akrobatik och urban dans ingår i dansverken. En kort film om samarbetet finns på opera.se.

Skapa dans samarbetar även med dansgruppen ”Alla under samma sol” då barn i åldern 3–16 år dansar flera gånger i veckan på asylcentret Restad Gård och centralt i Vänersborg. Några möten har inte kunnat genomföras sedan i början av mars, men kommer att återupptas så snart det är möjligt.

Skapa var drivande i att bilda det regionala Nätverket Universell Scenkonst, för att lyfta frågor kring scenkonst för barn och unga med multifunktionsvariationer. Förutom GöteborgsOperan ingår Regionteater Väst, Big Wind, Spinn, Språng, Konstra, Move and mind och tillgänglighetskonsulent från förvaltningen för Kulturutveckling (tidigare Kultur i Väst).

Skapa arbetar fortsatt med folkhögskolor och andra kulturinstitutioner i regionen under projektnamnet

FOKIS, Folkbildning och kultur i samverkan. Samarbeten sker även med flera kulturskolor, där Angereds kulturskola och Ungdomsbiennalen är en betydande del. Under 2020 har också samtal om samarbete med Rädda Barnen påbörjats, med syfte att nå nya målgrupper av barn och ungdomar som sällan ses i operahuset.

På nationell och lokal nivå har GöteborgsOperan ett samarbete med samtliga tre musikalutbildningar i Göteborg; Högskolan för scen och musik (HSM), Balettakademien och Performing Arts School. Detta innebär att GöteborgsOperan följer deras studenter under utbildningen och diskuterar utbildningens innehåll samt resultat. För produktioner på musikalscenen har GöteborgsOperan ett kontinuerligt nätverkande med övriga producenter i Sverige, såväl privata som institutioner.

GöteborgsOperan och Högskolan för Scen och Musik (HSM) har ett långsiktigt mentorskapsprojekt, där solister från GöteborgsOperan och operastudenter från HSM årskurs 3 träffas ett antal gånger under sex månader. Syftet är att ge studenterna inblick i operans verksamhet och i solisternas arbete samt få annan relevant kunskap i relation till sin utbildning.

Samarbete med Göteborg Wind Orchestra (GWO) har fortsatt under året, men någon konsert med GWO har inte kunnat genomföras.

Miljömässigt ansvarstagande

GÖTEBORGSOPERANS MILJÖARBETE SYNS i stort som smått, i allt från vilken typ av färg som används i dekorverkstan till vilka råvaror som köps in till restaurangen. På alla avdelningar är miljöarbetet prioriterat och man ser hela tiden möjlighet till förbättringar. Sedan 2018 har miljön en central roll genom uppsättningen av *Nibelungens ring*. Med ”Ringen” görs hållbarhet till en aktiv del också i de konstnärliga valen.

Systematiskt miljöarbete

GöteborgsOperan är miljöcertifierad enligt ISO 14001:2015. Det innebär att verksamheten uppfyller gällande miljölagstiftning och uppdragsgivarnas förväntningar samt dagligen arbetar systematiskt och strategiskt med hållbarhetsfrågor. Operans egna målsättningar, tillsammans med Västra Götalandsregionens miljöplan 2017–2020, ligger till grund för det strategiska miljöarbetet.

Betydande miljöpåverkan och riskidentifiering

I miljöaspektlistan, som ses över årligen, identifieras verksamhetens betydande miljöpåverkan. Utifrån miljöaspektlistan, och de risker som identifierats där, samt Västra Götalandsregionens miljöplan formuleras GöteborgsOperans miljömål. De identifierade miljöaspekterna är kopplade till transporter, energi, produkter och avfall, kemikalier samt livsmedel och utgör, tillsammans med kommunikation, bolagets sex målområden.

GöteborgsOperans miljömål

Miljömålen bygger på visionen om det goda livet i Västra Götalandsregionen. Det innebär aktivt arbete inom energieffektivisering och användning av förnybara energikällor, minimering av avfall och ökad materialåtervinning, bättre miljöval vid inköp och genomtänkta och relevanta miljökrav vid upphandling. Verksamheten ska vara sparsam med både ändliga och förnybara resurser. Lagar och andra krav ska följas och medarbetarna ska ges goda miljökunskaper. I strävan efter hållbar utveckling ska arbetet präglas av ständiga förbättringar.

Fokusområden för 2020

GöteborgsOperans miljömål finns i sin helhet i den övergripande miljöhandlingsplanen för 2017–2021, där de långsiktiga målsättningarna är:

Transporter

- Minska klimatpåverkan från egna person- och godstransporter.
- Stötta medarbetarnas och besökarnas fossilfria resor.
- Klimatväxla genomförda tjänsteresor.

Energi

- Fossilfri energi i egna och förhyrda lokaler.
- Minska förbrukningen av energi.

Produkter och avfall

- Minska totala mängden avfall samt öka graden materialåtervinning inklusive biologisk behandling och minska andelen avfall till förbränning.

Kemikalier

- Öka andelen miljömärkta produkter.
- Ställa kemikaliekrav vid inköp och upphandling av prioriterade varor.
- Undvika användning av farliga ämnen i kemiska produkter och inköpta varor.

Livsmedel

- Öka andelen ekologiska livsmedel.
- Hitta metod för att mäta och minska klimatpåverkan från måltidsservering.

Kommunikation

- Öka intern och extern kommunikation om miljöarbetet.

2020 är förstås inte är jämförbart med något annat år. Eftersom nästan all publik verksamhet och turnéer ställdes in från mitten av mars har den totala miljöpåverkan från energi, avfall och transporter minskat. GöteborgsOperan tvingades, som många andra, ersätta de flesta fysiska möten med digitala, vilket haft en positiv effekt för miljön.

Matavfallet har till viss del fått uppskattas på grund av fel på en våg hos avfallsentreprenören

Hållbara transporter

GöteborgsOperans klimatpåverkan från gods- och persontransporter ska vara nere på nära noll (klimatväxling inkluderad) 2021, när innevarande miljöplan avslutas. Det är ett djärvt mål som har visat sig vara det svåraste målet att nå.

Efter första kvartalet 2020 upphörde i princip alla resor utom egna vägtransporter. Trots att det körts cirka 600 fler mil 2020 jämfört med 2019, har klimatpåverkan minskat. De lastbilar som drivs med diesel har körts mindre och den som drivs med HVO 100 (biodiesel) har enbart tankats med HVO, till skillnad mot 2019 då den fick tankas med upp till 25 procent konventionell diesel. Ökningen i antal körda mil har skett med gasbilar och dessa genererar lägre klimatpåverkan än dieselbilar.

Någon klimatpåverkan från inhyrd vägtransport till turné uppstod inte då dessa uteblev och klimatpåverkan från flygresor blev ovanligt låg. Vanligtvis varierar klimatpåverkan från flygresor år för år, beroende på vilka turnéer och uppsättningar som genomförs. Under 2020 gjordes inga turnéer och få flygresor, vilket innebar att flygresornas klimatpåverkan minskade med nästan 82 procent jämfört med 2019.

Den interna dialogen om hur GöteborgsOperan ser på flygresor och dess klimatpåverkan i förhållande till uppdraget att utföra scenkonst regionalt, nationellt och globalt fortsatte under 2020. Efter en genomlysning av flygresorna under 2019 är slutsatsen att drygt 80 procent av GöteborgsOperans alla flygresor är direkt kopplade till uppdraget, alltså att turnera och samarbeta med internationella team och artister. I övrigt följs resepolicyn om att inte flyga på sträckor under 50 mil, om det finns andra sätt att resa. För att se om klimatpåverkan kan minskas initierades två projekt under året: En kartläggning av danskompaniets klimatpåverkan, inklusive flygresor, kallad Zero Footprint, samt ett arbete med projektadministrationen kring styrning av resor för minskat klimatavtryck. Båda projekten fick dock pausas på grund av pandemin.

Enskilda flygresor för egna anställda i tjänsten klimatväxlas via Västra Götalandsregionens klimatväxlingsfond.

GöteborgsOperan uppmuntrar personal att åka kollektivt och alla har möjlighet att köpa årskort i kollektivtrafiken genom delbetalning via nettolönen. Under 2020 har 96 medarbetare (150) registrerat sig för ett årskort. Minskningen i antal förklaras av att vissa medarbetare återlöste sina årskort till Västtrafik på grund av pandemin. GöteborgsOperan uppmuntrar även medarbetare att cykla till och från jobbet.

Fossilfri energi och minskad förbrukning

GöteborgsOperans energiförbrukning ska vara effektiv och ständigt minska. Energin som används i egna och hyrda lokaler ska vara fossilfri. Energiförbrukningen i den egna förvaltade lokalen, operahuset i Göteborg, minskade en hel del jämfört med föregående år, vilket förklaras av neddragen verksamhet. Elförbrukningen visar fortsatt på en nedåtgående trend, delvis beroende på neddragen verksamhet men också på byte till energieffektivare ljuskällor. Även fjärrvärme och fjärrkyla minskade något, främst tack vare att prognosstyrningen av värme och ventilation har börjat ge resultat.

För att få ner energiförbrukningen vidtas flera åtgärder. Närvarostyrd belysning finns i alla stora lokaler och i omklädningsrum. Arbetet med byte till energisnålare belysning i alla verkstäder och i kostymateljéer har fortsatt under 2020. Kring scenen har gammal och energikrävande ljusteknik fasats ut och arbete med team i visualiseringsstudion har ökat för att spara brinntid på scen och effektivisera ljussättningar.

Operahuset köper bara el från förnybara energikällor genom Bra Miljöval fjärrvärme och el och har egen produktion av el från solceller på taket. Solcellerna täcker drygt 600 m² av taket och alstrade 79 518 kWh (101 673) under 2020. Dock har en av växelriktarna varit trasig sedan sommaren och till följd av coronapandemin har det varit svårt att få tag i reservdelar och åtgärda felet. Produktionen av sol-el har fortsatt, men fullständig avläsning har inte kunnat göras.

I hyrda lokaler kommer målet om fossilfri energi delvis att kunna nås till 2021. I Skövde äger kommunen lokalerna där operans verksamhet bedrivits. El och fjärrvärme ingick i hyresavtalet, som gick ut 2020, och var inte fossilfria. I magasinslokalen använder GöteborgsOperan Bra Miljöval el medan fjärrvärmen, som lokalägaren förvaltar, är konventionell.

Kemikaliekloka val

Kemikaliekloka val handlar om att vid inköp analysera och välja bästa alternativ för både hälsa och miljö. SIN- och PRIO-ämnen ska inte förekomma i kosmetika och hygienprodukter och ska undvikas i kemiska produkter och andra material. Under året har arbetet med en tydligare kemikalieorganisation fortsatt för att tydliggöra roller och ansvar vid kemikaliehantering. Hanteringen har förbättrats genom att minimera antalet produkter och förvaringsställen. Kemikalier rensas ut kontinuerligt för att ersättas av mer miljövänliga alternativ.

	Övergripande mål 2021	*Resultat*		
		2020	*2019*	*2018*
Klimatpåverkan från egna vägtransporter, ton CO2e (koldioxidekvivalenter)	0 ton CO2e	14,5	21	24
Klimatpåverkan från flygresor, ton CO2e	0 ton CO2e	31	172	146
Klimatpåverkan inhyrd turnétransport, ton CO2e	0 ton CO2e	0	3,7	3,1
Energiförbrukning egen lokal, kWh/m² BTA (bruttototalarea)	165 kWh/m²	152	172	173
Total mängd avfall (ton)	Minska jmf tidigare år	138*	157	179
Andel avfall till materialåtervinning, inklusive biologisk behandling, procent	minst 75 %	56	63	61
Andel avfall till förbränning, procent	max 25 %	41	34	34
Andel ekologiska livsmedel av den totala livsmedelsbudgeten, procent	minst 51 %	52	56	52

** Matavfallet har till viss del fått uppskattas på grund av fel på en våg hos avfallsentreprenören*

Kemikaliekloka val i produktionerna och ökad andel miljömärkta produkter är ett ständigt pågående arbete.

GöteborgsOperan ska vid inköp och upphandling välja bästa möjliga alternativ ur miljö- och arbetsmiljösynpunkt. Så långt det är möjligt ingår GöteborgsOperan i Västra Götalandsregionens centralt upphandlade avtal alternativt upphandlar själv. För att undvika farliga ämnen i kemiska produkter och inköpta varor från icke upphandlade leverantörer, skulle ett arbete med att skicka ut hållbarhetsfrågor till utvalda leverantörer påbörjas under 2020. Det är ett sätt att försöka "screena" icke upphandlade leverantörers miljöprestanda men med anledning av pandemin har det arbetet skjutits fram.

Vidare har dialog förts med avfallsentreprenör om hur gamla armaturer från scenen bäst kan tas om hand ur ett miljöperspektiv. Naturgarvat läder, tenceltyger och återvunnen textil är exempel på material som testas och används vid tillverkning av kostymer. Vid upphandling av arbetskläder ställs krav på miljömärkningar.

Återanvända produkter och minimera avfall

GöteborgsOperan bedriver sedan flera år tillbaka ett medvetet miljöarbete kopplat till avfall och återvinning, exempelvis blir matavfallet biogas. Hela huset sorterar allt från kontorspapper, wellpapp, glas, hård- och mjukplast till olika metaller. Dekor återanvänds så långt det går och modulsystem där allt går att riva och bygga upp igen används. Det finns också stommar till dekor, som väggar, vagnar, trappor och strukturer, som kan användas flera gånger. Målet är att öka livscykeln hos olika material.

GöteborgsOperans avfallsmängder och mängden avfall till förbränning ska minska. Processerna för ökad återanvändning av material ska effektiviseras. Därför är det långsiktiga målet att minska den totala mängden avfall per verksamhetsrelaterad enhet och år. Den totala avfallsmängden 2020 blev den lägsta någonsin till följd av neddragen verksamhet. Samtliga avfallsfraktioner minskade, men förhållandet mellan dem har ändrats, varför målen om ökad andel till materialåtervinning och minskad andel till förbränning inte uppnås. Från den publika verksamheten uppkommer en del avfall som går till materialåtervinning, såsom matavfall och glas, och dessa har minskat markant under året. Däremot har arbetet med att skrota gamla föreställningar, rensa lager och viss ombyggnation fortsatt vilket genererat en del brännbart avfall.

Under 2019 genomfördes ett utvecklingsprojekt där GöteborgsOperan prövar att använda tjocka och självbärande sandwichskivor helt i papp, i stället för kanalplastskivor av polykarbonat monterade på aluminiumramar, för att minska klimat- och miljöpåverkan. Under 2020 har projektet omsatts i praktiken och de självbärande pappskivorna har använts för att skulptera fram stora former som nu senast till produktionen 12 Songs+.

Ytterligare aktiviteter och insatser genomförs för att minska avfallsmängden samt öka återvinningsgraden. Bland annat har extern samverkan för att låna ut, skänka bort och lämna till second hand-försäljning fortsatt. 115 kilo insamlade arbetskläder skickades till Human Bridge, som har avtal med Västra Götalandsregionen, för återvinning och återbruk. Kostymerna i årets uppsättning av *La bohème* var till stor del second hand eller sydda av tyger som redan fanns i GöteborgsOperans gömmor.

Vidare deltar GöteborgsOperan i ett EU-projekt, OSCaR, som syftar till att få fram en rapport om hur teater- och operahus kan ta fram hållbara scenografier – en "State of the Art" för att hitta en uppsättnings bästa design och konstruktion från start, så att den blir möjlig att återanvända, dela och återvinna samt är resurseffektiv när den slutligen monteras ned. Rapporten slutförs i början av 2021 och ska presenteras i det europeiska nätverket Opera Europa.

Minskad miljöpåverkan från inköp av livsmedel

Redan 2017 nåddes det övergripande målet för 2021 om att öka andelen ekologiska livsmedel till 51 procent av den totala livsmedelsbudgeten. Det detaljerade målet för 2020 var minst 57 procent. Resultatet blev 52 procent på grund av att inköpsmönstren ändrades under året. Sedan mars har enbart lunchserveringen varit öppen, bortsett från sommaren och slutet av året. Därmed har ingen försäljning av mer exklusiva råvaror och drycker skett, som i kronor räknat står för en stor andel av ekologiska livsmedel.

Ett annat övergripande mål är att hitta metoder för att mäta och minska klimatpåverkan från måltidsservering. Detta arbete har pågått sedan 2017 och under 2019 implementerades ett klimatberäkningsverktyg. Restaurang- och cafépersonal har deltagit i utbildning om klimatsmart mat. Målet var att under året att ändra lunchmenyerna till en vegansk eller vegetarisk bas med möjlighet att köpa

till ett animaliskt protein, för att göra det enklare för gästen att själv välja ett mindre klimatbelastande alternativ. Men till följd av pandemin gjordes inga ändringar då större delen av verksamheten haft stängt. Genomsnittet för en måltid på GöteborgsOperan ligger på 0,95 kg CO2e, med stor variation mellan rätter.

I övrigt genomsyras GöteborgsOperans restaurang av en väl utvecklad miljöfilosofi; Svanenmärkt, ansluten till nätverket Hållbara Restauranger och en del av Fairtrade Region. Samarbetet med naturbruksskolorna Sötåsen och Svenljunga fortsätter, även om det pausades under året när inköpen av livsmedel minskade. Härifrån köper restaurangen viltkött och ekologiska rotsaker och grönsaker.

Berätta mer om miljöarbetet

Ett av målen i den övergripande miljöplanen var att genomföra minst ett publikt event med hållbarhetstema. Den 16 september skulle The Perfect World Foundation anordnat konferens och Climate Aid konsert på GöteborgsOperan, men på grund av pandemin kunde arrangemanget inte genomföras utan har flyttats till 11 september 2021.

Under 2019/2020 pågick GöteborgsOperans Klimatutmaning i samband med operaföreställningen *Valkyrian*, som ville utmana och uppmuntra alla till förändrade beteenden och minskade klimatavtryck. I Klimatutmaningens kalkylator kunde man beräkna sitt klimatavtryck och lova att försöka minska det med minst tio procent. Sammanlagt 723 personer deltog och tillsammans lovade de utsläppsbanta med 1 229 ton koldioxidekvivalenter per år. Det motsvarar 650 000 mils körning i bensinbil (lika långt som 162 varv runt jorden). Till premiären av *Siegfried* togs en ny kommunikationskampanj fram med fokus på den sociala hållbarheten. Eftersom premiären fick skjutas upp har ingen kampanj aktiverats.

Ytterligare ett led i miljöarbetet och som extern kommunikation av den biologiska mångfalden har GöteborgsOperan sedan flera år tillbaka haft en biodling på husets tak. Bina flyttade under året till Trädgårdsföreningen för att få bättre förhållanden, men de sköts fortfarande av GöteborgsOperan. Honungen säljs i OperaShopen. Där säljs även necessärer, bordsdukar, kuddfodral och väskor skapade av tyg från operans reklamvepor samt ett sortiment av ekologiska ullfiltar.

Operauppsättning som miljöprojekt

Uppsättningarna av Wagners epos *Nibelungens ring* har hållbarhet som en aktiv del i de konstnärliga valen. De två första delarna, *Rhenguldet* och *Valkyrian*, har till exempel haft kulisser byggda i trämaterial tillverkade av spillvirke, egentillverkat smink av miljövänliga ämnen och helt utan konserveringsmedel, kläder färgade med växtbaserade färgningsmetoder samt så kallade fake flames, eldslågor av LED-ljus och vattenånga. I arbetet med den tredje delen, *Siegfried*, har hållbarhetstemat varit lika centralt och så långt som möjligt har dekor, kläder med mera återanvänts. Fokus har även legat på att utvärdera, reflektera och dra lärdomar för att skapa ett mer strukturerat arbete för att systematiskt utveckla miljöarbete i projekt.

Arbetet med ”Ringen” har fått gehör ute i Europa och samtal förs med andra operahus om hur vi tillsammans kan arbeta fram en mer hållbar scenkonstproduktion. GöteborgsOperan blev under året inbjudna att delta i EUNIC (EU National Institutes for Culture) workshop för att dela med sig av erfarenheterna av miljöarbetet.

Ekonomiskt ansvarstagande

För att kunna fullgöra uppdraget och bland annat säkerställa att GöteborgsOperan fortsätter att leverera kvalitet och håller en internationell klass, krävs hållbar finansiering, långsiktig planering och affärsmässighet.

Det långsiktiga strategiska målet är att ha en ekonomi i balans, med en hållbar hög egenfinansiering och hög kassalikviditet. Verksamheten ska därför ha en effektiv ekonomistyrning som gör att beslut kan grundas på väl underbyggda underlag. Uppföljning och rapportering ska ske enligt de riktlinjer och tidsplaner som ägaren Västra Götalandsregionen och dess kulturnämnd beslutar om. Styrelsen ska årligen identifiera risker i verksamheten samt anta en internkontrollplan.

Regionledningen insåg redan i mars 2020 att intäktsbortfallet för GöteborgsOperan och övriga regionägda bolag skulle komma att bli stort med anledning av covid-19. På GöteborgsOperan ställdes all publik verksamhet in och biljettintäkter samt en stor del av övriga

egenintäkter uteblev. Därför beslutade Regionfullmäktige under våren att uppdra till regionstyrelsen att inom ramen av 700 mnkr bevilja kapitaltäckningsgaranti för regionägda bolag gällande till och med 2022-12-31 för att säkerställa bolagens ekonomi.

Effektiv ekonomistyrning

GöteborgsOperan ska anpassa och utveckla arbetet med att nå uppsatta mål för att kunna möta förändringar i omvärlden som påverkar verksamheten. Det är viktigt att ha kunskap, metoder och verktyg för att arbeta med förbättringsåtgärder på ett strukturerat sätt. Verksamheten ska utvärderas kontinuerligt med utgångspunkt i sina konstnärliga processer. Målet är att kvalitetssäkra framtida produktionsprocesser och skapa en hållbar utveckling.

Ekonomiska långsiktiga planer tas löpande fram som en del av ledningens strategiska arbete. Ekonomi- och inköpshandbok samt policyer och riktlinjer uppdateras löpande. En riskanalys med internkontrollplan som underlag för styrelsens arbete genomförs regelbundet.

Inköp

GöteborgsOperan följer lagen om offentlig upphandling (LOU). Upphandlingsverksamheten spelar en viktig roll i styrningen av ekonomin. Som grund finns GöteborgsOperans inköpspolicy. Tydligt skrivna regler och rationella rutiner är en förutsättning för att upphandlingar ska kunna bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt. Regler av central betydelse finns i inköpshandboken.

Så långt det är möjligt deltar GöteborgsOperan i Västra Götalandsregionens upphandlingar och avropar från centrala ramavtal och andra centralt upphandlade avtal. För specifika behov gör GöteborgsOperan egna upphandlingar och följer då Västra Götalandsregionens riktlinjer.

Styrelsen ansvarar för att fastställa och anta inköpspolicy och inköpshandbok. Vd ansvarar för att lagstiftning, policyer och riktlinjer efterlevs, att ansvar och befogenheter i inköps- och upphandlingsfrågor inom organisationen tydliggörs samt att medarbetare har den kompetens som krävs för att genomföra inköp och upphandlingar. Beslut om upphandling fattas och avtal tecknas i enlighet med attestinstruktionen.

Näringslivssamarbete med anpassad sponsring

GöteborgsOperan ska aktivt arbeta för att säkerställa och öka intäkterna utöver ordinarie biljettförsäljning. Det kan vara intäkter från uthyrningar, företagsevents, seminarier och middagar eller det som brukar benämnas sponsringssamarbeten. Under 2020 har inga företagsevents eller liknande aktiviteter kunnat genomföras på grund av coronapandemin. Endast ett webbinarie för Swedbank kunde genomföras digitalt från GöteborgsOperan.

En god affärsetik

Förtroendevalda och medarbetare inom GöteborgsOperan arbetar på invånarnas uppdrag och i deras intresse. Förtroende skapas genom ett korrekt uppförande och förhållningssätt från varje enskild styrelsemedlem och medarbetare.

Västra Götalandsregionens riktlinjer mot korruption, mutor och jäv samt GöteborgsOperans personalhandbok och övriga berörda styrdokument ligger till grund för en god affärsetik. Likaså är operans värdegrund en viktig kugge, vilket är ett kontinuerligt pågående arbete inom GöteborgsOperan. Inom operan råder nolltolerans mot korruption, mutor och jäv.

Attestansvar

Majoriteten av operans chefer och projektledare har budgetansvar. Med budgetansvar följer attesträtt och generellt gäller att befattningshavare i ansvarig ställning får ta på sig attestansvar för kostnader inom sitt eget ansvarsområde, upp till en viss nivå, vilket framgår av GöteborgsOperans attestinstruktion. Transaktioner som direkt berör den attestansvarige ska attesteras av närmast överordnad chef. Attestansvarig förutsätts ansvara för att kontrollräkningar och övriga kontroller görs före attestering. Vidare är den attestansvarige ansvarig för att åtgärden ligger i företagets intresse samt att den överensstämmer med gällande reglementen och instruktioner inom företaget samt gällande lagstiftning. All personal med attesträtt måste signera ett godkännande av attestansvar.

Göteborg 2021-01-29

Arne Lernhag
Ordförande

Maria Brauer

Ann Catrine Fogelgren

Anita Forsberg

Monica Green

Valéria Kant

AnnaSara Perslow

Björn Tidland

Maria Andersson Willner

Christina Björklund
Verkställande direktör

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i GöteborgsOperan Aktiebolag AB, org.nr 556121-7828

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2020 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Göteborg den 29 januari 2021

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Gunilla Lönnbratt
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Isa Schuman
Auktoriserad revisor

BILDFÖRTECKNING

Omslag Profilbild GöteborgsOperan foto Mats Bäcker

2 Profilbild GöteborgsOperan foto Mats Bäcker
3 Christina Björklund, vd foto Lennart Sjöberg
5 *Skapadagar kör*, Guidning, foto Tilo Stengel. *Valkyrian* foto Lennart Sjöberg
6 *La bohème* foto Lennart Sjöberg
8 *Siegfried* foto Lennart Sjöberg
8 *Den listiga lilla räven* Fotograf / Illustratör Walter Robot Studios – Bill Barminski och Christopher Louie, bild från Cleveland Opera produktionen.
9 *Valkyrian* foto Lennart Sjöberg
9 *La bohème* foto Lennart Sjöberg
9 *Così fan tutte* foto Tilo Stengel
10 *Tosca* foto Urban Jörén
10 Profilbild *Nabucco* foto Lennart Sjöberg
10 *Siegfried* foto Lennart Sjöberg
11 *Siegfried* foto Lennart Sjöberg
12 *Cabaret* foto Lennart Sjöberg
13 *Oliver!* foto Lennart Sjöberg
14 *Oliver!* foto Lennart Sjöberg
14 *Cabaret* foto Lennart Sjöberg
14 *Rakel och oraklet* foto Tilo Stengel
15 *Julglitter och operakaos* foto Tilo Stengel
15 *Cabaret* foto Lennart Sjöberg
17 *Sångens ljuva makt* foto Lennart Sjöberg
18 *La ville morte* foto Lennart Sjöberg
18 Profilbild *Beethoven* foto Lennart Sjöberg
19 Profilbild *Körsång i vintertid* foto Lennart Sjöberg
20 *Hurricane* ur *Beyond* foto Lennart Sjöberg
22 *Noetic* foto Mats Bäcker
22 *As it were* foto Mats Bäcker
23 *Stoic* foto Mats Bäcker
23 *Autodance* ur *Autodance & Solo echo* foto Tilo Stengel
23 *Solo echo* ur *Autodance & Solo echo* foto Mats Bäcker
24 *Au revoir* ur *Beyond* foto Lennart Sjöberg
24 *Hurricane* ur *Beyond* foto Lennart Sjöberg
25 *Fortet* ur *Out of time* foto Lennart Sjöberg
25 *Fortet* ur *Out of time* foto Lennart Sjöberg
25 *Continuim* ur *Out of time* foto Lennart Sjöberg
26 *Champagnetårar* foto Tilo Stengel
27 Profilbild *Ministeriet för olösta känslor* foto Lennart Sjöberg
28 *Rakel och Oraklet* foto Tilo Stengel
29 *Così fan tutte* foto Tilo Stengel
30 GöteborgsOperans Barnkör foto Tilo Stengel
31 *Dansa med bebis* foto Anna Karlander
32 Angereds kulturskola foto Lennart Sjöberg
32 *Relaxed performance* foto Tilo Stengel
33 *Återskapa* foto Tilo Stengel
34 *Relaxed performance* foto Tilo Stengel
35 *Olivia – en queer klubbshow* foto Tilo Stengel
36 Profilbild GöteborgsOperan foto Mats Bäcker
39 *Au revoir* ur *Beyond* foto Lennart Sjöberg
41 Guidning foto Tilo Stengel
42 Detaljbild GöteborgsOperans Restaurang foto Tilo Stengel
44 Profilbild GöteborgsOperan foto Mats Bäcker
47 Guld Svenska Designpriset 2020 foto Lennart Sjöberg
48 Profilbild GöteborgsOperan foto Mats Bäcker
49 *Cabaret* foto Lennart Sjöberg
51 Profilbild GöteborgsOperan foto Mats Bäcker
53 Tillverkning skyddsförkläden foto Lennart Sjöberg
55 Den hållbara dansaren/projekt foto Tilo Stengel
56 *Cabaret* foto Lennart Sjöberg
57 Förberedelse innan föreställning foto Tilo Stengel
58 *Siegfried* foto Lennart Sjöberg
59 Detaljbild GöteborgsOperans Restaurang foto Tilo Stengel
60 GöteborgsOperan foto Mats Bäcker
61 *Återskapa* foto Tilo Stengel
62 *La ville morte* foto Lennart Sjöberg
63 Sommarverandan foto Tilo Stengel
64 Repetition *Tosca* foto Tilo Stengel
65 Repetition *Così fan tutte* foto Tilo Stengel
66 *La bohème* foto Lennart Sjöberg
67 *Hurricane* ur *Beyond* foto Lennart Sjöberg
68 Ungdomskörerna foto Sören Håkanlind
70 *Oliver!* foto Lennart Sjöberg
73 *Relaxed performance* foto Tilo Stengel
75 *Così fan tutte* foto Tilo Stengel
81 *La bohème* foto Lennart Sjöberg
101 Profilbild GöteborgsOperan foto Mats Bäcker

Ansvarig utgivare Christina Björklund | Redaktion Karin Brittsjö, Lena Ahl | Texter Karin Brittsjö, Elisabeth Gustafsson
Grafisk form Gabriella Brantdahl | Tryck Göteborgstryckeriet AB

GÖTEBORGS OPERAN

GöteborgsOperan, Christina Nilssons Gata, 411 04 Göteborg, 031-10 80 00
GöteborgsOperan Skövde: Skövde Kulturhus, Trädgårdsgatan 9, 541 30 Skövde, 0500-44 34 00

En del av VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN